

GODIŠNJE IZVJEŠĆE za 2017. i PLAN RADA za 2018.

10000 Zagreb, Hrvatska
Tel.: +385 (0)1 4882 700
Telefax: +385 (0)1 4882 701
savjetodavna@savjetodavna.hr

www.savjetodavna.hr

HRVATSKA
POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKA
SAVJETODAVNA SLUŽBA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE za **2017.**
i PLAN RADA za **2018.**

IMPRESSUM

Izdavač:

HRVATSKA

POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKA

SAVJETODAVNA SLUŽBA

Savska cesta 41

10000 Zagreb

Tel.: 01/4882-700

Fax: 01/4882-701

www.savjetodavna.hr

E-adresa: savjetodavna@savjetodavna.hr

Glavni urednik:

Zdravko Tušek, dipl. ing. agr.

Uredništvo:

mr. sc. Robert Črep, mr. sc. Robert Ojurović, Siniša Hrgović,
Renata Škrnjug, Zdenko Škiljan, dr. sc. Ivan Danjek,
dr. sc. Lav Bavčević, dr. sc. Ines Pohajda, mr. sc. Ivka Veić,
mr. sc. Marija Ševar, mr. sc. Višnja Šimunović, mr. sc. Dario
Zagorec, mr. sc. Tatjana Međimurec, Aleksandra Radić,
Aleksandar Horvatić, Kristijan Jelaković, Maja Pleše, Miroslav
Đurik, Goran Smolčec, Tomislav Meštrović, Beti Volić,
Natalija Balen, Vanda Čuljat, Goran Klopotan, Mirela
Matičević, Valentina Bašić, Snježana Matjanec, Vladimir
Novotny, Goran Kunštek

Grafička priprema:

Ljiljana Jelaković

Lektor:

dr. sc. Marko Kovačić

Tisak:

Print Centar Krapina d.o.o.

Naklada:

350 primjeraka

Zagreb, svibanj 2018.

ISSN 1331-5668

ravnatelj

Zdravko Tušek, dipl. ing. agr.

Od kada sam prije nešto više od godinu dana stupio na mjesto ravnatelja, zajedno sa svojim suradnicima, uspjeli smo pokrenuti mnoge procese koji za zadaću imaju bolje pozicioniranje HPŠSS među poljoprivrednicima kako bismo mogli biti dostupniji, proaktivniji, korisniji i kako bismo mogli ispuniti svoju zadaću zbog čega uopće i postojimo. Od unutarnjeg preustroja i organizacije rada, do donošenja novog Zakona o Savjetodavnoj službi i konstituiranja Stručnog vijeća Savjetodavne službe u kojem sjede akademici i eminentni stručnjaci iz raznih područja poljoprivrede i poljoprivredne proizvodnje, samo su neke od značajnijih novina koje smo uveli. Veoma sam ponosan na projekte koje razvijamo po pitanju korištenja novih tehnologija u poljoprivredi, a kako bi naši savjetodavci na terenu mogli pružati kvalitetniju uslugu poljoprivrednicima. Cilj nam je moderna znanja učiniti dostupnija poljoprivrednicima preko naših savjetodavaca. Činjenica da je prosjek starosti hrvatskih poljoprivrednika 59 godina i da većina nije informatički pismena, baš u toj situaciji vidim priliku, ali i potrebu da HPŠSS premosti tu barijeru i bude spona između poljoprivrednika i koristi koje nam omogućavaju moderne tehnologije, ali su u ovom slučaju još nedostupne većini naših poljoprivrednika.

Promjena imena i logotipa, te kompletnog vizualnog identiteta, tek su vanjski simboli svega onoga što se radi unutar HPŠSS i u svakodnevnoj suradnji s poljoprivrednicima.

Po pitanju predavanja, radionica i tečajeva u 2018. godini, uvode se neke nove teme koje su zanimljive i korisne poljoprivrednicima. Cilj nam je oslušivati potrebe naših korisnika i prilagoditi se potrebama tržišta. Inzistiramo na cjeloživotnom učenju i edukaciji svih naših i savjetodavaca kako bi dosljedno mogli prenositi toliko potrebna znanja na poljoprivrednike. HPŠSS ne smije biti samo informativni servis već izvor novih znanja. Zbog toga je u planu puno više ulaganja u dodatne edukacije, tečajeve i treninge naših savjetodavaca. Tekuća 2018. godina značajna je i zbog nekoliko pilot projekata koji će našim poljoprivrednicima omogućiti primjenu novih znanja i određenih platformi, a koje će ujedno i unaprijediti rad naših savjetodavaca kako bi bili još korisniji i učinkovitiji u savjetodavnom radu. Poljoprivreda ne može biti izolirana grana neovisna o ostalim sektorima u državi, no unatoč tome tvrdim da smo na dobrom putu, iako za mnoge promjene treba još vremena.

SADRŽAJ

Uvod	5	Odjel za financije i računovodstvo	52
Djelokrug rada	6	Odjel za nabavu	52
Strateško planiranje	8	Plan rada za 2018.	
Izvješće o radu za 2017. prema organizacijskim cjelinama		Međunarodna suradnja	54
Međunarodna suradnja	10	Informiranje i izdavaštvo	56
Informiranje i izdavaštvo	11	Sektor za poljoprivredu	58
Sektor za poljoprivredu	12	Hortikultura	58
Hortikultura	12	Ratarstvo	60
Ratarstvo	16	Stočarstvo	62
Stočarstvo	20	Agroekologija	64
Agroekologija	26	Agroekologija	64
Ekološka poljoprivreda	26	Ekološka poljoprivreda	64
Agroekologija	27	Zaštita bilja	65
Zaštita bilja	29	Ribarstvo	66
Ribarstvo	31	Sektor za šumarstvo	68
Sektor za šumarstvo	33	Odjel za uzgajanje šuma	68
Odjel za zaštitu šuma	33	Odjel za šumskogospodarske planove i šumsku infrastrukturu	68
Odjela za planiranje i razvoj	37	Odjel za planiranje i razvoj	68
Odjel za uzgajanje šuma	38	Odjel za zaštitu šuma	69
Odjel za šumsko gospodarske planove i šumsku infrastrukturu	40	Sektor za ruralni razvoj	70
Sektor za ruralni razvoj	41	Sektor za organizaciju i koordinaciju rada	72
Sektor za organizaciju i koordinaciju rada	45	Sektor za informacijske sustave i analitiku	73
Sektor za informacijske sustave i analitiku	48	Odjel za prikupljanje i analizu podataka	73
Godišnje FADN istraživanje	48	Odjel za razvoj informacijskih sustava	73
Odjel za razvoj informacijskih sustava	49	Odjel za informatičku podršku	73
Odjel za informatičku podršku	49	Sektor za podršku poslovnih procesa	74
Sektor za podršku poslovnih procesa	50	Odjel za ljudske potencijale	74
Odjel za ljudske potencijale	50	Odjel za pravne i opće poslove	74
Odjel za pravne i opće poslove	50	Odjel za financije i računovodstvo	75
		Odjel za nabavu	75
		Zaposlenici	76

UVOD

Savjetodavna djelatnost u poljoprivredi i šumarstvu definirana je europskim zakonodavstvom kojim se propisuje obveza postojanja savjetovanja za svaku državu članicu.

U Republici Hrvatskoj od 1991. djeluje Poljoprivredna savjetodavna služba. U proteklih 27 godina došlo je do niza organizacijskih i statusnih promjena, od Sektora poljoprivredne savjetodavne službe pri Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva, Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu, Poljoprivredne savjetodavne službe u sklopu Hrvatske poljoprivredne komore, samostalne Poljoprivredne savjetodavne službe, Savjetodavne službe, do današnje Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe.

Do velikih je promjena došlo 2013. pripajanjem specijalista šumarske struke iz bivše Šumarske savjetodavne službe te početkom samofinanciranja uvođenjem nadzora integrirane poljoprivredne proizvodnje, održavanjem edukacija za profesionalne korisnike iz održive uporabe pesticida, mogućnošću naplate djelatnosti iz područja šumarstva. Krajem 2015. počela je provedba Mjere 1 „Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja“, a početkom 2016. Mjere 2 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“, Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020.

Međunarodnom suradnjom, radom na međunarodnim projektima i uključenjem u međunarodne organizacije Služba gradi svoje mjesto u Europi.

Od pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji dostava podataka o poljoprivrednim i knjigovodstvenim pokazateljima poljoprivrednih gospodarstva putem sustava FADN (Farm Accountancy Data Network) obveza je koju Služba ispunjava kao ovlaštena institucija u svrhu provođenja zajedničke poljoprivredne politike.

Kao produžena ruka Ministarstva poljoprivrede koja pruža savjetodavne usluge poljoprivrednicima, ribarima i privatnim šumoposjednicima Služba si kontinuirano postavlja nove ciljeve koje teži dosegnuti.

Korisnici naših usluga s povjerenjem mogu računati na svih 280 djelatnika raspoređenih u 120 ureda od Iloka do Dubrovnika.

Dinamična i produktivna 2017. godina protekla je u znaku novih projekata i pripremi za rad pod novim zakonodavnim okvirom. Brojke i pokazatelji iz godine u godinu naznačuju kako je uloga HPŠSS sve značajnija i potrebnija, a potrebe tržišta za ovom vrstom usluge sve izraženije. Pregledom rada po sektorima u ovom godišnjem izvješću jasno je vidljivo da su ispunjeni planirani ciljevi za 2017. godinu, te postavljeni budući, ambiciozni, ali ispunjivi i realni ciljevi za 2018.

Godišnje izvješće za 2017. donosi nam detaljni pregled po sektorima, te uvid u ostvarenja i brojčane pokazatelje rada savjetnica i savjetnika s poljoprivrednicima, ribarima i privatnim šumoposjednicima. Značajne

Djelokrug rada

Zakonodavni okvir

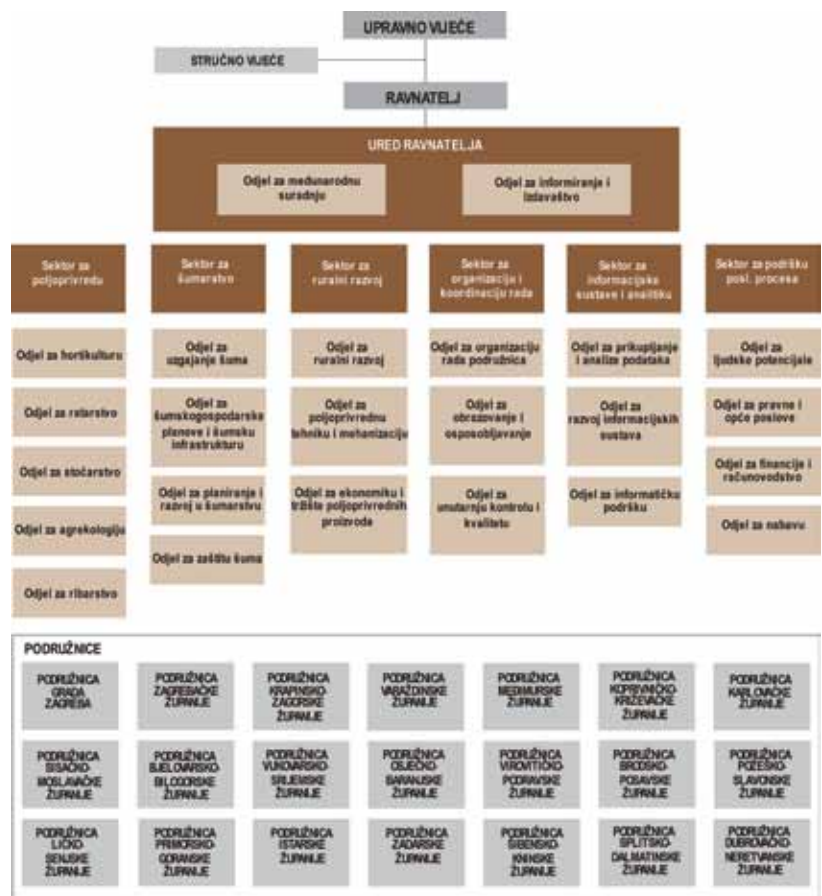
Savjetodavna služba specijalizirana je javna ustanova za obavljanje poslova savjetodavne djelatnosti u poljoprivredi, ruralnom razvoju, ribarstvu i unapređenju gospodarenja šumama i šumskim zemljištima šumoposjednika, osnovana Zakonom o savjetodavnoj službi („Narodne novine“ 50/12, 148/13). Osnivač Službe je Republika Hrvatska (RH), a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo poljoprivrede. Služba ima svojstvo pravne osobe s pravima i obvezama propisanim Zakonom o savjetodavnoj službi, Zakonom o ustanovama, posebnim zakonima i Statutom Službe.

Temeljem Zakona o savjetodavnoj službi poslove provođenja stručnog nadzora u integriranoj proizvodnji, organiziranje i izvođenje obrazovanja i osposobljavanja iz područja poljoprivrede, ribarstva, šumarstva i ruralnog razvoja, Služba obavlja kao javnu ovlast, kao

i poslove predlaganja Ministarstvu poljoprivrede odobrenja programa gospodarenja šumoposjednika; predlaganje smjernica gospodarenja i praćenje provedbe gospodarenja šumoposjednika; izradu i predlaganje na odobrenje operativnog godišnjeg plana za šume šumoposjednika; postupanje po zahtjevima za nužnu doznaku stabala u šumama šumoposjednika za koje nisu izrađeni programi gospodarenja; putem licenciranih osoba (izvođača) izvođenje doznake i nužne doznake stabala u šumama šumoposjednika, obilježbe drveta i ostalih šumskih proizvoda; praćenje izdavanja popratnice; utvrđivanje posebnih uvjeta za izgradnju šumske infrastrukture i/ili građevina planiranih prostornim planovima u postupku izdavanja lokacijske dozvole i stručnu potporu šumoposjednicima kod trženja šumskih proizvoda.

Organizacijska struktura

Poslovi Službe, sukladno zakonskoj djelatnosti obavljaju se na području cijele RH u 120 ureda, odnosno ispostava, organizacijski kroz 21 Podružnicu. Uz svakodnevne stručne poslove obavljaju se i specifični specijalistički poslovi koji zahtijevaju svakodnevni obilazak klijenata i dostupnost klijentima na području cijele RH.

Shema unutarnjeg ustrojstva

Ljudski potencijali (struktura radnika prema stručnoj spremi, zvanju, dobi i spolu)

Savjetodavna služba na dan 31. prosinca 2017. imala je 280 zaposlenika, od čega 266 zaposlenika na neodređeno vrijeme, a 14 zaposlenika na određeno vrijeme.

Zaposlenici prema stručnoj spremi

STRUČNA SPREMA	BROJ ZAPOSLENIKA
Doktor znanosti	9
Magistar znanosti	21
VSS	245
VŠS	3
SSS	2
UKUPNO	280

Zaposlenici prema zvanju

Doktor znanosti	9
Magistar znanosti	21
Diplomirani inženjer agronomije	173
Diplomirani inženjer pomorsko-ribarske tehnologije	1
Magistar inženjer morskog ribarstva	2
Doktor veterinarske medicine	5
Diplomirani inženjer šumarstva	42
Diplomirani ekonomist	13
Diplomirani pravnik	6
Diplomirani inženjer elektrotehnike	1
Profesor geologije i geografije	1
Diplomirani dizajner	1
Diplomirani novinar	1
Inženjer poljoprivrede	1
Stručni prvostupnik međunarodnih odnosa i diplomacije	1
Stručni prvostupnik ekonomije i poduzetništva	1
Maturant Opće gimnazije	1
Dizajner tekstila	1
UKUPNO	280

Broj zaposlenika prema starosnoj dobi

Zaposlenici stariji od 60 godina	24
Zaposlenici od 50 do 60 godina starosti	88
Zaposlenici od 40 do 50 godina starosti	97
Zaposlenici od 30 do 40 godina starosti	54
Zaposlenici do 30 godina starosti	17
UKUPNO	280
Prosječna starost: 47 godina	

Broj zaposlenika prema spolu

Zaposlenici	Ukupno
žene	145
muškarci	135
SVEUKUPNO	280

U 2017. godini raspisano je 8 natječajâ za zapošljavanje te je zaposleno 49 službenika od toga 37 na neodređeno vrijeme, a 12 zaposlenika na određeno vrijeme, a iz Službe je otišlo 20 zaposlenika.

Za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa raspisana su 4 natječajâ za 28 radnih mjesta, od čega je zaposleno 18 polaznika.

Strateško planiranje

VIZIJA, MISIJA

Vizija

Bolji životni standard obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, proizvođača hrane, subjekata u ribarstvu i šumoposjednika.

Misija

Razvijati konkurentna i napredna poljoprivredna gospodarstva, subjekte u ribarstvu i šumoposjednike kroz informiranje, savjetovanje i obrazovanje, uz poštivanje načela dobre poljoprivredne prakse te očuvanje ruralnog prostora njegujući tradiciju i običaje.

Ciljevi

- Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava i subjekata u ribarstvu i šumoposjednika
- Učinkovitije korištenje nacionalnih i EU fondova
- Provođenje godišnjeg FADN istraživanja
- Stručni nadzor integrirane proizvodnje
- Stručno obrazovanje i osposobljavanje poljoprivrednih gospodarstava, subjekata u ribarstvu i šumoposjednika
- Vođenje evidencije za šume šumoposjednika
- Planiranje i administriranje nabave radova u gospodarenju šumama šumoposjednika

Izvješće o radu za **2017.**
prema organizacijskim
cjelinama

Međunarodna suradnja

Odjel za međunarodnu suradnju formiran je 2017., čime su stvoreni uvjeti za intenzivniji rad i mogućnost prijavljivanja na međunarodne projekte.

Ključne aktivnosti u sklopu projekta PLAID:

- Sudjelovanje na sastanku ocjene demonstracijskih aktivnosti u okviru radnog paketa 5 projekta PLAID, Riga, Latvija, 15.-18. studenog 2017.
- Sudjelovanje na 1. sastanku konzorcija AGRIDEMO u sklopu PLAID+Farmdemo projekta, Aberdeen, Velika Britanija, 6.-9. lipnja 2017.

Ključne aktivnosti u sklopu IALB-a:

- Nastavak aktivnog sudjelovanja u razvoju poljoprivrednog savjetovanja EU kroz sudjelovanja na sjednicama Izvršnog odbora:
- Beč, Austrija, 7.-8. veljače 2017.
- Landshut, Njemačka, 14.-15. studenog 2017.

Ključne aktivnosti u sklopu SEASN-a:

- Organizacija Godišnje skupštine Mreže savjetodavnih službi jugoistočne Europe
- Sudjelovanje na 32. danima Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, 2. SEASN skupštini i 4. regionalnoj konferenciji savjetodavnih službi JI Europe u Laškom, Slovenija, 21. studenog 2017.

Ključne aktivnosti u sklopu NEFERTITI:

- Uspješno odobren projekt

Ključne aktivnosti u sklopu Eco-Farm:

- Uspješno odobren projekt

Ključne aktivnosti u sklopu OSTALOG:

- Predstavljanje Savjetodavne službe na 55. Poljoprivrednom sajmu AGRA 2017, Gornja Radgona, Slovenija, 28. kolovoza 2017.
- Sudjelovanje na sastanku konzorcija za pripremu i prijavu projekta Horizon 2020 topic, RUR-13-2018: Enabling the farm advisor community to prepare farmers for the digital age (CSA) working title: „FAIRshared“, Bruxelles, 15. prosinca 2017.
- Pripremni sastanak 2. faze prijave projekta CERES – Bruxelles, 16.-18. srpnja 2017.
- Predstavljanje Savjetodavne službe na 55. Međunarodnom poljoprivrednom sajmu AGRA u Gornjoj Radgoni, Slovenija, 26.-28. kolovoza 2017.
- Potpisivanje obnovljenog Sporazuma o suradnji te dogovaranje konkretnih aktivnosti međusobne suradnje, s ciljem koordiniranja zajedničkih aktivnosti i međusobne pomoći za unapređenje poljoprivrede i ruralnog razvoja, Makedonija, 15.-18. studenog 2017.
- Posjeta studijske grupe poljoprivredne škole iz Njemačke Istri, 30. kolovoza 2017.

Informiranje i izdavaštvo

Vizija

Savjetodavna služba kao stručan partner u savjetovanju, informiranju i održivom razvoju poljoprivrednika, ribara i privatnih šumoposjednika postala je vidljivija u percepciji javnosti, što je postigla nizom aktivnosti i procesom strateškog komuniciranja.

Misija

Komunikacijskim aktivnostima Savjetodavne službe konstantno raditi na poboljšanju kvalitete dugoročnog odnosa s poljoprivrednicima i na kreiranju novih komunikacijskih procesa i aktivnosti koje učvršćuju poziciju Savjetodavne službe kao servisa koji pruža savjetodavnu podršku, ima informativnu ulogu i dugoročan je razvojni partner svim poljoprivrednicima, ribarima i privatnim šumoposjednicima. U svakodnevni rad unositi nove komunikacijske kanale i biti proaktivan prema našim korisnicima.

Ciljevi

Godišnje komunikacijske aktivnosti uskladili smo s dugoročnom komunikacijskom strategijom.

Uspostavili smo centralizirani sustav informiranja koji upravlja i koordinira procesima informiranja javnosti, internih i eksternih, nadzire procese stvaranja i prilagođavanja sadržaja koji se komuniciraju sukladno određenim kampanjama te surađujemo s rukovoditeljima podružnica diljem RH kako bi se kvalitetnije doprlo do krajnjih korisnika.

Savjetodavnu službu učiniti funkcionalnijom, u smislu

protoka informacija do krajnjih korisnika, bilo preko ureda za informiranje ili preko savjetodavaca na terenu.

Izdavaštvo

Tijekom 2017. u Odjelu je grafički pripremljeno i na mrežnoj stranici objavljeno 17 stručnih materijala (plakata, letaka, brošura i Godišnje izvješće).

Osmišljen je novi vizualni identitet za Školsku shemu te su pripremljeni i tiskani novi informativni promotivni leci, Europski plakati te pingvini (rollup banneri) za srednje i osnovne škole.

U suradnji s Ministarstvom poljoprivrede pripremljen je informativni letak „Kako financirati obnovu poljoprivrednog potencijala narušenog elementarnom nepogodom ili katastrofalnim događajem?“ za mjeru M05, tip operacije 5.2.1. „Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala“.

Osmišljeno je idejno rješenje za 15. Natjecanje u oranju Republike Hrvatske te grafički pripremljeni promotivni materijali (jumbo plakat, cerada, plakati, pozivnica, diplome).

Izrađen je informativni letak i plakat o zlatnoj žutici vinove loze. Osmišljeno je idejno rješenje za manifestaciju Eko Arena te pripremljen niz popratnih promotivnih materijala i oglasa u tu svrhu. Načinjen je redizajn logotipa za mrežnu aplikaciju WAVE za praćenje poslova u šumarstvu. Izrađivane su pozivnice i diplome (SirCro, AgroExpo...) te podloge za prezentacije za manifestacije. Pripremani su materijali za izlaganje na manifestacijama.

Sektor za poljoprivredu

Hortikultura

Provedba pratećih mjera u sklopu Nacionalne strategije Shema školskog voća i povrća školske godine 2016./2017.

Provedba Sheme školskog voća i povrća (Shema) regulirana je Pravilnikom koji je objavljen u Narodnim novinama br. 40/2016. Odlukom ministra poljoprivrede od 15. lipnja 2016., temeljem Godišnjeg plana aktivnosti, Savjetodavna služba imenovana je tijelom nadležnim za promociju i tijelom nadležnim za prateće mjere u sklopu Sheme, koje su se u toj školskoj godini prvi put počele provoditi, kako bi se sustavnom edukacijom djece pridonijelo podizanju razine svijesti o važnosti potrošnje voća i povrća kao nutritivno izuzetno vrijednim namirnicama, sprečavanju rasipanja hrane te promjeni prehrambenih navika s aspekta očuvanja zdravlja i kontrole unosa šećera, soli i masti. Sve planirane promotivne aktivnosti odrađene su na početku školske godine 2016./2017. tj. u jesen 2016.

Provedba pratećih mjera Sheme u cijelosti je odrađena u proljeće 2017. godine. Sukladno odobrenom Godišnjem planu aktivnosti odrađeno je sljedeće:

Edukacija djece o poljoprivredi, pravilnim prehrambenim navikama i zaštiti okoliša, o proizvodnji, distribuciji i potrošnji voća i povrća putem predavanja prva je od aktivnosti odobrenih pratećih mjera, čiju je provedbu Savjetodavna služba započela početkom te školske godine u suradnji sa školama, koje su bile sustavu Sheme i nastavila do kraja školske godine u lipnju 2017.

Ponuđene teme predavanja sukladne su kompetencijama Savjetodavne službe. Predavači su bili djelatnici Savjetodavne službe, specijalisti hortikulture, zaštite bilja i drugi. Ukupno je ponuđeno 10 tema za učenike osnovnih škola od 1. do 4. razreda i 10 tema za učenike od 5. do 8. razreda, 5 tema za nastavnike i roditelje te 5 tema za učenike srednjih škola, s ukupno 67 mogućih predavača, po izboru škola.

Analizom održanih predavanja u toj školskoj godini utvrđeno je da je ukupno održano 246 predavanja od početka listopada 2016. do kraja svibnja 2017., kojima je prisustvovalo više oko 12.300 učenika i ostalih. Od toga je 131 predavanje održano od siječnja do lipnja 2017., s oko 7.100 učenika.

Satovi kušanja voća i povrća, s ciljem edukacije djece o prepoznavanju i razlikovanju sorata voća prema izgledu (veličina, oblik i boja), kakvoći (čvrstoća,

tekstura i sočnost) i okusu (odnos šećera i kiselina, aroma i punoća okusa), upućujući na njihove nutritivne i zdravstvene vrijednosti, održani su u 62 osnovne škole i u 17 srednjih škola i ostalih obrazovnih ustanova.

Analizom Izvješća službenika Savjetodavne službe, koji su aktivnost proveli, razvidno je da je održano 59 sati kušanja jabuka, gdje su učenici imali priliku upoznati se i kušati od 3 do 5 različitih sorata jabuka, koje su najčešće u ponudi na našem tržištu. Održano je 20 sati kušanja jagoda, a najviše su kušane 4 ili 3 sorte jagoda, i to Joly, Asia, Clery i Alba, koje su ujedno i najzastupljenije kod nas u proizvodnji. Za izvršenje te aktivnosti nabavljen je neophodan pribor (rezači jabuka, tanjuri/pladnjevi za serviranje, rukavice za jednokratnu uporabu i sl.) i kupljeno je voće, koje su učenici kušali i ocjenjivali na pripremljenim ocjenjivačkim listićima.

Održavanje nastave u vrtu provedeno je u 42 odabrane škole, i to u 37 osnovnih škola, 4 srednje škole i u jednom učeničkom domu.

Za tu aktivnost, putem Javne nabave, prikupljene su ponude za kupnju vrtnog alata i opreme te voćnih sad-

nica, posebno za kontinentalnu i posebno za primorsku Hrvatsku. Sav sadni materijal bio je kontejnerski i u vrlo dobrom stanju te je sadnja bila uspješna. Za svaku školu odabranu za provedbu te aktivnosti nabavljen je i vrtni alat (lopate, štihalice, grablje, voćarske škare, velike i male, ručna pila), oprema za održavanje vrta (kante za zalijevanje, vrtna kolica, „hotel-kućica“ za korisne kukce, komposter) te zemlja/supstrat i gnojivo. Sadni materijal i vrtni alat s navedenom opremom

doniran je svim tim školama putem potpisanih ugovora o darovanju.

Iz izvješća savjetodavaca, koji su organizirali i prisustvovali tim satovima nastave u vrtu vidljivo je da su te „radionice na otvorenom“ osmišljene tako da su učenici najprije upoznati s voćnim vrstama, koje su se u njihovom vrtu sadile, s prepoznavanjem nekih od njih, a zatim su održani prikazi tj. prezentacije sadnje

Specijalističko usavršavanje djelatnika specijalnosti hortikulture, radionice, tečajevi, predavanja, seminari, simpoziji i dr.; manifestacije i stručni skupovi; rad koordinatora

Vrsta aktivnosti	Tema	Vrijeme	Mjesto	Broj djelatnika
2. Festival maslina	4 stručna izlaganja na 2 stručna skupa	4.-5. veljače	Zagreb	5
PRR, Operacija 1.1.2., Mjera 1.1.	Tečaj iz povrtlarstva za mlade poljoprivrednike	20. veljače	Ogulin	4
Radionica za edukaciju djelatnika APPRRR-a	VINSKA OMOTNICA – Mjere restrukturiranja i konverzije vinograda	23.-24. veljače	Zagreb	7
XIV. međunarodna manifestacija maslinara Mediterana MASLINA 2017. SPLIT	Sudjelovanje na stručnom skupu i prikaz rezidbe	25. - 26. veljače	Split	5
12. znanstveno stručno savjetovanje hrvatskih voćara s međunarodnim sudjelovanjem	9 izlaganja voćarskih tema na 4 sekcije	2.-3. ožujka	Vodice / Škabrnja	11
19. međunarodna manifestacija maslinara i uljara NOĆNJAK 2017.	Sabor maslinara i uljara Radionica o aktualnostima u maslinarstvu i uljarstvu	23.-26. ožujka	Jelsa, otok Hvar	5
DHMZ	Premijera animiranog filma „Požar nije šala“ i Okrugli stol „Ekstremni vremenski uvjeti, poljoprivreda i požari raslinja“	5. travnja	Zagreb	2
Izvješće Savjetodavne službe	Katastrofalne štete od kasnog proljetnog mraza (23./24. 04.) u voćnjacima, vinogradima i na povrću u RH	28. travnja	RH	sve podružnice Savjetodavne službe
Dani zagrebačkih jagoda	Ocjenjivanje plodova jagoda Zagrebačke županije	23. svibnja	Šumećani	2
ORIOVITA 2017.	Organoleptičko ocjenjivanje uzoraka vina	25. svibnja	Oriovac	8
HCPHS, Zavod za voćarstvo	Dan trešnje na pokušalištu HCPHS-a	14. lipnja	Donja Zelina	2
Konferencija	Međunarodni dan zadruga „Zadruge brinu o svima“	30. lipnja	Zagreb	1
Zlatna žutica vinove loze	Monitoring i izvješćivanje – tjedna praćenja	srpanj / kolovoz	Demarkirana područja RH (9 županija)	37
Radio Kaj	Suradnja u vidu objave kratkih stručnih savjeta / informacija / vijesti	ožujak / kolovoz	–	20

i upoznavanje s agrotehničkim mjerama vezanima za određene voćne vrste ili sorte vinove loze.

Kod provedbe aktivnosti prateće mjere **Posjeta PG-u koji se bavi proizvodnjom voća i/ili povrća**, tamo gdje su škole za prijevoz do PG-a angažirale prijevoznika (a ne agenciju, koja je organizirala i prijevoz i posjet) potpisana su po dva tripartitna sporazuma, jedan između Savjetodavne službe i prijevoznika i drugi između Službe i PG-a/obrt/poduzeće.

Ta je aktivnost provedena u 19 škola, od 21 odabrane i to u 18 osnovnih i u jednoj srednjoj školi (srednja škola Gračac, Zadarska županija), i to tako da je 17 škola bilo u posjetu poljoprivrednom gospodarstvu koje se bavi proizvodnjom voća, povrća i drugom poljoprivrednom proizvodnjom, jedna je škola posjetila tržnicu voća i povrća, a jedna je osnovna škola (OŠ Sunja) posjetila srednju školu u Petrinji.

Temeljem analize o provedenim aktivnostima pratećih mjera može se zaključiti da su prateće mjere Sheme za školsku godinu 2016./2017., uz vrlo dobru suradnju sa svim školama i drugim obrazovnim ustanovama te partnerima na tom projektu, uspješno provedene, što potvrđuje i podatak da su prateće mjere realizirane s 95,24%.

Kreiranje, organiziranje, koordinaciju i provedbu Sheme školskog voća i povrća školske godine 2016./2017. realizirali su u potpunosti djelatnici Ureda ravnatelja Savjetodavne službe. Krajem lipnja 2017. donesen je novi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Savjetodavne službe, koji je stupio na snagu 01. kolovoza 2017., prema kojem su ponovno uvedeni specijalistički odjeli pa tako i Odjel za hortikulturu, s tri zaposlena službenika: jednim višim stručnim savjetnikom, jednim stručnim suradnikom i načelnicom Odjela.

Do kraja 2017. odrađene su sljedeće aktivnosti vezane uz specijalističko usavršavanje djelatnika specijalnosti hortikulture, radionice, tečajevi, predavanja, seminari, simpoziji i dr.; manifestacije i stručni skupovi; službenici Odjela

Vrsta aktivnosti	Tema	Vrijeme	Mjesto	Broj djelatnika
Berba grožđa roda 2017.	Praćenje zdravstvenog stanja grožđa, procjena berbe, analiza klimatskih prilika i berbe grožđa (mjerenje šećera u grožđu)	kolovoz – listopad	sva vinogorja RH	specijalisti hortikulture
13. manifestacija „JABUKA CRVENIKA“	Obilježavanje početka berbe jabuka Udruge voćara i vinogradara Moslavine	rujna	Kompator, Velika Ludina	4
8. Festival pčelarstva Zagrebačke županije	15. senzoričko ocjenjivanje meda Zagrebačke županije	28. rujna	Zaprešić	1
Nacionalni projekt Školska shema	Promocijske aktivnosti planirane odobrenim Godišnjim planom (priprema i tiskanje promotivnog materijala: EU plakati za OŠ i SŠ, informativni letci, reklamni plakati za partnere; 4 promotivne radionice u suradnji s MP, APPRRR i HGK)	rujan listopad studeni	RH	službenici Savjetodavne službe koji sudjeluju u provedbi Školske sheme
Konferencija – Forum u organizaciji HGK Zagreb	Izazovi razvoja sektora voća i povrća u RH	8. listopada	Zagreb	4
PRR, Podmjera 2.3. Ad hoc tečaj	Specijalistička radionica savjetnika hortikulture kontinentalne Hrvatske	10. - 11. listopada	Našice	39

JABUČINI DANI 2017.	Izložba jabuka i voćnih prerađevina Okrugli stol „Vratimo život selu, proizvodimo lokalno – prodajmo lokalno“	20. – 21. listopada	Đakovo	13
Izvanredne mjere u sektoru voća (jabuke i mandarine)	Informiranje i pomoć proizvođačima jabuka i mandarina u prikupljanju dokumentacije	listopad – studeni	Kontinentalna RH + dolina Neretve	svi
27. međunarodni susret vinogradara i vinara SABATINA	Sabor vinogradara: Analiza berbe grožđa 2017. Organiziranje i vođenje Stručnog skupa Savjetodavne službe	5. studenoga	Primošten	6
Nisko pesticidna integrirana proizvodnja u održivom i sigurnom uzgoju voća: Projekt Life +	Završna konferencija	15. studenoga	Zagreb	2
PRR, Podmjera 2.3. Ad hoc tečaj	Specijalistička radionica savjetnika hortikulture kontinentalne Hrvatske	16.-17. studenog	Zadar	25
3. hrvatski stručni skup o proizvodnji povrća	Suorganizatorstvo skupa u suradnji s Gospodarskim listom. Održavanje izlaganja. Vođenje sekcije.	29. studenog – 1. prosinca	Sveti Martin na Muri	9
175 godina Gospodarskog lista	Svečano obilježavanje velikog jubileja – Tri stoljeća Gospodarskog lista	7. prosinca	Zagreb	1
VINSKA OMOTNICA –Doprinosi u naravi za mjeru Restrukturiranje i konverzija vinograda	Izrada kalkulacija vrijednosti rada pojedinih aktivnosti: podizanje vinograda bez nagiba, na nagibu i na strminama	prosinac	RH	8
Povjerenstva Ministarstva poljoprivrede	Sudjelovanje u radu 2 povjerenstva	siječanj – prosinac	Zagreb	1

Ratarstvo

Stručni poslovi, s ciljem razvoja konkurentnih i naprednih poljoprivrednih gospodarstva kroz informiranje, savjetovanje i obrazovanje, uz poštivanje načela dobre poljoprivredne prakse, koje su službenici ratarske specijalnosti obavljali tijekom protekle godine mogu se grupirati u nekoliko skupina:

- Provođenje sortnih pokusa različitih ratarskih vrsta: pšenica, ječam, uljana repica, kukuruz, heljda, soja, krmno bilje i povrće, uz primjenu pravilne agrotehnike, organizacija demonstracija, „učionica na otvorenom“ i „dana polja“. Nakon provođenja navedenih aktivnosti, kroz organizaciju Dana polja, stručnih predavanja i putem medija prezentirani su i interpretirani postignuti rezultati. Održane su javne berbe kukuruza u Međimurskoj, Virovitičko-podravskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji te dani polja uljane repice, ječma i pšenice u Međimurskoj županiji.
- Provođenje gnojidbenih pokusa, praćenje stanja plodnosti tla, prikazi kalcizacije i svih agrotehničkih mjera koje se mogu provesti u cilju održavanja i/ili povećanja plodnosti tla, mikrobiološke aktivnosti, očuvanja sadržaja organske tvari tla, strukture tla, smanjivanja potrošnje dušičnih gnojiva, uvođenjem mahunarki u plodored i korištenjem inokuliranog sjemena, edukacija o važnosti pravilne obrade tla u skladu s potrebama uzgajane vrste i karakteristikama tla, edukacija o gnojidbi sukladno poznavanju kemijskih i fizikalnih karakteristika tla, organizacija prikaza obrade oraničnih površina i sjetve na nagnutim terenima,

primjena biostimulatora u stresnim uvjetima i njihov učinak.

- Pomoć oko sjemenske proizvodnje (krumpir).

Pokusi u organizaciji i provođenju Savjetodavne službe provode se s ciljem edukacije poljoprivrednih proizvođača, ali i radi razmjene praktičnih iskustava terenskih agronoma. Tijekom 2017. godine organizirane su „Učionice na otvorenom“ i „Dani polja“ na području Međimurske, Koprivničko-križevačke, Virovitičko-podravске, Varaždinske i Vukovarsko-srijemske županije. Te aktivnosti provedene su u suradnji s oplemenjivačima bilja, selekcionerima, distributerima sjemena, gnojiva i poboljšivača tla, kao i proizvođačima sredstava za zaštitu bilja te znanstvenim i stručnim ustanovama. Na području Međimurske županije viša stručna savjetnica za ratarstvo, Suzana Pajić provodi sortni demonstracijski pokus kukuruza već 12 godina u kontinuitetu, sortni pokus pšenice 11 i uljane repice 10 godina. Demonstracijski pokusi kukuruza koje provodi Savjetodavna služba na još 2 lokacije u Hrvatskoj, na području Vukovarsko-srijemske (provodi Đuro Cerovčec) i Virovitičko-podravске županije (provodi Siniša Hrgović) izvor su podataka o adaptabilnosti kultivara na različite uvjete proizvodnje, ali i poligon za edukaciju poljoprivrednih proizvođača i stručnjaka – agronoma. Rezultate tih pokusa savjetnici prezentiraju na stručnim skupovima, a temelj su za stručne preporuke na području rada svakog savjetnika.

Znatan dio vremena svi službenici ratarske specijalnosti proveli su u organizaciji, izvođenju i administriranju edukacija za poljoprivrednike korisnike IAKS mjera ruralnog razvoja, M10 i M11 Programa ruralnog razvoja sukladno kompetencijama.

Tijekom 2017. godine službenici ratarske specijalnosti izradili su sljedeće publikacije:

Ime publikacije	Autori
Agrotehnika proizvodnje kukuruza	Maja Međurečan, mag. ing. agr. i Suzana Pajić, dipl. ing. agr. i mr. sc. Tatjana Međimurec
Agrotehnika proizvodnje soje	Marina Kalistović, dipl. ing. agr. i Ružica Kovačević, dipl. ing. agr.
Agrotehnika proizvodnje suncokreta	Ružica Kovačević, dipl. ing. agr. i Marina Kalistović, dipl. ing. agr.
Agrotehnika proizvodnje uljane repice	Mladen Konjević, dipl. ing. agr.
Agrotehnika proizvodnje industrijske konoplje	Dragica Tresk Penezić, dipl. ing. agr.
Agrotehnika proizvodnje duhana	Mirjana Rastija, dipl. ing. agr.
Agrotehnika proizvodnje krumpira	Vlado Bistović, dipl. ing. agr. i Suzana Pajić, dipl. ing. agr.
Agrotehnika proizvodnje šećerne repe	Mladen Konjević, dipl. ing. agr.
Agrotehnika proizvodnje uljne tikve	Suzana Pajić, dipl. ing. agr.
Agrotehnika proizvodnje sirka	Nikola Gržan, dipl. ing. agr.

Tijekom 2017. godine smanjio se intenzitet poslova ovlaštenih predavača u provođenju izobrazbe o održivoj uporabi pesticida, ali se još uvijek obavljaju navedeni poslovi u smanjenom opsegu.

Lani je intenziviran rad na strukovnom osposobljavanju poljoprivrednika. Održano je ukupno 124 strukovnih osposobljavanja po programu Ratarstvo za poljoprivredne proizvođače koje je pohađalo 3212 poljoprivrednih proizvođača, što čini čak 50,1% od ukupno educiranih poljoprivrednika kroz M1 – Operacija 1.1.2.

Tijekom vegetacije savjetnici ratari pratili su i analizirali aktualno stanje ratarskih usjeva te preporučivali provođenje agrotehničkih mjera, kroz savjetovanje putem savjetničkih paketa na terenu i/ili jednim od načina grupnog savjetovanja, putem mrežne stranice Savjetodavne službe i/ili ostalih medija. Stručni članci i preporuke objavljeni su u specijaliziranim stručnim tiskovinama: Gospodarski list, Mljekarski list, Agroglas, zatim u lokalnim i regionalnim tiskovinama (npr: mjesečnik grada Lipika „COMPAS“; e-Varaždin, e-Međimurje, e-Podravina, Varaždinske vijesti, Zagorski list), na lokalnim radijskim postajama (npr: radio Kaj, radio Koprivnica, radio Glas Podravine, radio Stubica, radio Zlatar, radio Marija Bistrica) i u specijaliziranim emisijama na nacionalnoj televiziji (Plodovi zemlje) ili u priložima objavljenim na regionalnim TV postajama te specijaliziranoj poljoprivrednoj emisiji na Hrvatskom radiju.

Djelatnici ratarske specijalnosti sudjelovali su u radu Povjerenstava na razini županija i jedinica lokalne samouprave (gradovi, općine) za utvrđivanje/popis šteta od elementarnih nepogoda (kasni proljetni mraz, tuča, suša) na različitim poljoprivrednim kulturama, koje su nastale tijekom 2017. godine, kao članovi i/ili predsjed-

nici povjerenstava. Također su sudjelovali pri izradi mišljenja za procjenu ugroženosti i mišljenja za strategije razvoja jedinca lokalne samouprave.

Velik broj savjetnika ratarske specijalnosti aktivno je sudjelovao u pripremi, organizaciji i provođenju natjecanja orača na županijskoj i državnoj razini. Na 15. natjecanju orača RH, u Kupinečkom Kraljevcu održanom u razdoblju 1.-3. rujna 2017. sudjelovali su: Mara Bogović, Nenad Đura, Ivan Ključec, Marijan Matokanović, Tatjana Međimurec i Suzana Pajić.

Sudjelovanjem na Stručnim seminarima, Okruglim stolovima, Međunarodnim savjetovanjima kroz usmeno i/ili pismeno izlaganje tijekom 2017. godine savjetnici su pridonijeli prepoznavanju i vrednovanju uloge Savjetodavne službe u agronomskoj struci tijekom rasprava i donošenja zaključaka na događajima kako slijedi:

- Predavanje na stručnom savjetovanju za kooperante tvrtke Fanon pod nazivom „Soja i suncokret – nove perspektive i izazovi“, održala je Tatjana Međimurec, u Ludbregu, 25.1.2017.
- Predavanje o proizvodnji industrijske konoplje u organizaciji zadruge Konopko, 29.4.2017. održala je Dragica Tresk Penezić
- Predavanje na stručnom skupu: „Ugovaranje, sortiment i agrotehnika proizvodnje pšenice za Podravku roda 2018. godine“ za kooperante Podravke d.d. s temom „Mogućnosti unapređenja tehnologije proizvodnje pšenice“ održala je Tatjana Međimurec, u Koprivnici, 25.9.2017.
- Predavanje „Osnove navodnjavanja“, u Osijeku i Vinkovcima, 28.9.2017. održao je Ivan Ključec

- Na „10. međunarodnom kongresu oplemenjivanje bilja, sjemenarstvo i rasadničarstvo“, u Svetom Martinu na Muri, održanom u razdoblju 8.-10. studenog 2017. godine savjetnici su sudjelovali s tri rada:
 - Suzana Pajić (autor rada): „Pogodnost uzgoja hibrida kukuruza na području Međimurja prema ekonomskim parametrima“.
 - Tatjana Međimurec (autor rada): „Hrvatske oranice nakon petogodišnje sjetve „farmerovog“ sjemena“
 - Mara Bogović (koautor rada): „Genetska raznolikost lokalnih populacija heljde kao smjernica za daljnju selekciju“
- Na „3. hrvatskom stručnom skupu o povrćarskoj proizvodnji“ u Svetom Martinu na Muri 29. studenog. – 1. prosinca 2017. sudjelovala je Mara Bogović koja je prezentirala rad naslova:
 - Važnost zaštite domaćih proizvoda na primjeru zaštite izvornosti varaždinskog zelja
- Na sajamskom događanju Kronoplja, za proizvođače industrijske konoplje Dragica Tresk Penezić održala je predavanje u bloku tema: „Poljo-poduzetnik-sadašnjost i/ili budućnost?“, u Zagrebu 21. listopada 2017.

Tijekom 2017. godine službenici ratarske specijalnosti aktivno su sudjelovali u transferu znanja poljoprivrednim proizvođačima kroz vlastito usavršavanje, ostvarujući suradnju sa znanstvenim i stručnim institucijama, tvrtkama iz agrobiznisa. Kroz suradnju s udrugama proizvođača, proizvođačkim organizacijama, savezima poljoprivrednih udruga, poljoprivrednim školama, visokim učilištima i fakultetima službenici Savjetodavne službe nastoje povezati, organizirati i olakšati rješavanje potreba zajedničkog nastupa na tržištu, poticati preradu, organizirani plasman proizvoda i poluproizvoda poljoprivrednih proizvođača.

Pojedini su službenici dali svoj doprinos prilikom izrade dokumentacije za zaštitu izvornosti proizvoda – varaždinsko zelje (Mara Bogović). U istoj je Županiji započelo provođenje VIP projekta „Revitalizacija lokalnih sorti heljde za uzgoj na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima sjeverozapadne Hrvatske“, u razdoblju od 2016. do 2018. godine.

Za razliku od gore navedenih, grupnih metoda savjetničkog rada, otprilike 40% rada savjetnici ratarske specijalnosti proveli su u izravnom savjetovanju poljoprivrednih gospodarstva koja su pokazala interes i potrebu za takvim savjetovanjem. Ove su se aktivnosti tijekom cijele godine provodile u sklopu Mjere M02 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje

poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“, kroz „Savjetničke pakete“. Da bi savjetovanje poljoprivrednih proizvođača bilo što kvalitetnije, i sami su savjetnici educirani tijekom 2017. godine. Sukladno Programu ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. i Pravilniku o provedbi M02 (NN 123/15) „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“, Podmjere 2.3. Potpora za osposobljavanje savjetnika, za tip operacije: Osposobljavanje savjetnika te Godišnjem planu provedbe, u organizaciji Savjetodavne službe održano je nekoliko edukacija na kojima je sudjelovao različit broj specijalista ratara:

- Godišnji seminar Savjetodavne službe u Tuheljskim Toplicama, 18.-19. travnja 2017.
- AD HOC tečaj „Savjetnički dani agroekonomista“ tema „Računovodstvo u poljoprivredi“ (Maja Međurečan i Mara Bogović) u Zagrebu, 4.-5. travnja 2017.
- AD HOC tečaj: „Flora i fauna travnjaka velike prirodne vrijednosti“, u Iloku, 14. lipnja 2017. (Gordan Sučić)
- AD HOC tečaj „Korištenje obnovljivih izvora energije, inovativnih, okolišno održivih ili poboljšanih tehnika proizvodnje“ za savjetnike ratarske specijalnosti, u Zagrebu 6.-7. studenog 2017.

Službenici ratarske specijalnosti usavršavali su se i na edukacijama organiziranim od strane tvrtki iz agrobiznisa, Udruga proizvođača i ostalih institucija u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu sudjelovanjem na niže navedenim edukacijama:

- Syngentino savjetovanje agronoma; Terme Tuhelj 3. veljače 2017. (Ivan Ključec, Dragica Tresk Penezić, Suzana Pajić, Tatjana Međimurec)
- Stručno putovanje u Južni Tiroi; 5.-8. travnja 2017. (Dragica Tresk Penezić)
- Radionica izrade biodinamičkih preparata; Požega, Ugarci, 29. travnja 2017. (Maja Međurečan)
- Dan polja ječma i ozime pšenice; Nova Gradiška, 25. svibnja 2017. (Željko Klaić)
- 10. međunarodnoj konferenciji „Dani kriznog upravljanja“, tema okruglog stola: „Prevenција u proizvodnji hrane – klimatske promjene kao funkcija sigurnosti i proizvodnje hrane“; Tuheljske Toplice, 26. svibnja 2017. (Dragica Tresk Penezić, Tatjana Međimurec)
- Centralni dan polja tvrtke RWA; Đurđevac, 30. svibnja 2017. (Suzana Pajić, Tatjana Međimurec)

- Bayer AgroFEST; Vaška, 31. svibnja 2017. (Suzana Pajić, Ivan Ključec, Tatjana Međimurec)
- Prva nacionalna radionica projekta „DriDanube – Rizici od suše u Dunavskoj regiji“; Zagreb, 2. lipnja 2017. (Tatjana Međimurec)
- Konferencija ekološke poljoprivrede; Lužnica, 9. lipnja 2017. (Mara Bogović)
- Dan polja Bc sorata pšenice; Rugvica, 13.06.2017. (Tatjana Međimurec)
- Dan polja kukuruza, soje, suncokreta i krmnog bilja Poljoprivrednog instituta Osijek; Đakovo, 6. rujna 2017. (Željko Klaić, Tatjana Međimurec)
- Dan polja kukuruza – Bc Institut d.d.; Rugvica, 14. rujna 2017. (Željko Klaić, Dragica Tresk Penezić, Tatjana Međimurec)
- Regionalni Dan polja kukuruza Pioneer; Gudovac, 20. rujna 2017. (Željko Klaić)
- Otvorenje RWA pogona, mješavica gnojiva u Koriji, prezentacija koncepta pravilne gnojidbe i demonstracija rada mješavice; Korija, 22. rujna 2017. (Tatjana Međimurec)
- 7. izložba bučinog ulja sjeverozapadne Hrvatske; Ivanić Grad, 14.10.2017. (Dragica Tresk Penezić, Đura Nenad)
- Regionalni Pioneer dan polja kukuruza; Križevci, 12. listopada 2017. (Suzana Pajić, Tatjana Međimurec, Dragica Tresk Penezić)
- 10. međunarodni kongres oplemenjivanje bilja, sjemenarstvo i rasadničarstvo i 5. regionalni dani sjemenara; Sveti Martin na Muri, 8.-10. listopada 2017. (Suzana Pajić, Mara Bogović, Tatjana Međimurec)
- Radionica o sezonskim prognozama koju organizira Državni hidrometeorološki zavod i Svjetska meteorološka organizacija; Zagreb, 23.11.2017. (Tatjana Međimurec)
- 3. hrvatski stručni skup o proizvodnji povrća „Hrvatsko povrće“; Sveti Martin na Muri, 29. studenog – 1. prosinca 2017. (Dragica Tresk Penezić, Mara Bogović)
- Konferencija za ekološku proizvodnju; Bedekovčina 1. prosinca 2017. (Mara Bogović, Dragica Tresk Penezić)
- Sajam ekoloških proizvođača u Bedekovčini „Eko arena“; Bedekovčina, 2. prosinca 2017. (Dragica Tresk Penezić)
- Kronoplja, sajamsko događanje za proizvođače industrijske konoplje; Zagreb, 21. listopada 2017. (Dragica Tresk Penezić)

Osim opisanih specijalističkih poslova, službenici su angažirani kao FADN prikupljači podataka, na poslovima pružanja pomoći korisnicima potpora iz europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj kroz Mjeru 17 „Upravljanje rizicima“, podmjeru 17.1. „Osiguranje usjeva, životinja i biljaka“ prilikom podnošenja Zahtjeva kroz Podmjeru 5. 2. „Potpora za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima“ prilikom podnošenja Zahtjeva za potpore (AGRONET zahtjev), pri informiranju i educiranju korisnika IAKS mjera i mladih poljoprivrednika, te u nadzoru integrirane proizvodnje. S ciljem što kvalitetnijeg pružanja pomoći poljoprivrednicima savjetnici su educirani u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Savjetodavne službe kroz sudjelovanje na:

- Radionici na temu kampanje AGRONET 2017, Zagreb, 24. veljače 2017. (Žarko Mulc)
- Radionici za Mjeru 4.1. Zagreb, 30. svibnja 2017. (Mara Bogović)
- Radionici za Mjeru 5.2. Zagreb, 5. listopada 2017. (Mara Bogović, Maja Međurečan, Žarko Mulc)
- Radionici za prikupljače FADN podataka, Zagreb 7.-8. prosinca 2017. (Ružica Kovačević)
- Agrivi radionici, Zagreb, 14.-15. prosinca 2017. (Maja Međurečan)

Stočarstvo

Ciljevi u čijoj su realizaciji tijekom 2017. godine sudjelovali specijalisti za stočarstvo kroz aktivnosti u kojima su bila obuhvaćena stočarska gospodarstva prema Strateškom planu Savjetodavne službe jesu povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava te stručno obrazovanje i osposobljavanje poljoprivrednih gospodarstava (u stočarskoj proizvodnji).

Zbog specifičnosti stočarske proizvodnje i radi bolje učinkovitosti provođenja različitih aktivnosti u granama stočarstva kao što su govedarstvo, svinjogojstvo, ovčarstvo i kozarstvo, peradarstvo, pčelarstvo, prerada mlijeka i mesa te ekološko stočarstvo, službenici stočarske specijalnosti Savjetodavne službe djelovali su unutar radnih grupa i specijalističkih timova. To su: radna grupa za govedarstvo, svinjogojstvo, male životinje koja se dijeli na ovčarstvo, kozarstvo, pčelarstvo, peradarstvo, radna grupa za travnjaštvo, sirarstvo, preradu mesa, stručni radni tim za optimizaciju obroka (osnovan Odlukom), pregled muznih uređaja i sl. Specijalističke aktivnosti odvijale su se prema planovima unutar županijskih podružnica te kroz radne grupe i timove. Osnovni opći cilj rada s poljoprivrednim gospodarstvima bio je Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava u stočarskoj proizvodnji koji se ostvaruje provođenjem raznih aktivnosti.

Savjetnici, specijalisti za stočarstvo, najviše vremena, odnosno radnih sati, tijekom 2017. godine utrošili su na pojedinačni intenzivan savjetodavni rad s uzgajivačima, na rad s raznim organizacijama i udrugama uzgajivača te na metode savjetovanja putem medija, stručnih članaka i predavanja.

U cilju stručnog savjetovanja korisnika savjetnici specijalisti za stočarstvo (ukupno 46) rabili su nekoliko osnovnih savjetodavnih alata. Ovisno o vrsti proizvodnje te ciljevima koji su se u proizvodnji željeli postići, korisnicima je putem Kataloga savjetničkih paketa bilo ponuđeno 14 specijalističkih savjetničkih paketa u stočarskoj proizvodnji te savjetnički paket Poljoprivredno gospodarstvo mješovite proizvodnje. Aktivnosti su se provodile u sklopu mjere M02 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“.

Od ukupno aktiviranih 4.812 savjetničkih paketa korisnika, njih 3.096 bilo je iz stočarstva uključujući i savjetnički paket Poljoprivredno gospodarstvo mješovite proizvodnje. Specijalističkih savjetničkih paketa iz stočarstva bilo je 605 (bez savjetničkog paketa Poljoprivredno gospodarstvo mješovite proizvodnje), od čega je 86 provedeno kroz operaciju 2.1.1. (ekološki uzgoj, zelena praksa/višestruka sukladnost), zatim 481 kroz operaciju 2.1.2. (standardni stočarski paketi) i 38 paketa kroz operaciju 2.1.4. (mladi poljoprivrednik). Kroz program Strukovnog osposobljavanja u području

Stočarstva u okviru Mjere 1 Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja kroz Operaciju 1.1.2. tijekom godine provedeno je ukupno 80 različitih tečajeva za ukupno 1.432 polaznika, većinom mladih poljoprivrednika.

Aktivnosti savjetovanja korisnika u području **gove-darske proizvodnje** temeljila su se na dva osnovna proizvoda, mlijeku i mesu. To je najzahtjevnija grana stočarske proizvodnje te su i potrebe za savjetovanjima proizvođača bile najveće. Osim uobičajene konvencionalne proizvodnje mlijeka kao najkompleksnije proizvodnje te klasičnog modela tova goveda, standard je postao i savjet u posebnom proizvodnom sustavu krava-tele gdje je osnovni proizvod tele. Zbog potrebe proizvodnje voluminozne krmе i žitarica kao koncentriranog dijela krmiva, postojala je stalna potreba zajedničkog nastupa savjetnika ratarske i stočarske specijalnosti. Uobičajeni stručni savjetodavni rad odvijao se primarno na području koje savjetnik teritorijalno pokriva, a po potrebi i šire. Najvažniji je bio pojedinačni intenzivni savjetodavni rad s uzgajivačima goveda te rad s organizacijama uzgajivača, a savjetovanja su se vršila i putem medija, stručnih članaka i predavanja. Pojedinačni intenzivni rad s uzgajivačima goveda temeljio se na rezultatima kontrole mliječnosti na osnovu kojih su se davali savjeti za poboljšanje managementa stada, hranidbe, reprodukcije, zaštite zdravlja životinja te hranidbe podmlatka i uzgoja. Sva gospodarstva koja su se intenzivno savjetodavno pratila (kroz savjetničke pakete) velikim dijelom primjenjivala su preporuke, posebno u segmentu uzgoja te proizvodnje voluminozne krmе i hranidbe. Osobito su bili traženi savjeti u području uzgoja, proizvodnje voluminozne krmе, održavanju travnjaka, hranidbe goveda, planiranja gospodarenja stajskim gnojem, zaštite zdravlja životinja (dobrobiti) te savjeti vezani uz investicije u objekte govedarske proizvodnje, pogotovo kod postavljanja projektnog zadatka vezanog uz gradnju ili adaptaciju farmi. Uz to pružali su se i savjeti o tehnologiji u proizvodnji, planu potreba i kapacitiranju voluminozne i ostale stočne hrane te vezano uz izgradnju kapaciteta za deponiranje stajskog gnoja i gnojovke. Klijenti su bili uzgajivači, korisnici Mjera iz Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020. te ostali po potrebi i pozivu.

Aktivnosti koje su pridonijele unapređenju proizvodnje i dizanju konkurentnosti ostvarivane su i u radu s organizacijama uzgajivača goveda, osobito u područjima gdje savjetnici specijalisti za govedarstvo djeluju kroz ulogu stručnog tajnika. Sudjelovali su u osnivanju i radu mnogobrojnih saveza uzgajivača i zadruga poljoprivrednika te proizvođačkih organizacija (PO), gdje se ističe suradnja s PO Drava – Sava te PO Simentalac. Rezultat suradnje sa Središnjim savezom hrvatskih uzgajivača simentalskog goveda HUSim bile su brojne aktivnosti u članstvu odbora za uzgoj i preporuke bikova od kojih veliku važnost ima objavljivanje preporuka bikova za osjemenjivanje triput godišnje. Specijalisti su po potrebi sudjelovali u organizaciji i suorganizaciji raznih manifestacija i izložbi goveda. U specijal-

iziranom mjesečnom časopisu Mljekarski list, u rubrici Savjetodavstvo tijekom cijele godine objavljivali su se stručni članci stručnjaka iz različitih područja proizvodnje mlijeka s uvijek aktualnim temama. Uzgojne preporuke objavljivale su se u časopisu Uzgoj goveda.

Stručna predavanja za uzgajivače provodila su se kroz program Strukovnog osposobljavanja za poljoprivrednike u području Stočarstva u okviru Mjere 1 Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja kroz Operaciju 1.1.2. U okviru programa Govedarstvo provodili su se tečajevi Proizvodnja mlijeka (3 tečaja), Proizvodnja govedeg mesa (2) i Zahtjevi higijene mužnje u primarnoj proizvodnji mlijeka (3) s ukupno 108 polaznika.

Korištenjem sustava za procjenu hranjive vrijednosti krmiva i optimizaciju obroka NorFor kao najnovijeg alata za korigiranje obroka u hranidbi, znatno je ojačan sektor govedarstva te obogaćeno savjetovanje i rad stručnom radnom timu za optimizaciju obroka.

Tijekom 2017. provedene su aktivnosti sukladno članku 7. Uredbe o pružanju iznimne potpore za prilagodbu proizvođačima mlijeka (NN 24/2017). Osnovan je Stručni radni tim za provedbu aktivnosti pružanja usluge savjetovanja kod korištenja iznimne potpore. Korisnicima se, uz njihovu suglasnost, pružala usluga savjetovanja s ciljem poboljšanja učinkovitosti i ekonomičnosti proizvodnje mlijeka. Sve aktivnosti Stručnog radnog tima koje se tiču određivanja hranidbenog, zdravstvenog i reproduktivnog statusa stada te pripreme i provedbe poslova optimizacije obroka korištenjem rezultata kontrole mliječnosti, definirane su Odlukom ravnatelja o osnivanju Stručnog radnog tima. Broj obuhvaćenih korisnika s aktivnostima savjetovanja bio je vremenski ograničen u razdoblju od 4. svibnja

do 20. rujna 2017. godine zbog rokova izvještavanja provedbe Delegirane Uredbe Komisije (EU) 2016/1613, no aktivnosti savjetovanja proizvođača mlijeka od strane Stručnog radnog tima se provode i dalje. Aktivnosti savjetovanja proizvođača mlijeka u navedenom razdoblju, prema izvješću Stručnog radnog tima, provedena su na ukupno 745 poljoprivrednih gospodarstava, a ukupan broj krava na gospodarstvima obuhvaćenim savjetovanjima bio je 19.116. Ostvaren je obuhvat od 16% ukupnog prihvatljivog broja proizvođača mlijeka korisnika iznimne potpore koji je na dan 31.3.2017. bio 4.658. Ukupan broj krava na gospodarstvima obuhvaćenim savjetovanjima bio je 25% od svih krava na istim gospodarstvima, a od njih je u kontroli mliječnosti bilo 15.191 što iznosi 20% od broja prihvatljivih grla u kontroli mliječnosti na dan 31.3.2017. koji je bio 76.657 krava. Izvještaji kontrole mliječnosti (KM) kod provedbe aktivnosti savjetovanja rabili su se pri određivanju hranidbenog, zdravstvenog i reproduktivnog statusa stada s ciljem poboljšanja učinkovitosti i ekonomičnosti proizvodnje mlijeka. Primarni cilj ove aktivnosti bio je jačanje otpornosti svih proizvođača mlijeka u odnosu na nestabilnosti tržišta poticanjem svih držatelja mliječnih krava da se uključe i koriste sustav kontrole mliječnosti. Usluge savjetovanja provodile su se kroz aktivnosti optimizacije obroka hrane za životinje korištenjem postojećih alata kojima raspolaže Služba na cjelokupnom području Republike Hrvatske u svrhu poboljšavanja upravljanja hranidbom, a na dijelu obuhvaćenih gospodarstava čija je svijest o važnosti korištenja rezultata izvještaja kontrole mliječnosti iznimno razvijena, pridonijele su:

- Pravilnom i racionalnijem doziranju koncentriranog dijela obroka, pravilnom redosljedom obroka te korištenju cijenom povoljnijih komponenti kod

pripreme krmnih smjesa na OPG-u, što je izravno utjecalo na smanjenje troškova hranidbe.

- Racionalizaciji i smanjenju troškova hranidbe kroz savjete i preporuke u cilju poboljšanja kvalitete voluminozne krme.
- Pravilnoj hranidbi voluminoznom krmom i smanjenju količine koncentriranog dijela obroka, čime se utjecalo na prevenciju pojave metaboličkih oboljenja (acidoza i ketoza), odnosno pozornost se pridavala sprečavanju zdravstvenih poremećaja, što je pogodovalo smanjenju gubitaka u proizvodnji mlijeka.
- Racionalizaciji emisije amonijaka praćenjem razine uree u mlijeku, čime je proizvođačima skrenuta pozornost na moguća odstupanja od optimalnih vrijednosti. Time se kod OPG-a koja su imala previsok sadržaj uree u mlijeku utjecalo na smanjenje emisije amonijaka i potencijalno onečišćenje voda. Također, u cilju smanjenja emisije amonijaka OPG-i su savjetovani preporukama o obvezama dobrih poljoprivredno okolišnih uvjeta (višestruka sukladnost) koji nalažu tijekom različitih razdoblja godine pravilno gospodarenje stajskim gnojem.
- Racionalizaciji i smanjenju veterinarskih troškova i gubitaka u reprodukciji. Određeni parametri kontrole mliječnosti ukazivali su na potencijalne probleme koji su uzrokovani viškom ili manjkom bjelančevina i energije (ugljikohidrata) u obroku. Ukazivanjem na te probleme i savjetovanjem indirektno su rješavani problemi reprodukcije (skraćanje servisnog perioda i međutelidbenog razdoblja). Time su stvarane osnovne pretpostavke za efikasnu proizvodnju mlijeka od zdravih i plodnih krava.
- Osiguranju visoke tehnološke razine proizvodnje. Uvidom uvjeta držanja u objektima na gospodarstvima (ležišta, krmnih zabrana, izgnojavanje, izmuzišta, higijene mužnje), i davanjem preporuka za poboljšanje istih, utjecalo se na upravljanje proizvodnjom i poboljšanje zoohigijenskih uvjeta, osiguranje visoke tehnološke razine proizvodnje i smanjenje gubitaka u proizvodnji. Praćenjem postupaka mužnje i pregledom rada vitalnih dijelova muzne opreme nastojalo se ispraviti eventualne nepravilnosti u tom procesu kako bi se smanjila mogućnost pojave upala vimeni i troškova koji su povezani s mastitisom u smislu manje cijene mlijeka, manje količine mlijeka i troškova povezanih s liječenjem krava. U tom smislu poljoprivrednici su informirani o pravilnoj i higijenskoj mužnji te su upućeni na praćenje podtlaka u sistemu za mužnju, praćenje rada pulzatora, pravovremenu promjenu gumenih dijelova koji su u dodiru s vimenom i potrebu redovitog održavanja i servisiranja muznog uređaja.

- Smanjenju gubitaka prihoda zbog smanjenog sadržaj mliječne masti i bjelančevina, odnosno zbog nepoželjnog sadržaja somatskih stanica. Korištenjem podataka kontrole mliječnosti u smislu praćenja razine kretanja somatskih stanica, individualno i skupno (u stadu) te postotnog udjela somatskih stanica u ukupnom uzorku mlijeka, savjetima i preporukama utjecalo se na kvalitetu mlijeka, što se izravno odrazilo na cijenu mlijeka i razinu prihoda. Na taj način promicana je i kvaliteta mlijeka u otkupu.
- Općenito smanjenju gubitaka u proizvodnji.

Kod dijela obuhvaćenih gospodarstva nisu se mogle primijeniti navedene mjere zbog nedovoljno razvijene svijesti o važnosti korištenja rezultata izvještaja kontrole mliječnosti i/ili slabe financijske moći koja je posljedica niske otkupne cijene mlijeka, što ima za posljedicu manje ulaganje u troškove hranidbe, održavanja muznih uređaja, genetski napredak i zdravstveni status životinja.

Za specijaliste stočarstva Savjetodavne službe održan je AD HOC tečaj 1. i 2. ožujka 2017. godine pod nazivom Specijalizacija u hranidbi zbog povećane potrebe za specijalizacijom u području upravljanja hranidbom u svrhu povećanja razine konkurentnosti na farmama u proizvodnji mlijeka. Za prenošenje znanja na ostale savjetnike osposobljena su dva savjetnika – trenera na Treningu trenera održanom u rujnu 2016. gdje su stekli određena znanja i vještine u radu sa znanstvenicima i stručnjacima iz područja agronomске znanosti, primarno stočarstva te savjetodavstva (NorFor, Eurofins Agro Švedska, Växa Sverige) odnosno specijalista u području hranidbe na odabranim farmama u Švedskoj. Tečaj za 39 polaznika sastojao se od stručnih područja koja se odnose na: analizu krme i obroka za mliječne krave i junad, oblikovanje usluge i tržišta u proizvodnji mlijeka, važnost i utjecaj analize vlakana krme u obrocima, optimizaciju obroka za mliječne krave, tovnju junad i pomladak, pristup i metode optimizacije obroka, određivanje kapaciteta unosa hrane, ocjene tjelesne kondicije i primjenu te preporuke, usluge upravljanja proizvodnjom mlijeka za male obiteljske farme u praksi. Korištena su iskustva inozemnih stručnjaka specijalista navedenih područja te predstavljena njihova teorijska i praktična rješenja koja se rabe u proizvodnji.

Program edukacije primarnih proizvođača hrane (proizvođača mlijeka) nastavljen je i u 2017. godini praćenjem pojave aflatoksina u mlijeku. Savjetodavna služba kontinuirano je provodila pojačane aktivnosti prema Programu edukacije proizvođača mlijeka pod nazivom „Aktivnosti usmjerene na prevenciju moguće pojave prisutnosti aflatoksina u mlijeku“ usklađene i koordinirane s Ministarstvom poljoprivrede.

U **svinjogojstvu** kao drugoj grani stočarstva, važnom i zbog brzog obrta životinja u vraćanju uloženi sredstva, savjetodavne usluge tražili su uglavnom svin-

jogojci s obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Aktivnosti savjetovanja provodila su se korištenjem specijalističkih savjetničkih paketa Proizvodnja prasadi te Tov svinja. Gospodarstva drže svinje uglavnom na tradicionalan način i nerealno je bilo očekivati veće promjene bez korištenja kvalitetne genetske osnovice, bez koje se ne može ostvariti zadovoljavajuća proizvodnja, te bez veće potpore u materijalnom smislu za obnovu postojećih proizvodnih sustava. Zbog problema tržišta i veličine proizvodnih jedinica u ovoj proizvodnji rezultati su minimalni, no sve više uzgajivača bavi se preradom svinjskog mesa te su se dodatno tražili savjeti o izgradnji i opremanju objekata za preradu. Bio je povećan broj savjeta u reprodukciji i uzgoju oko povećanja broja prasadi po krmači, povećanja broja odbijene prasadi po krmači, o poboljšanju hranidbe suprasnih krmača i nazimica te odabiru pasmina za uzgoj i križanja. Savjetima o poboljšanju uvjeta držanja i pravilnoj prevenciji smanjila se pojava bolesti koje uzrokuje *Escherichia coli*, što predstavlja velik problem na gospodarstvima. Intenzivna svinjogojaska proizvodnja koja se odvija na malome broju specijaliziranih farmi u uvjetima visoke razine tehničko-tehnološke opremljenosti s automatiziranom hranidbom i visoko proizvodnim potencijalom hibridnih genotipova svinja, uglavnom je zbog sigurnosnih razloga zatvorenog pristupa i nije bilo potreba za savjetovanjima. Stručna predavanja za uzgajivače i mlade poljoprivrednike provodila su se u programu Svinjogojstvo kroz tečajeve Proizvodnja prasadi (1), Tov svinja (12) i Uvjeti zaštite i dobrobiti u uzgoju svinja (7) za 362 polaznika.

Na sajmu proizvođača u Ninu održano je predavanje na temu „Uzgoj izvornih i zaštićenih pasmina svinja u proizvodnji šokola, na kojem su predstavljeni i proizvedeni na OPG-ima. U listopadu 2017. na Okruglom stolu u Vinkovcima održano je izlaganje Stanje i perspektive hrvatskoga svinjogojstva.

Ovčarstvo i kozarstvo zbog prošlogodišnjeg trenda povećanja broja matičnih stada sve su proširenije djelatnosti, što je odraz veće potražnje za ovčjim i kozjim mlijekom. Iz tog razloga bio je povećan broj traženih savjeta korisnika s obiteljskih gospodarstava, a aktivnosti su se provodile korištenjem specijalističkih savjetničkih paketa Proizvodnja ovčjeg/kozjeg mlijeka te Proizvodnja janječeg/jarečeg mesa. Stručna predavanja za mlade poljoprivrednike provodila su se u okviru programa Ovčarstvo (9) i Kozarstvo (3) za ukupno 157 polaznika.

U **peradarstvu** i tijekom 2017. bio je sve prisutniji uzgoj peradi na tradicionalan način za proizvodnju mesa i jaja. Uzgoj izvornih pasmina peradi slobodnim načinom držanja, čiji proizvodi su ujedno postizali i višu cijenu od proizvoda dobivenih na konvencionalan način, osobito je bio zanimljiv manjim gospodarstvima koji su ujedno i najveći korisnici savjetovanja o tehnologiji proizvodnje i uzgoja kokoši hrvaticice, držanja kokoši radi proizvodnje jaja, formiranja matičnih jata korištenjem specijalističkih savjetničkih paketa Tov peradi i Proiz-

vodnja konzumnih jaja. Suradnja s Hrvatskim savezom uzgajivača kokoši hrvaticice RH, kao i pojedinačne aktivnosti s uzgajivačima kokoši hrvaticice, provodile su se radi pripreme za 4. Državnu izložbu izvornih pasmina peradi RH. Važna je bila i manifestacija „Tradicionalni specijaliteti i moderna gastronomija peradarskih proizvoda“ koja je održana u rujnu 2017. u organizaciji Udruge OPG-a uzgajivača peradi RH. Stručna predavanja za mlade poljoprivrednike provodila su se u okviru programa Peradarstvo (3) za ukupno 50 polaznika.

Pčelarstvo je obujmom proizvodnje i brojem gospodarstava zauzelo važno mjesto u proizvodnji. Doprinos provedenim savjetovanjima savjetnika specijalista za to područje i organiziranost pčelara važni su elementi za takve rezultate. Korisnici savjetovanja korištenjem specijalističkog savjetničkog paketa Pčelarstvo – proizvodnja meda i pčelinjih proizvoda su najviše tražili savjete o tehnologiji pčelarenja, dobroj pčelarskoj praksi, bolestima pčela te povećanju proizvodnje meda i ostalih pčelinjih proizvoda, kao i povećanju konkurentnosti na tržištu. Službenici su sudjelovali u organizaciji i provedbi pčelarskih sajmova u Republici Hrvatskoj uz suradnju s domaćim i inozemnim pčelarskim udrugama. Predavanja u okviru tečaja za mlade provodila su se kroz program Pčelarstvo (2) za ukupno 41 polaznika.

Broj proizvođača mlijeka koji se na svojim gospodarstvima bave **preradom mlijeka** u sir i ostale mliječne proizvode te izravnom prodajom proizvoda krajnjem potrošaču, sve je veći. Aktivnostima i suradnjom sa županijskim udrugama malih sirara te Savezom malih sirara RH SirCro specijalisti sirarstva u Službi pružili su važnu stručnu podršku, kao i kod organizacije

različitih manifestacija te ocjenjivanja sireva, gdje su kao članovi ocjenjivačke komisije sudjelovali članovi radne grupe za sirarstvo. Značajna je bila i provedba tečajeva koje su zdušno pripremali i realizirali specijalisti sirarstva u okviru programa Prerade s nazivima osposobljavanja Prerada mlijeka (26) te Uvjeti sigurnosti hrane u proizvodnji i preradi mlijeka (3) koji su se provodili kroz Mjeru 1, operaciju 1.1.2. Strukovno osposobljavanje za ukupno 604 polaznika. Pohađanjem osposobljavanja subjekti u poslovanju s hranom ispunili su obavezu pohađanja izobrazbe iz područja uvjeta sigurnosti hrane u proizvodnji i preradi mlijeka, za što su dobili odgovarajuću potvrdu. U teoretskom dijelu bila su obuhvaćena stručna predavanja, od kvalitete mlijeka do proizvodnje raznih vrsta sireva, označavanja, uređenja objekata, higijene, a u praktičnom dijelu prikazuje se izrada više vrsta sireva (svježeg, polutvrdog, škripavca, skute), jogurta, vrhnja, maslaca, sirnih rolada. Aktivnosti savjetovanja provodila su se korištenjem specijalističkih savjetničkih paketa Prerada mlijeka vezano uz tehnologiju prerade mlijeka, registraciju objekata, označavanje proizvoda i izradu potrebne tehničke dokumentacije, skice objekata, tehničko-tehnološke projekte, planove te evidencije a tražili su se i savjeti o mogućem financiranju investicija kroz mjere ruralnog razvoja. S mljekarsko-stočarskom zadrugom Proizvodi sela iz Zaprešića, pokrenut je projekt stvaranja inovativnog proizvoda – bankskog sira. U Šibensko-kninskoj županiji provodile su se aktivnosti zaštite izvornosti autohtonih proizvoda – sira iz mišine. Najveća manifestacija u sirarstvu 3. Hrvatski festival tradicijskih sireva „SirCroFest“ održana je u Zagrebu u organizaciji Saveza, Službe, HPA i Grada Zagreba kao promotivno prodajna manifestacija. Cilj festivala bila je promocija tradicijskih sireva te obiteljskih gospodarstava koja se bave tom proizvodnjom. Organizirana je izložba i ocjenjivanje sireva. Članovi ocjenjivačke komisije bili su članovi radne grupe za sirarstvo.

U okviru Programa stručnog osposobljavanja savjetnika sedmero službenika specijalista stočarstva u razdoblju 11.-15. prosinca 2017., pohađalo je Trening trenera boraveći u Mljekarskom praktikumu Srednje gospodarske škole u svrhu Specijalizacije u sirarst-

vu s temom osposobljavanja: Korištenje inovativnih tehnologija. Po završetku tečaja polaznici su osposobljeni stečena znanja, vještine, metode te optimalna rješenja iz područja prerade mlijeka samostalno koristiti i kao treneri prenositi ostalim savjetnicima specijalistima.

Sve veća ulaganja u objekte za **preradu mesa** u suhomesnate proizvode od vlastite sirovine tijekom 2017. godine polučila su povećanje potražnje savjetovanja u ovom području. Preporuke oko uvođenja u uzgoj ekstenzivne pasmine radi bolje kvalitete mesa za preradu, kao što je crna slavonska svinja, urodile su plodom jer broj takvih gospodarstava raste. Aktivnosti savjetovanja provodila su se korištenjem specijalističkog savjetničkog paketa Prerada mesa, vezano uz tehnologiju prerade, registraciju objekata, označavanje proizvoda i izradu potrebne tehničke dokumentacije, skice objekata, tehničko-tehnološke projekte, planove te evidencije a traženi su i savjeti o mogućem financiranju investicija kroz mjere ruralnog razvoja. Tečaj za mlade poljoprivrednike u okviru programa Prerade s nazivom osposobljavanja Prerada mesa proveden je za 17 polaznika.

Kroz Strukovno osposobljavanje Operaciju 1.1.2. u okviru programa Ekološko stočarstvo provedeni su još tečajevi Ekološko stočarstvo – govedarstvo (1), Ekološko stočarstvo – ovčarstvo i kozarstvo (1), Ekološko stočarstvo – svinjogojstvo (1), Ekološko stočarstvo – peradarstvo (1) i Ekološko stočarstvo – kopitari (1) za ukupno 93 polaznika.

Kao članovi u mnogobrojnim povjerenstvima specijalisti stočarstva pridonijeli su sudjelovanjem i u raznim stručno-operativnim radnim skupinama, stručnim savjetima (praćenje stanja u proizvodnji i preradi mlijeka MP) te u povjerenstvima za izradu pravilnika za provedbu mjera ruralnog razvoja. Tijekom provedbe i nakon završetka projekata odobrenih od Vijeća za istraživanja u poljoprivredi sudjelovali su u prijenosu znanja i tehnologija sa znanstvenih institucija na poljoprivredna gospodarstva, a specijalisti stočarstva bili su veza između djelatnosti primijenjenog istraživanja i savjetodavnog rada.

Stočarski paketi (SP) provedeni tijekom 2017. godine na području Republike Hrvatske.

Stočarski paketi	Broj SP
Operacija 2.1.1.	86
Ekološko stočarstvo – EKOLOŠKI UZGOJ	39
Govedarstvo – sustav krava-tele – „ZELENA PRAKSA“ / VIŠESTRUKA SUKLADNOST	2
Govedarstvo – proizvodnja mlijeka – „ZELENA PRAKSA“ / VIŠESTRUKA SUKLADNOST	32
Ovčarstvo i kozarstvo – proizvodnja janječeg/jarečeg mesa – „ZELENA PRAKSA“ / VIŠESTRUKA SUKLADNOST	6
Ovčarstvo i kozarstvo – proizvodnja ovčjeg/kozjeg mlijeka – „ZELENA PRAKSA“ / VIŠESTRUKA SUKLADNOST	4

Pčelarstvo – proizvodnja meda i pčelinjih proizvoda – „ZELENA PRAKSA“ / VIŠESTRUKA SUKLADNOST	1
Peradarstvo – tov peradi – „ZELENA PRAKSA“ / VIŠESTRUKA SUKLADNOST	1
Svinjogojstvo – proizvodnja prasadi – „ZELENA PRAKSA“ / VIŠESTRUKA SUKLADNOST	1
Operacija 2.1.2.	481
Govedarstvo – proizvodnja mlijeka	272
Govedarstvo – sustav krava-tele	33
Govedarstvo – tov goveda	7
Kopitari – proizvodnja mlijeka i mesa kopitara	1
Ovčarstvo i kozarstvo – proizvodnja janječeg/jarečeg mesa	28
Ovčarstvo i kozarstvo – proizvodnja ovčjeg/kozjeg mlijeka	27
Pčelarstvo – proizvodnja meda i pčelinjih proizvoda	56
Peradarstvo – proizvodnja konzumnih jaja	7
Peradarstvo – tov	8
Prerada mesa	2
Prerada mlijeka	21
Svinjogojstvo – proizvodnja prasadi	16
Svinjogojstvo – tov svinja	3
Operacija 2.1.4.	38
Ekološko stočarstvo – MLADI POLJOPRIVREDNIK	1
Govedarstvo: proizvodnja mlijeka – MLADI POLJOPRIVREDNIK	22
Govedarstvo: sustav krava-tele – MLADI POLJOPRIVREDNIK	2
Govedarstvo: tov goveda – MLADI POLJOPRIVREDNIK	1
Ovčarstvo i kozarstvo: proizvodnja janječeg/jarečeg mesa – MLADI POLJOPRIVREDNIK	4
Ovčarstvo i kozarstvo: proizvodnja ovčjeg/kozjeg mlijeka – MLADI POLJOPRIVREDNIK	5
Peradarstvo: proizvodnja konzumnih jaja – MLADI POLJOPRIVREDNIK	1
Prerada mlijeka – MLADI POLJOPRIVREDNIK	1
Svinjogojstvo: proizvodnja prasadi – MLADI POLJOPRIVREDNIK	1
Ukupni zbroj specijaliziranih stočarskih paketa	605
Stočarski + mješoviti po tipu operacije	
Operacija 2.1.1.	496
Poljoprivredno gospodarstvo mješovite proizvodnje – „ZELENA PRAKSA“ / VIŠESTRUKA SUKLADNOST	312
Poljoprivredno gospodarstvo mješovite proizvodnje – EKOLOŠKI UZGOJ	184
Operacija 2.1.2.	1.837
Poljoprivredno gospodarstvo mješovite proizvodnje	1.837
Operacija 2.1.4.	158
Poljoprivredno gospodarstvo mješovite proizvodnje – MLADI POLJOPRIVREDNIK	158
Ukupni zbroj mješovitih paketa koji sadrže neku od stočarskih aktivnosti po tipu operacije	2.491
Ukupni zbroj stočarskih paketa + mješovitih po svim tipovima operacija	3.096

Agroekologija

Sukladno ustroju Savjetodavne službe Odjel za agroekologiju obuhvaća područja ekološke proizvodnje, agroekologiju, održivu uporabu pesticida, izvještajno-prognozne poslove u zaštiti bilja (IPP) te nadzor integrirane proizvodnje bilja u RH.

Ekološka poljoprivreda

U području ekološke poljoprivrede u Savjetodavnoj službi tijekom 2017. radilo je 13 djelatnika na terenu i viša koordinatorka za ekološku poljoprivredu u središnjem uredu u Zagrebu. Djelatnici obilaze ekološka gospodarstva te savjetima pomažu u poboljšanju proizvodnje i prerade. Pomažu i u osnivanju i radu ekoloških udruga te organiziranju priredbi i manifestacija na lokalnoj razini i šire.

Razvitak ekološke poljoprivrede pridonosi razvitku poljoprivrede i prehrambene industrije, kao strateškim gospodarskim granama Republike Hrvatske. Sigurnost i kvaliteta hrane osnovni su preduvjet za osvajanje ne samo domaćeg već i globalnog tržišta. Potrošači imaju povjerenje u cjelokupan sustav ekološke proizvodnje.

Broj ekoloških proizvođača povećao se s 3061 u 2016. godini na 3546 (3673 ukupno subjekata) u 2017. godini. Novi ekološki proizvođači, njih 485, priključili su u ekološku proizvodnju novih 17.931 ha poljoprivrednih površina. Ekološki proizvođači u 2016. gospodarili su s 93.814 ha, od čega je: 44.147 ha oranica, 7.814 ha voćnjaka, 1.119,16 ha vinograda, 1.536 ha maslinika, 323 ha povrća, 4.226 ha aromatičnog i ljekovitog bilja i 39.089 ha livada i pašnjaka. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede to je 6,07% površina u odnosu na ukupne poljoprivredne površine Hrvatske. Službeni podaci za 2017. još nisu dostupni, a objavljuju ih AP-PRRR i MP. Međutim, prema nepotpunim podacima Ministarstva poljoprivrede u 2017. ima oko 1.000 novopisanih ekoloških proizvođača.

Opće stanje u govedarstvu RH nije obećavajuće, ali u ekološkom uzgoju rezultiralo je povećanjem broja goveda. Znatno je i povećanje proizvodnje sira s ekoznakom kao rezultat rada grupe za sirarstvo Savjetodavne službe. Broj pčelinjih zajednica u ekološkom uzgoju znatno je smanjen u 2016. godini, ukupno 2.065 košnica, što je za 1.353 košnice manje u odnosu na 2015. kad ih je registrirano 3.418. Potrošačima se nude ekološki med i drugi pčelinji proizvodi. Interesantno je da u usporedbi s podacima iz 2015. raste broj goveda (za 7.440 grla), kopitara (za 1.488 grla), ovaca (za 26.361 grla), koza (za 917 grla) i peradi (za 1.295 kljuna), a opada broj proizvoda akvakulture.

Širenje spoznaje o zakonskoj legislativi i pravilima u ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji djelatnici Savjetodavne službe provode kroz predavanja i radionice

namijenjene ekološkim proizvođačima. Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. obvezna su predavanja za korisnike M11 Ekološki uzgoj. Za korisnike Podmjere 11.1. Plaćanja za prijelaz na prakse i metode ekološkog uzgoja u trajanju od 18 sati, a za korisnike Pomjere 11.2. Plaćanja za održavanje praksi i metoda ekološkog uzgoja u trajanju od 6 sati.

U okviru Mjere 1.1.2. Prenosjenje znanja i aktivnosti informiranja djelatnici Savjetodavne službe sudjelovali su u edukaciji poljoprivrednika, u okviru Mjere 2.1.1. u savjetovanju o višestrukoj sukladnosti, paketu mjera poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene te ekološki uzgoj. Tijekom 2017. godine priređen je potreban broj prezentacija sa zajedničkim i pojedinačnim radom djelatnika Savjetodavne službe. Savjetnici za ekološku poljoprivredu priredili su i prezentacije za edukaciju poljoprivrednika u Mjeri 1.1.1. i Mjeri 1.1.2.

U okviru Mjere M02, Podmjere 2.3. Potpora za osposobljavanje savjetnika 10. i 11. listopada 2017. u Supetru i Splitu održan je AD HOC tečaj za savjetnike mediteranske regije za ekološku poljoprivredu na temu „Uzgoj maslina prema pravilima ekološke poljoprivredne proizvodnje“. Predavači su bili stručnjaci Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša Split. Educirano je ukupno 14 djelatnika Savjetodavne službe.

Suradnja s drugim institucijama provodi se s Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu (sporazum – gost predavač), Veterinarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Parkom prirode Kozje u Podsredi (Slovenija). Održavanje predavanja na različitim skupovima: Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Koprivnica, Eko forum, udruge i zadruge. Sudjelovanje na 12. znanstveno-stručnom savjetovanju hrvatskih voćara s međunarodnim sudjelovanjem u Vodicama, 13. izložbi cvijeća Zagrebačke županije u Zaprešiću, Drugom hrvatskom ruralnom parlamentu u Sv. Martinu na Muri, Okruglom stolu na temu „Ekološka poljoprivreda u Hrvatskoj – stanje, problematika i mogućnosti“ u Lužnici.

Djelatnici objavljuju priloge na mrežnoj stranici Savjetodavne službe i druge brojne priloge za lokalne medije: tisak, radio i TV postaje.

Stručnjaci za ekološku poljoprivredu bili su uključeni u realizaciji Nacionalne strategije za provedbu Sheme školskog voća i povrća održavanjem niza predavanja.

Radom na savjetničkim paketima kod ekoloških proizvođača djelatnici su otvorili 196 paketa.

Djelatnici su sudjelovali na više predavanja o biodinamičkoj proizvodnji u Hrvatskoj, radionica za izradu biodinamičkih pripravaka u Donjem Kraljevcu i Ugarcima, na Svjetskom sajmu ekološke poljoprivrede „Biofach 2017.“ u Nürnbergu (Njemačka).

Organiziran je Prvi sajam ekoloških proizvoda EKO ARENA u Bedekovčini, 1. i 2. prosinca 2017., na kojem su svoje proizvode izložila 53 ekološka proizvođača iz svih krajeva Hrvatske.

Sudjelovanje u povjerenstvima: Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska akreditacijska agencija, Ministarstvo poljoprivrede, kontrolna tijela i dr.

Povećanjem broja ekoloških proizvođača i površina pod ekološkom poljoprivredom očekuje se povećan opseg poslova na terenu. Uz postojeći broj savjetnika za ekološku poljoprivredu predlaže se prijam novih djelatnika te edukacija o ekološkoj proizvodnji jednog broja već zaposlenih djelatnika.

Agroekologija

Stručni poslovi iz područja agroekologije tijekom 2017. godine uključivali su obrazovanje i osposobljavanje službenika o agrookolišu, klimatskim promjenama i mogućnostima korištenja obnovljivih izvora energije u poljoprivredi te obrazovanje i savjetovanje poljoprivrednika o poljoprivredi, okolišu i klimatskim promjenama ili o načinima prijelaza na ekološke poljoprivredne prakse uz poslove provođenja stručnog nadzora integrirane proizvodnje kao javne ovlasti Savjetodavne službe.

Savjetodavna služba nastavila je stručnu suradnju s Energetskim institutom Hrvoje Požar na temu korištenja obnovljivih izvora energije u poljoprivredi. U okviru međunarodnog projekta: **Short rotation woody crops plantations for local supply chains and heat use (SRC Plus)**, čiji je cilj ubrzanje razvoja lanaca lokalne opskrbe kulturama kratkih ophodnji, predstavnici Savjetodavne službe prisustvovali su u veljači 2017. godine završnoj konferenciji projekta u Virovitici pod nazivom: Biomasa iz KKO za povećanje konkurentnosti i ruralni razvoj. Energetski institut Hrvoje Požar organizirao je u ožujku 2017. godine stručnu radionicu pod nazivom: Gdje energetika i poljoprivreda idu skupa: Iskustva iz SUCELLOG projekta, kojoj su također prisustvovali djelatnici Savjetodavne službe.

Aktivno se radilo na pripremi prezentacija u okviru M 1.1. za korisnike Mjere 10 Poljoprivreda okoliš i klimatske promjene, pripremljen je obrazovni program u okviru M 1.2. u trajanju od 25 sati, a u okviru M 2.1. na raspolaganju poljoprivrednicima bilo je 7 savjetničkih paketa iz područja agroekologije prema tabličnom prikazu:

Prezentacije - M1.1.	Program strukovnog osposobljavanja - M1.2.	3. Ljekovito i aromatično bilje
1. Biološka fiksacija dušika	1. Ukrasno drveće i grmlje	4. Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene
2. Obnovljivi izvori energije u poljoprivredi	Savjetnički paketi - M 2.1.	5. Višestruka sukladnost
3. Vrste bilja za živice u cilju očuvanja biološke raznolikosti	1. Biološka raznolikost na poljoprivrednom gospodarstvu	6. „Zelena praksa“ / Višestruka sukladnost
4. Biljni pripravci – recepti, primjena i djelovanje	2. Integrirana proizvodnja	7. Obnovljivi izvori energije u poljoprivredi

Nastavkom suradnje u okviru projekta: Biogas Action u ožujku 2017. godine predstavnici Savjetodavne službe unutar radne skupina za bioplin razmatrali su i utvrdili mogućnosti razvoja bioplina u Hrvatskoj. Stručnom suradnjom s Hrvatskom poljoprivrednom komorom na projektu: Održivo korištenje drvene biomase iz poljoprivrednih rezidbenih ostataka i uklonjenih nasada, predstavnica Savjetodavne službe bila je uključena u rad stručnog odbora za biomasu. Svrha projekta obuhvaća nastojanje da se oslobodi potencijal ostataka drvene biomase nastale od poljoprivrednih rezidbenih ostataka i uklonjenih nasada te promociju njezinog održivog korištenja kao energetske sirovine.

Održana su dva sudjelovanja u emisiji Hrvatskog radija „Grincajger“ na temu: Očuvanje biološke raznolikosti i Uzgoj cvijeća, povodom 13. Izložbe cvijeća Zagrebačke županije.

Savjetodavna služba sudjelovala je i 2017. godine u organizaciji ocjenjivačkog povjerenstva za ocjenu prostora izlagača na 13. Izložbi cvijeća Zagrebačke županije.

Suradnja s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike ostvarena je putem izrade projekcija i emisija odliva stakleničkih plinova u sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF) te putem konzultacijskog sastanka vezano za statističke analize/podatke i provedenu reviziju cijelog trenda energetske bilance Republike Hrvatske.

U okviru M 2.3. je u lipnju 2017. godine u Iloku, održan ad hoc tečaj: Flora i fauna travnjaka velike prirodne vrijednosti 2. dio s temom osposobljavanja: Flora i fauna travnjaka velike prirodne vrijednosti u kontinentalnoj regiji Hrvatske. Dobivena znanja s tečaja značajno će doprinijeti savjetovanju poljoprivrednika u okviru M10 Programa ruralnog razvoja.

Savjetodavna služba sudjelovala je u pružanju informacija o provođenju M10 Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene u cilju izrade podloga za ocjenu

Europske komisije o integraciji mjera zaštite okoliša u poljoprivrednom sektoru pojedinih država članica, putem prepoznavanja Poljoprivredno-okolišnih mjera koje postižu najbolje rezultate, a čiju analizu u Republici Hrvatskoj provodi EKONERG – institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o. Predstavnicima Savjetodavne službe prisustvovali su manifestaciji Zeleni festival – (O)krenimo na zeleno u organizaciji Nacionalne sveučilišne knjižnice u Zagrebu, koji ima za cilj promidžbu i popularizaciju održivoga razvoja, proizvodnje hrane iz ekološkog uzgoja, zaštite prirode, obnovljivih izvora energije te zelenih tehnologija i inovacija.

U studenom 2017. godine održan je Međunarodni znanstveno–stručni skup: „SEECOF/MEDCOF/PRESANORD Climate Outlook Forum“ u okviru kojeg su savjetodavci sudjelovali na radionici o izradi i primjeni sezonskih vremenskih prognoza.

Započet je stručni rad u povjerenstvu za izradu Pravilnika o provedbi podmjere 4.4. „Potpora za neproduktivna ulaganja povezana s ostvarenjem ciljeva poljoprivrede, okoliša i klimatskih promjena“, tipa operacije 4.4.1. „Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.

Na poslovima iz područja agroekologije tijekom 2017. godine vođena su mentorstva studentske prakse za tri studenta usmjerenja Agroekologija: Lucija Đermek, Katarina Bunoza i Nikola Perleta.

Na poslovima provođenja stručnog nadzora integrirane proizvodnje u sezoni 2017. godine, osam terenskih djelatnika i višoj koordinatorici za agroekologiju, administrativnu podršku pružila je djelatnica na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Na poslovima stručnog nadzora integrirane proizvodnje zaprimljeno je 36 prijavi stručnog nadzora integrirane proizvodnje i jedna dopuna prijavi stručnog nadzora integrirane proizvodnje za 2017. godinu od strane poljoprivrednih proizvođača. Izdano je 37

obavijesti o visini naknade troškova stručnog nadzora integrirane proizvodnje (što uključuje osnovni nadzor i pregled provođenja korektivnih mjera) s imenovanjem nadzornika koji provodi stručni nadzor. Savjetodavna služba obavila je 22 stručna nadzora. Održane su tri sjednice povjerenstva za dodjelu potvrda integrirane proizvodnje. Propisane uvjete integrirane proizvodnje zadovoljilo je 21 poljoprivredno gospodarstvo, a jedno gospodarstvo nije zadovoljilo propisane uvjete integrirane proizvodnje. Time je poljoprivrednim proizvođačima izdana 21 potvrda o integriranoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda.

Tijekom 2017. godine u području agroekologije objavljen je jedan znanstveni i dva stručna rada prema tabličnom prikazu:

Naslov	Časopis/zbornik sažetaka
Influence of biodiversity measures on the improvement of integrated vegetable production (Pohajda, I., Dudaš, S., Vrankulj, A.; Lukšić, K.; Pavić, I.)	Agriculturae conspectus scientificus
Integrirana proizvodnja bresaka u mediteranskom dijelu Hrvatske (Pohajda, I.; Pavić, I.; Dobrić, M.)	Zbornik sažetaka 12. Znanstveno-stručno savjetovanja hrvatskih voćara s međunarodnim sudjelovanjem
Agri-environment-climate education in advisory work: Experiences with farmers (Pohajda, I.; Pavić, I., Vučković, L., A., Dobrić, M.)	Third regional conference of environmental impact assessment – Book of abstract

Zaštita bilja

Intenzitet pojave pojedinog štetnog organizma ovisi o klimatskim prilikama, biološkom potencijalu štetnog organizma kao i osjetljivosti biljke domaćina.

Da bi se spriječilo propadanje poljoprivrednih usjeva i prinosa, potrebno je provoditi mjere zaštite bilja od štetnih organizama. Pri tom je potrebno uvažavati načela dobre poljoprivredne i okolišne prakse, koji su okosnica integrirane zaštite bilja.

Savjetodavna služba u sklopu svojeg djelovanja organizirala je sustav Izvještajno-prognoznih poslova (IPP) za zaštitu bilja, za čiju su provedbu zaduženi savjetnici specijalisti zaštite bilja.

Specijalisti zaštite bilja tijekom vegetacijske sezone 2017. sustavno su pratili i bilježili dinamiku pojave, intenzitet napada i rasprostranjenost štetnih organizama. Na temelju podataka prikupljenih u izvještajnim poslovima, u prognoznim poslovima na regionalnoj razini predviđala se jačina pojave, određivali se optimalni rokovi i mjere suzbijanja štetnih organizama.

U provođenju izvještajno-prognoznih poslova sudjelovala su 34 specijalista zaštite bilja.

S pomoću računalnih modela prognoze i CDA uređaja pratio se razvoj i rizik od pojave određenih gospodarski značajnih biljnih bolesti i štetnika na višegodišnjim poljoprivrednim kulturama, ratarskim i povrtnim kulturama. Let štetnika i njihova pojava praćeni su feromonskim i olfaktornim mamcima. Štetnici koji su praćeni kao i broj lokaliteta prikazani su u tablicama.

Prognoze vezane uz suzbijanje korova temelje se na praćenju faza razvoja korovskih vrsta i usjeva.

Štetnici praćeni feromonskim mamcima	
Štetnik	Broj lokaliteta
<i>Cydia pomonella</i>	70
<i>Leucoptera malifoliella</i>	63
<i>Archips podana</i>	19
<i>Adoxophyes orana</i>	23
<i>Pandemis heparana</i>	18
<i>Cydia molesta</i>	38
<i>Anarsia lineatella</i>	40
<i>Cydia funebrana</i>	40
<i>Eupoecilia ambiguella</i>	88
<i>Lobesia botrana</i>	97
<i>Prays oleae</i>	81

<i>Bactrocera oleae</i>	85
<i>Rhagoletis completa</i>	20
<i>Rhagoletis cerasi</i>	29
<i>Mamestra brassicae</i>	18
<i>Ostrinia nubilalis</i>	26
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	13
UKUPNO LOKALITETA	768

Štetnici praćeni olfaktornim mamcima	
Štetnik	Broj lokaliteta
<i>Tripsi</i>	7
<i>Drosophila suzukii</i>	14
<i>Rhagoletis cerasi</i>	9
<i>Scolytidae</i>	30
<i>Epicometis hirta</i>	4
<i>Synanthedon myopaeiformis</i>	7
<i>Scaphoideus titanus</i>	208
<i>Delia antiqua</i>	20
<i>Delia radicum</i>	22
<i>Hoplocampa testudine</i>	42
<i>Hoplocampa flava</i>	54
UKUPNO LOKALITETA	417

Prognozni poslovi organizirani su regionalno, na razini županija, jer svaka regija ima drugačije uvjete za pojavu i širenje štetnih organizama.

Na razini svake županije vodilo se računa o ekonomskoj važnosti tj. zastupljenosti pojedinih kultura kako bi one bile obuhvaćene monitoringom.

Tijekom 2017. godine na mrežnoj stranici Savjetodavne službe (<http://www.savjetodavna.hr>) objavljene su 953 preporuka za zaštitu bilja. Na lokalnoj razini objavljivane su preporuke i u lokalnim medijima: 57 lokalnih radio postaja, 20 županijskih tiskovina, 155 oglasnih ploča, 15 mrežnih portala udruga, ukupno 247 različitih medija.

Preporuke su slane putem besplatne e-pošte svim korisnicima, koji su se registrirali na tu uslugu na mrežnoj stranici. Putem newslettera preporuke za zaštitu bilja primalo je 3800 korisnika.

U cilju poboljšanja rada izveštajno-prognoznih poslova kupljeno je 15 agroklimatskih stanica Pinova kojima su zamijenjene stare i trenutno je na terenu 116 agroklimatskih stanica.

Tijekom 2017. godine Savjetodavna služba bila je uključena u provedbu **Akcijskog plana za suzbijanje i sprečavanje širenja zlatne žutice vinove loze** koje je propisalo Ministarstvo poljoprivrede.

Sukladno akcijskom planu pokrenuta je informativno-edukativna kampanja za vinogradare, ali i širu javnost. Cilj kampanje bio je upoznavanje posjednika vinove loze sa štetnim organizmom, fitoplazmom *Candidatus Phytoplasma vitis*, uzročnikom zlatne žutice vinove loze, gospodarskim štetama, rasprostranjenosti, simptomima, načinom prenošenja te propisanim mjerama za sprečavanje daljnjeg širenja. Tijekom kampanje odražene su aktivnosti:

- U periodu od prosinca 2016. do rujna 2017. godine održano je 107 stručnih predavanja posjednicima vinove loze o zlatnoj žutici vinove loze.
- Izrađen je informativni letak koji je otisnut u 44.000 primjeraka i poslan poštom svim proizvođačima grožđa upisanim u Vinogradarski registar (41.045). Izrađen je i plakat u 2500 primjeraka.
- Na mrežnoj stranici Savjetodavne službe www.savjetodavna.hr objavljen je stručni članak o zlatnoj žutici.
- S lokalnim radio postajama bile su organizirane posebne radijske emisije o zlatnoj žutici. Ukupno je emitirano 72 radioemisije, snimljeno je 12 TV priloga, a u 20 lokalnih tiskovina objavljeni su i stručni članci. Na mrežnim portalima vinogradarskih udruga, kao i jedinica lokalne uprave, objavljeni su stručni članci i preporuke za suzbijanje američkog cvrčka (ukupno 56 mrežnih portala).
- Praćena je populacije američkog cvrčka (*Scaphoideus titanus*) žutim ljepljivim pločama na 209 lokaliteta. Obuhvaćena su bila sva vinogorja Republike Hrvatske.
- Od lipnja do kraja listopada 2017. godine članovi operativnog tima obavili su vizualne preglede 2320 ARKOD-parcela kod 1841 vlasnika na 1321 lokaciji.

Obilaskom vinograda uočeno je nekoliko bitnih čimbenika zbog kojih se zlatna žutica toliko raširila:

- u pojedinim županijama prevladavaju mali vinogradari hobisti koji nisu registrirani,
- velik broj zapuštenih vinograda, ali i vinograda zasađenih direktno rodnim hibridima u kojima se ne primjenjuju insekticidi,
- ne provodi se uništavanje sporednog domaćina fitoplazme obične pavitine (*Clematis vitalba*),
- neprovođenje ili nedovoljno provođenje propisanih mjera u održavanim vinogradima.

Na temu fitoplazme vinove loze sudjelovalo se u radu

Odbora za poljoprivredu Hrvatskog sabora.

U siječnju 2017. dobiveno je imenovanje za Radnu grupu za izradu Nacrta naredbe o poduzimanju mjera za sprečavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze.

Sukladno ciljevima IPP-a savjetnici zaštite bilja održali su i edukativna predavanja i radionice za proizvođače, izlagali na različitim stručnim skupovima o aktualnim temama, objavljivali stručne članke, obilazili teren na poziv proizvođača i redovito obilazili stalne opažačke punktove. Savjetnici su sudjelovali u radijskim emisijama kao i snimali priloge za lokalne i nacionalnu televiziju.

Za provedbu Mjere 1, operacija 1.1.2. izrađene su prezentacije s temama iz područja zaštite bilja.

Specijalisti zaštite bilja bili su uključeni i u realizaciju Nacionalne strategije za provedbu *Sheme školskog voća i povrća* te su održali niz predavanja u osnovnim i srednjim školama. U provedbi FADN istraživanja uključena su tri djelatnika zaštite bilja.

U svrhu poboljšanja obavljanja Izvještajnih i prognoznih poslova u organizaciji Savjetodavne službe održana je u studenom specijalistička edukacija AD HOC tečaj „Mogućnost primjene novih tehnologija kao podrška integriranoj zaštiti bilja“, na kojoj su predavači bili profesori Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i stručnjaci Zavoda za zaštitu bilja HCPHS.

I ove godine, kao i u svim prethodnim godinama, udruzi CROCPA pružena je pomoć u realizaciji projekta CROCPA EKO MODEL putem kojeg poljoprivredni proizvođači zbrinjavaju praznu ambalažu sredstava za zaštitu bilja.

Tiskani su pisani materijali:

- letak Zlatna žutica vinove loze,
- plakat Zlatna žutica vinove loze,
- brošura Štetnici masline.

Za tisak pripremljeni materijali:

- brošura Bolesti masline,
- brošura Štetni organizmi aronije,
- brošura Štetni organizmi višnje i trešnje,
- brošura Štetni organizmi kupusa.

Sa stručnjacima Zavoda za zaštitu bilja HCPHS izrađen je program suradnje dviju institucija na području zaštite bilja.

Sudjelovanje na izradi prijedloga Pravilnika o održivoj uporabi pesticida za područje izobrazba za profesionalne korisnike, distributere i savjetnike sredstava za zaštitu bilja.

Ribarstvo

Tijekom 2017. godine savjetnici za ribarstvo aktivno su sudjelovali u prijenosu znanja ribarima s ciljem povećanja konkurentnosti proizvodnje. Samostalno ili kroz suradnju s jedinicama lokalne uprave i regionalne samouprave, s ribarskim udruženjima i udrugama te s organizacijama proizvođača, službenici Savjetodavne službe savjetima podupiru povezivanje i organiziranje ribara s ciljem okrupnjavanja ponude radi pokretanja dodavanja vrijednosti proizvodima i olakšanog pristupa tržištu. Savjetnici su kontinuirano informirali subjekte u ribarstvu o mogućnostima ostvarivanja prava na potpore kroz mjere iz Operativnog fonda za pomorstvo i ribarstvo za programsko razdoblje 2014.-2020. Posebno je pružana i administrativna pomoć ribarima iz kategorije malog priobalnog ribolova (plovila duljine do 12 metara bez upisanih povlačnih ribolovnih alata) prilikom podnošenja zahtjeva za potpore. Tijekom 2017. godine savjetodavnu djelatnost za ribarstvo RH obavljalo je ukupno šest savjetnika, jedan na području kontinentalne Hrvatske i pet savjetnika u županijama na moru.

Stručni poslovi, s ciljem razvoja konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture kroz informiranje, savjetovanje i obrazovanje, uz poštivanje načela održivog i resursno učinkovitog ribarstva koje su savjetnici za ribarstvo obavljali tijekom protekle godine, mogu se podijeliti u nekoliko područja:

- Suradnja s Ministarstvom poljoprivrede, Upravom ribarstva izravno i kroz radna tijela koje je imenovao ministar, Savjetodavni rad s udruženjima u ribarstvu (LAGUR, HGK, HOK, Klaster marikultura, ribarske zadruge, Organizacije proizvođača u ribarstvu, udruge ribara),
- Stručni savjeti, informiranje i educiranje subjekata u ribarstvu kroz predavanja, radionice i individualni savjetodavni rad,
- Suradnja i savjeti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi te regionalnim razvojnim agencijama,
- Suradnja sa znanstvenim institucijama u pripremi ili provođenju projekata,
- Suradnja s organizatorima na pripremi i provođenju manifestacija u ribarstvu,
- Stručni prilozi kroz izradu brošura, članaka, objave na Internet stranici.

Republika Hrvatska je kao članica EU obavezna provoditi usvojene ciljeve Zajedničke ribarstvene politike kao i preporuke Generalne komisija za ribarstvo Sredozemlja (GFCM). Odluke i preporuke na tijelima nadležnima za ribarstvo EU i na GFCM se donose

kroz predviđene procedure i rad radnih tijela. Kako bi se olakšalo sudjelovanje na tehničkim sastancima Europske komisije (EK) kao i na radnim tijelima GFCM ministar poljoprivrede je imenovao Radnu skupinu za GFCM u kojoj je načelnik Odjela za ribarstvo Savjetodavne službe imenovan za predsjednika. Temeljna aktivnost radne skupine tijekom 2017. odnosila se na izradu planova upravljanja za sitnu plavu ribu na Jadranu na razini GFCM i EU.

Savjetnici Savjetodavne službe sudjelovali su u radu tijela koje je imenovao ministar: Povjerenstvo za izradu Nacrta prijedloga Zakona o akvakulturi, Odbor za praćenje provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.-2020., Evaluacijski odbor za lokalne akcijske skupine u ribarstvu (FLAG-ove), Povjerenstvo za modeliranje mjera upravljanja ribolovom okružujućom mrežom plivaricom-srdelalom u kanalskim područjima, Povjerenstvo za izradu izmjena i dopuna Pravilnika o obavljanju gospodarskog ribolova na moru mrežama stajaćicama, klopkastim, udičarskim i probodnim ribolovnim alatima te posebnim načinima ribolova, Povjerenstvo za izradu nacrta pravilnika o sadržaju i obliku prodajnog lista i sadržaju registra prvih kupaca, Povjerenstvo za izradu nacrta Pravilnika o priznavanju organizacija proizvođača u ribarstvu i akvakulturi, udruženjima organizacija i međustrukovnim organizacijama, Povjerenstvo za izradu nacrta Pravilnika o obavljanju gospodarskog ribolova pridnenom povlačnom mrežom kočom, Povjerenstvo za izradu nacrta Pravilnika za evaluaciju strategija LAGUR-a.

Povjerenstvo za utvrđivanje može li k.č. u k.o. Lipovljani biti samostalna uporabna cjelina ribnjaka u vlasništvu RH na području Općine Lipovljani. Određivanje termina preuzimanja posjeda ribnjaka u vlasništvu RH na području Općine Okučani i Općine Stara Gradiška.

Osim sudjelovanjem u radnim tijelima savjetnici su surađivali s Upravom ribarstva u provođenju aktivnosti prikupljanja socioekonomskih podataka za ribare i uzgajivače, uzorkovanja sitne plave ribe na terenu kao i izravnom komunikacijom s djelatnicima Uprave ribarstva.

Savjetodavna aktivnost prema organiziranim i udruženim nositeljima prava na ribolov i akvakulturu usmjerena je već tradicionalno prema udruženjima u HOK-u i HGK-u (Ceh ribara RH pri HOK-u i Udruženje ribarstva i prerade ribe pri HGK-u) te prema priznatim ribarskim zadrugama (19).

To obuhvaća i posebne organizacije koje su nastale radi povećanja učinkovitosti, kao što su koordinacija plivaričara, koordinacija kočara, „Klaster marikulture“ i Savez priznatih ribarskih zadruga.

Sukladno ZRP-u udruživanje ribara i uzgajivača usmjereno je prema organizacijama proizvođača u ribarstvu te prema lokalnim akcijskim grupama u ri-

barstvu. U 2017. godini savjetodavne aktivnosti bile su uvelike usmjerene prema udruženjima ribara koja su težila ostvarivanju navedenih ciljeva ZRP-a. Prva priznata organizacija proizvođača u ribarstvu OP Omega 3 nastavila je s provedbom donesenog plana proizvodnje i trženja kao i s ulaganjima u pogon za preradu sitne plave ribe. Uz OP Omega 3 tijekom 2017. godine ribarska zadruga „Istra“ iz Poreča u suradnji sa Savjetodavnom službom završila je postupak priznavanja statusa organizacije proizvođača u ribarstvu. U Hrvatskoj je osnovano dvanaest lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu (LAGUR) koje su u fazi primjene lokalnih razvojnih strategija, a tijekom 2017. je osnovana i nacionalna mreža (FLAG mreže) koji trenutno broji 14 članova, od čega su 11 FLAG-ovi (Lokalne akcijske grupe u ribarstvu), 2 ribarske zadruge i 1 Agencija za ruralni razvoj.

Savjetodavne aktivnosti usmjerene na provođenje mjera potpora iz OP za pomorstvo i ribarstvo za programsko razdoblje 2014.-2020. u 2017. godini provedene su za sljedeće mjere: mjera I.8 „Zaštita zdravlja i sigurnost“, mjera I.20 „Energetska učinkovitost i ublažavanje klimatskih promjena“, mjera I.9. „Privremeni prestanak ribolovnih aktivnosti“, mjera I.10. „Trajni prestanak ribolovnih aktivnosti“, mjera „Produktivna ulaganja u akvakulturu“, mjera IV.3. „Stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture“. Izravnim savjetovanjem pružana je pomoć u procesu podnošenja zahtjeva za dodjelu državnih potpora male vrijednosti *de minimis* i državne potpore „Kompenzacija šteta na ulovima koju uzrokuju sisavci“.

Ovlaštenicima povlastice za gospodarski ribolov pružene su informacije o pravima i administrativnim postupcima kod prijenosa prava upisa povlastica za gospodarski ribolov na moru i prijenosu ribolovnih alata. Uzgajivačima riba i drugih vodenih organizama savjetima se pomoglo u projektima ili projektnim zadacima vezanim na unapređenja tehnoloških postupaka (hranidba, zoohigijena, sigurnost hrane, mjere za ublažavanje i sanaciju šteta prouzročenih pojavom Koi-herpes viroze) kao i kod pokretanja postupaka za produljenje prava na uzgoj i kod podizanja novih uzgajališta.

Edukacija sudionika u ribarstvu u 2017. godini usmjerena je prema usvajanju znanja o ZRP-u i održivom ribolovu te prema usvajanju znanja za primjenu higijenskih standarda, gdje ne postoji obaveza izrade HACCP-a. Edukacija o ciljevima i mjerama ZRP-a i o održivom ribolovu provodila se grupnim savjetovanjem i kroz prijevod brošure „Dobrovoljne smjernice za osiguranje održivog malog ribolova“ (FAO). Izravna edukacija kroz predavanja ostvarena je u okviru aktivnosti udruženja u ribarstvu. Radi usvajanja higijen-

skih standarda u ribarstvu pristupili smo izradi vodiča dobre prakse te je uz već postojeći „Vodič za dobru higijensku praksu u obavljanju gospodarskog ribolova na moru pridnenom povlačnom mrežom – kočom“ koji je objavljen na mrežnim stranicama Savjetodavne službe, tijekom 2017. izrađen i nacrt vodiča za dobru higijensku praksu u obavljanju gospodarskog ribolova na moru okružujućom mrežom plivaricom – srdelalom.

Savjetodavna služba je tijekom 2017. godine nastavila suradnju s jedinicama lokalne i regionalne samouprave te sa županijskim razvojnim agencijama. Pružena je podrška savjetima za prijavu na razvojne i inovativne projekte u ribarstvu u okviru potpora EU. Suradnja sa znanstvenim institucijama u ribarstvu kontinuirana je i odnosi se na suradnju u inovacijskim projektima i znanstvenim projektima (prijava za HORIZON 2020), INTERREG projekta u općini Tar-Vabriga, SmARTFish (Interreg Italija-Hrvatska). U suradnji s Upravom ribarstva radi se na prikupljanje podataka o količinama i strukturi ulova sitne plave ribe radi upravljanja resursima.

Savjetnici za ribarstvo sudjelovali su u organizaciji sljedećih manifestacija: „Dani malostonske kamenice“ u Malom Stonu, „Tunuara“ u Kalima, 11. međunarodni sajam ribarstva i ribarske opreme CROFISH 2017. u Poreču kao i u radu Organizacijskog i Programskog odbora 13. Međunarodnog gospodarsko znanstvenog skupa o akvakulturi Republike Hrvatske u Vukovaru.

U cilju stjecanja novih znanja i vještina, savjetnici za ribarstvo sudjelovali su na sljedećim stručnim skupovima, radionicama i predavanjima: stručni skup „22. susreti ribara“, Rabac, konferencija „Planovi upravljanja izlova male plave ribe na Jadranu“ u Zadru, radionica za mjeru IV.3. „Stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture“ u Biogradu na Moru, „Sudjelovanje javnosti u upravljanju Natura 2000 područjima u okviru sektorskih planova i programa“, radionica CONFISH projekta koja se održavala u Komiži, kongres „Aquaculture Europe 2017“ u Dubrovniku, „Danfish“, sajam ribarstva u Danskoj, seminar „Računovodstvo u poljoprivredi“, radionica „Procjena potreba i analiza stanja ribarstvenog područja LAGURa Pinna nobilis“, radionica „Mogućnosti primjene dobrih praksi u upravljanju podmorjem u uvali Zambratija“, IV. međunarodna konferencija o Šaranu 2017. Zagreb, Regional conference „New opportunities for value creation“ Madrid, Španjolska.

Tijekom 2017. godine Savjetodavna služba prijavila se na tri Interreg projekta u području ribarstva: SEAFAIR, PRIZEFISH i CLEAN NETS. Svrha prijave je sudjelovanje i asistiranje subjektima u ribarstvu RH u umrežavanju i suradnji na regionalnoj razini.

Sektor za šumarstvo

Odjel za zaštitu šuma

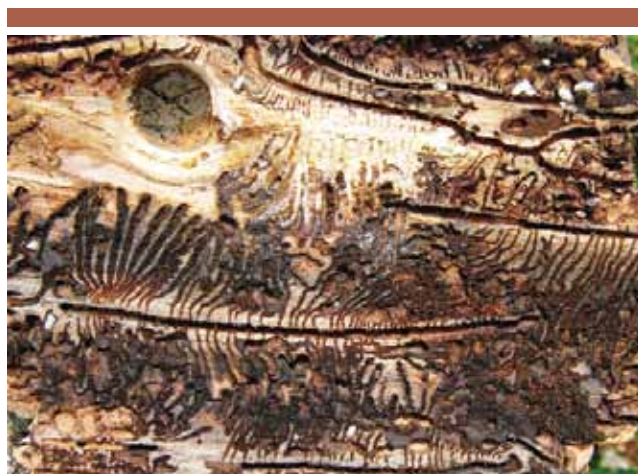
Prethodnu 2017. godinu obilježilo je nekoliko događaja i pojava koje su imale veliki utjecaj na zdravstveno stanje šuma u Hrvatskoj.

Šumski štetnik - potkornjak

Na području Gorskog kotara došlo je do gradacije šumskog štetnika: smrekovog osmerozubog potkornjaka *Ips typographus* (smrekovog pisara). Radi se o sekundarnom šumskom štetniku koji napada fiziološki oslabjela stabla.

U 2014. godini dogodio se veliki vjetroлом na području šuma Gorskog kotara, a kao posljedica na smrekovim stablima došlo je do pojave i gradacije gore spomenutog štetnika. Smrekov potkornjak karakterističan je po tome što štete čini tako da buši kanale pod korom napadnutih stabala te u konačnici uzrokuje sušenje stabala.

Ministarstvo poljoprivrede izdalo je Naredbu o poduzimanju mjera za sprječavanje i širenje tog štetnika, a odnosi se na sve vlasnike i posjednike šuma zaraženog područja. Njihova je obveza da nakon doznake i sječe uspostave šumski red, odnosno da uklone sva zaražena stabla i deblje grane, okoraju panjeve te slože preostale tanje grane u hrpe (s debljim dijelovima grana prema sredini hrpe) kako bi se postigao pojačani učinak „kompostiranja“. U roku od tri godine nakon sječe površinu je potrebno popuniti sadnicama ili zasijati sjemenom, ili izvršiti pripremne radove terena na manjim površinama na kojima je moguće prirodno zašumljavanje.

Hodnički sustav i imago potkornjaka

Zadatak Savjetodavne službe prema Naredbi bio je pojačano motrenje tog štetnika. Motrenje se vrši tako da se postave feromonske klopke koje privlače mužjake. Oni ulijeću u klopke te se jedanput tjedno (svakih 7 dana) vrši prebrojavanje imaga. Klopke su postavljene na području gospodarskih jedinica šuma šumoposjednika (privatnih šuma): Prezid, Čabar, Sveta Gora, Risnjak, Fužine, Kupa, Petehovac, Mrkopalj, Mala Višnjevica, Ribnjak, Osojnik i Dobra. Motrenje je obavljeno u razdoblju od početka travnja do sredine listopada. Postavljeno je 36 klopki, a motrenje je trajalo ukupno 84 dana. Rezultati motrenja pokazali su do sada nezapamćen intenzitet napada koji je bio najveći na području gospodarskih jedinica Čabar i Sveta Gora, gdje je broj uhvaćenih imaga dosegao maksimum od 18.000 komada uhvaćenih kukaca u jednom tjednu na jednom mjernom mjestu u G.J. Čabar i 19.200 komada u G.J. Sveta Gora.

Feromonska klopka

Šumski požari

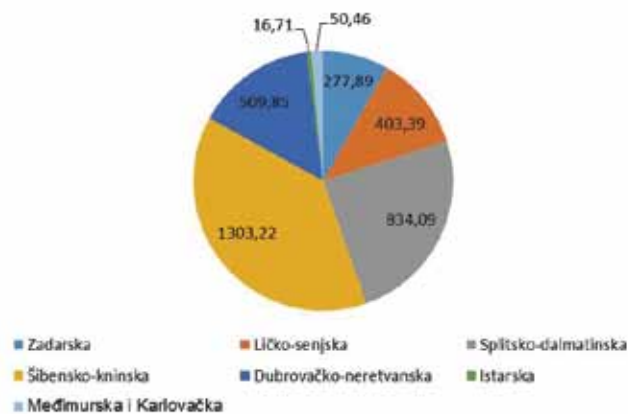
Šumski požari u ljetnoj sezoni 2017. godine bili su još jedan od čimbenika koji su znatno utjecali na rad jer su se pojavili u izuzetno velikom obimu. Temeljem važeće legislative, zadatak Savjetodavne službe je snimiti sve privatne šumske površine koje su opožarene, utvrditi i obračunati nastalu štetu na šumi i te podatke unijeti u elektronički sustav - Registar šumskih požara.

U 2017. godini na taj način je obrađeno ukupno 123 požara na privatnim šumama. Opožareno je 7.378,66 ha površina u privatnom vlasništvu, od čega 3.395,61 ha šumskih površina i 3.983,05 ha poljoprivrednih površina. Ukupna procijenjena šteta na šumskim površinama iznosi 58.823.520,02 kn.

GRAF 1: Broj požara na privatnim šumama i šumskim zemljištima po županijama

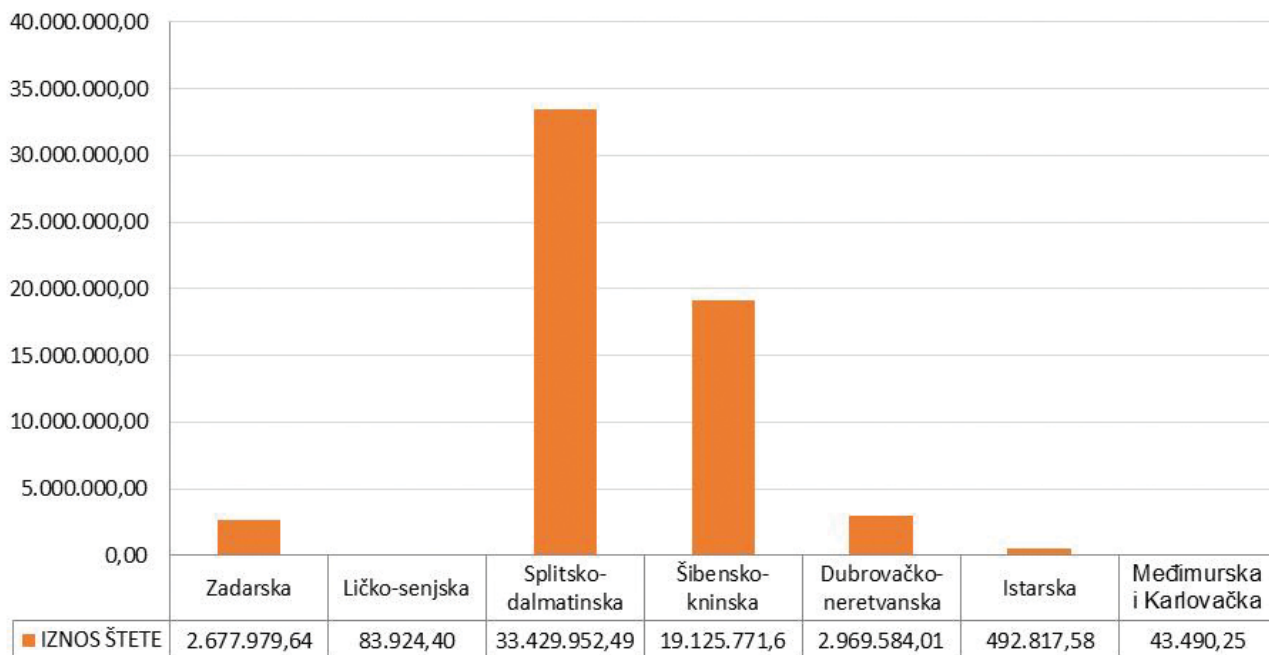
GRAF 2: Prikaz opožarenih privatnih šumskih površina (ha) po županijama

Najveći broj požara, 50, zabilježen je na području Splitsko-dalmatinske županije, slijedi je Šibensko-kninska županija u kojoj je evidentirano 35 požara na privatnim površinama.

Iz Grafa 2. vidljivo je da je najviše opožarenih šumskih površina (1303,22 ha) zabilježeno na području Splitsko-dalmatinske županije što je i očekivano s obzirom da je u toj županiji i zabilježen najveći broj požara.

Županije koje prednjače u procijenjenim iznosima šteta na šumskim površinama su Splitsko-dalmatinska (33.429.952,49 kn) te Šibensko-kninska (19.125.771,60 kn).

Motrenje ostalih šumskih štetnika

Savjetodavna služba provodi i motrenje šumskih štetnika u šumama šumoposjednika. Rezultati motrenja upisuju se u internetsku aplikaciju Štetnici.hr, koju vodi Hrvatski šumarski institut za sve šume u Republici Hrvatskoj. Na taj način omogućuje se prognoza pojavnosti odnosno potencijalne gradacije određenog šumskog štetnika, što može biti dobar pokazatelj toga kako pravovremeno poduzeti adekvatne mjere zaštite i suzbijanja.

Tijekom 2017. godine ukupno su provedena 253 dana u motrenju šumskih štetnika.

Edukacija i informiranje šumoposjednika

Osim prethodno navedenih poslova djelatnici Savjetodavne službe održavaju i edukativna predavanja o temama koje su bitne za šumoposjednike, a mogu se grupirati u 3 kategorije:

1. Predavanja s tematikom vezanom uz gospodarenje u privatnim šumama: doznaka u privatnim šumama, upisnik šumoposjednika i mogućnosti ostvarenja sredstava iz fonda OKFŠ, problematika protupravnog prisvajanja primarnih i sekundarnih šumskih proizvoda (šumske krađe) iz privatnih šuma, održavanje šumske infrastrukture, ...

Tematika tih predavanja često je povezana i prilagođena područjima interesa u kojima pojedini savjetnici djeluju (npr. na području Gorskog kotara protekla je godine održano nekoliko predavanja vezano za Naredbu Ministarstva poljoprivrede o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja potkornjaka).

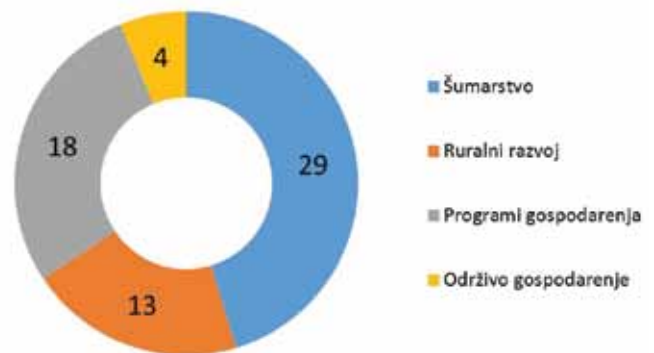
U 2017. godini održano je ukupno 29 predavanja različite tematike, na kojima je sudjelovalo 205 slušatelja, uglavnom šumoposjednika.

2. Predavanja vezana uz Program ruralnog razvoja, na kojima savjetnici za šume šumoposjednika upoznaju šumoposjednike s mogućnostima iskorištavanja sredstava iz tog fonda kroz Mjeru M08, i Mjeru M04, operaciju 4.3.3. „Ulaganje u šumsku infrastrukturu“.

U 2017. godini održano je 13 predavanja s tom tematikom, na kojima je sudjelovalo 239 slušatelja.

3. Predavanja vezana uz izradu Programa za gospodarenje u šumama šumoposjednika na kojima uz predavače savjetnike za šume šumoposjednika sudjeluju i izrađivači Programa.

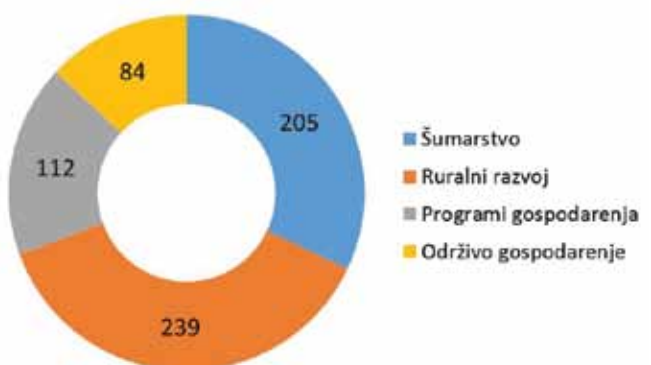
Ukupno je u 2017. godini održano 18 uvodnih predavanja za programe gospodarenja na kojima je sudjelovalo 112 slušatelja.

Broj održanih predavanja prema različitim kategorijama edukacije

Tečaj „Održivo gospodarenje šumama“ održava se ciljano za potrebe šumoposjednika koji prijavljuju projekt za Mjeru 8 „Potpora za ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma“, podmjeru 8.5. „Potpora za ulaganja u poboljšanje okolišne vrijednosti šumskih ekosustava“, tipa operacije 8.5.1. „Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.

Šumoposjednici koji odslušaju Tečaj i dobiju Potvrdu o odslušanom tečaju ostvaruju dodatnih 5 bodova prilikom prijave projekta. U 2017. godini održana su 4 takva tečaja na kojim je sudjelovalo 84 slušatelja.

Broj sudionika prema kategoriji predavanja

Projekt Forbioenergy u sklopu INTERREG MED programa

Projekt ForBioEnergy (Forest Bioenergy in the protected Mediterranean Areas), u kojem je Savjetodavna služba pridruženi partner Zadarskoj županiji, započeo je još 2016. godine, a tijekom 2017. godine prikupili smo podatke za privatne šume i sudjelovali u izradi brošure „Baseline review“, ili u slobodnom prijevodu „Osnovna analiza“, gdje su svi projektni partneri dali sažetak situacije u zaštićenim područjima u svojim državama i analizirali prepreke i prednosti za održivo korištenje biomase na pilot područjima. Održana su dva sastanka hrvatskih partnera te prvo predstavljanje projekta putem tehničkog panela i prva radionica za ključne donositelje odluka i stručnu zajednicu, na kojima smo sudjelovali. Na projektu su radile dvije djelatnice šumarskog sektora.

Izdavanje elaborata šumskouzgojnih radova

Za Mjeru 8 „Potpora za ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma“, podmjeru 8.5. „Potpora za ulaganja u poboljšanje okolišne vrijednosti

šumskih ekosustava“, tipa operacije 8.5.1. „Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura“ izdano je ukupno 26 Elaborata šumskouzgojnih radova; dok je za Mjeru 4 „Ulaganja u fizičku imovinu“, podmjeru 4.3. „Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva“, tip operacije 4.3.3. „Ulaganje u šumsku infrastrukturu“ izdano 4 Elaborata šumskouzgojnih radova.

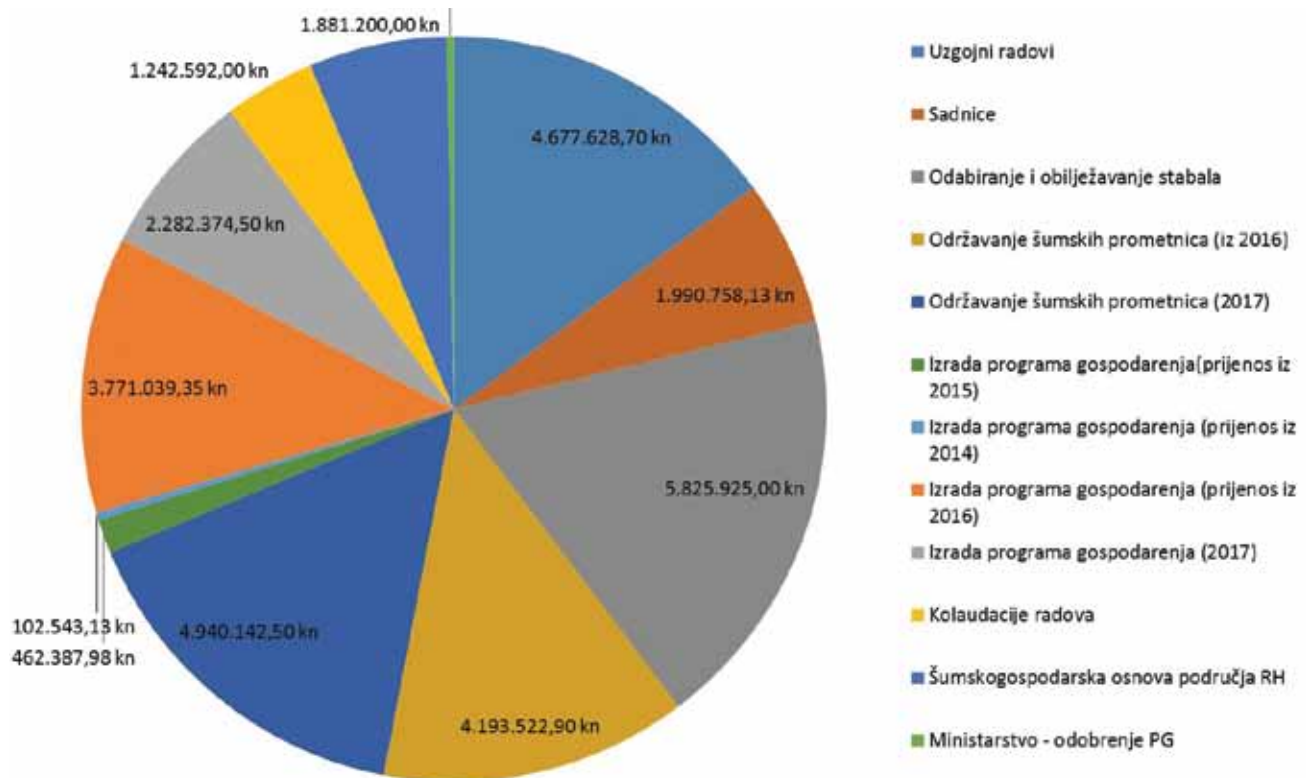
Edukacija za savjetnike u šumama šumoposjednika

Ad hoc tečaj – „Šumski štetnici: potkornjaci, gubar, mrazovci i borov četnjak“ održan je 5. i 6. lipnja 2017. u Delnicama. Financiran je iz Mjere 2 Programa ruralnog razvoja „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“; podmjere 2.3. „Potpora za osposobljavanje savjetnika“, prisustvovalo je 36 sudionika – savjetnika za šume šumoposjednika. Predavanja su održali predavači s Hrvatskog šumarskog instituta koji su sudionicima prenijeli informacije o štetnicima koji su vrlo rasprostranjeni u našim šumama, opisali propisani načini i vrijeme motrenja, praćenje populacije i načine suzbijanja.

Odjel za planiranje i razvoj

U odjelu za planiranje i razvoj u 2017. godini pripremljen je: rebalans operativnog godišnjeg plana za 2017. godinu. (dijagram 1.), prijedlog opsega nužne doznake stabala u šumama šumoposjednika za 2018. godinu. Isto tako izrađen je Operativni godišnji plan za 2018. godinu (dijagram 2.) .

Dijagram 1. Rebalans Operativnog godišnjeg plana Sektora za šumarstvo u 2017. godinu

Vođenje evidencija o šumama šumoposjednika kao jedna od osnovnih, Zakonom o šumama, propisanih djelatnosti Savjetodavne službe, redovno se provodi te se ažurira baza podataka (mjesečno, kvartalno i na godišnjoj razini). Baza podataka vodi se o doznačenoj i otpremljenoj drvnjoj masi, izvršenim šumsko-uzgojnim radovima, održanim šumskim prometnicama, izrađenim programima gospodarenja, popraćenim božićnim drvima, šumskim štetama te šumskim požarima.

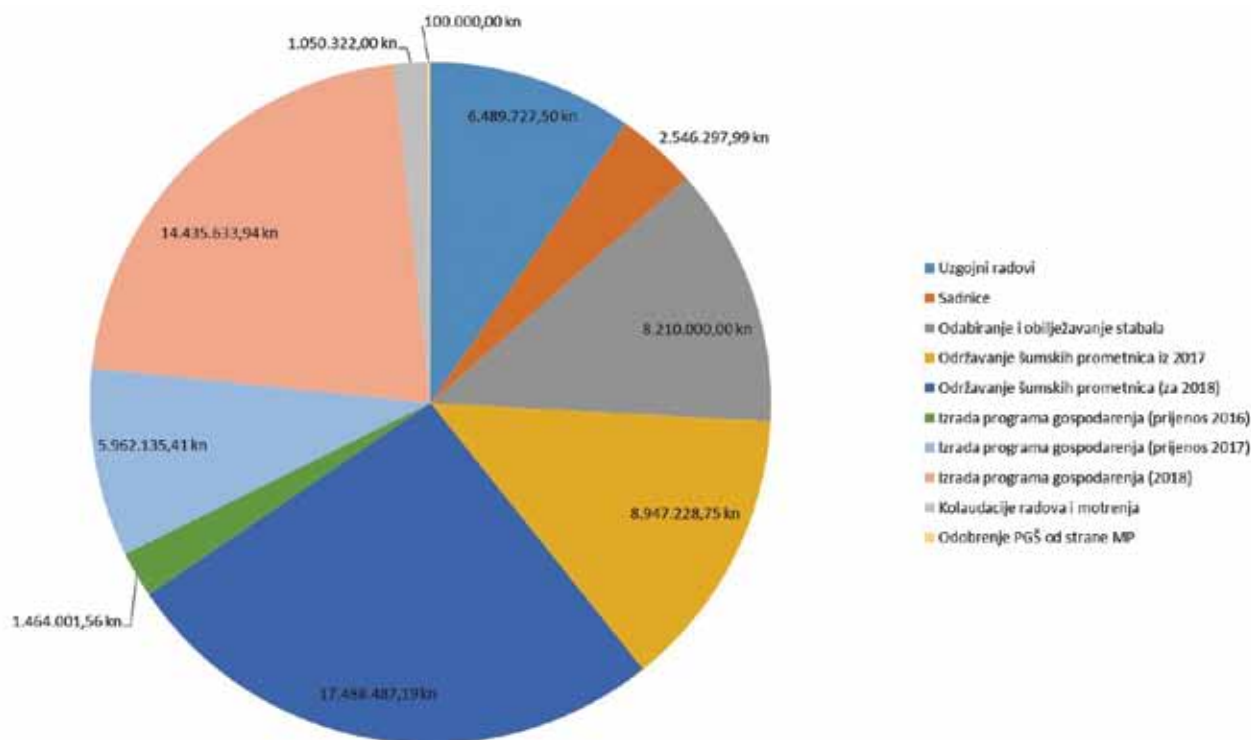
Odjel za planiranje i razvoj, početkom godine organizirao je i proveo tečaj „Primjena GPS uređaja u savjetovanju šumoposjednika“ iz Mjere 02 Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. Svrha tečaja bila je da savjetnicima iz

sektora za šumarstvo pruži potrebna znanja i vještine u radu sa GPS uređajima Stonex SII.

U rujnu 2017. odjel je organizirao i proveo tečaj korištenja dvije gis aplikacije (ArcPad i Carlson survey) za djelatnike sektora za šumarstvo.

U zadnjem kvartalu pokrenuli smo izradu web aplikacije za planiranje i vođenje evidencija (WAVE-ŠŠ) te je do kraja godine prvi modul doznaka - popratnica pro-radio i stavljen na korištenje savjetnicima.

Tijekom cijele godine odjel je kontinuirano snimao i ucrtavao prostorne podatke za sve šumske prometnice za koje su rađeni troškovnici za održavanje.

Dijagram 2. Operativni godišnji plan Sektora za šumarstvo za 2018. godinu

Odjel za uzgajanje šuma

Savjetodavna služba tijekom mjeseca siječnja objavila je javni poziv za podnošenje zahtjeva za radove u šumama šumoposjednika za 2018. godinu. Na temelju pristiglih zahtjeva, djelatnici Službe propisali su potrebne radove te ih uvrstili u prijedlog plana za 2018. godinu.

Služba je objavila javnu nabavu za odabiranje i obilježavanje stabala za sječu (doznaka stabala) te je po završetku postupka sa najpovoljnijim izvoditeljem sklopila ugovore za 2017 - 2018 godinu. U pojedinim županijama došlo je do prijevremenog ispunjenja ugovora sklopljenih za razdoblje 2016 - 2017. To se prvenstveno odnosilo na Primorsko goransku županiju u kojoj se provodila sanacija površina zaraženih smrekovim potkornjakom.

U 2017. godini zaprimljeni su slijedeći zahtjevi:

- Zahtjev za nužnu doznaku stabala – 1.270 predmeta

- Zahtjev za doznaku stabala – po programima gospodarenja – 3.953 predmeta
- Zahtjev za izdavanje popratnice – 3.630 predmeta
- Zahtjev za financiranje radova u šumama šumoposjednika – 245 predmeta
- Zahtjev za šumske štete – 143 predmeta
- Zahtjev za božićna drvca – 959 predmeta
- Zahtjev za financiranje radova održavanja šumskih i protupožarnih prometnica – 106 predmeta
- Zahtjev za izdavanje posebnih uvjeta građenja – 349 predmeta
- Ostalo – 1.294 predmeta

Ukupno je u 2017. godini zaprimljeno 11.949 zahtjeva.

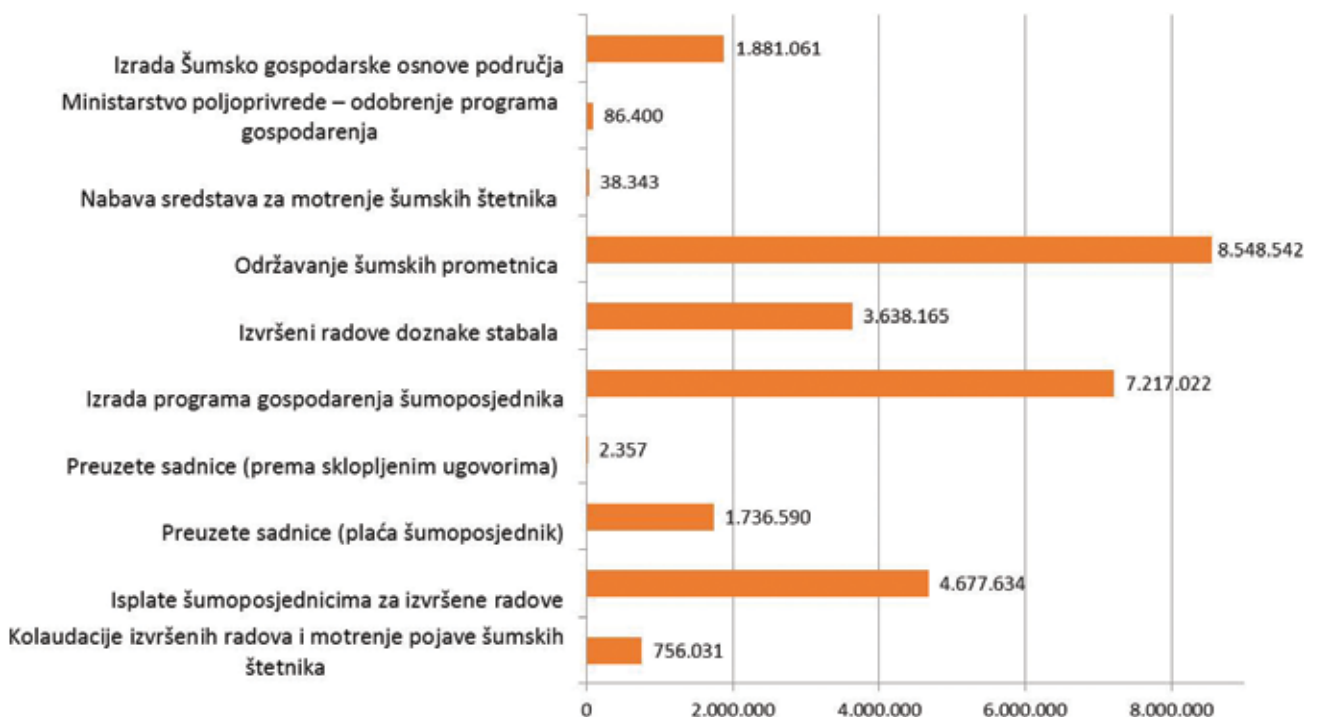
U 2017. godini za izvršene i kolaudirane radove u šumama šumoposjednika iz sredstava općekorisnih funkcija šuma isplaćeno je slijedeće:

- Kolaudacije izvršenih radova i motrenje pojave šumskih štetnika u vrijednosti 756.030,92 kuna
- Isplate šumoposjednicima za izvršene radove u vrijednosti 4.677.634,00 kuna
- Preuzete sadnice (plaća šumoposjednik) u vrijednosti 1.736.589,78 kuna
- Preuzete sadnice (prema sklopljenim ugovorima) u vrijednosti 2.356,88 kuna
- Izrada programa gospodarenja šumoposjednika u vrijednosti 7.217.022,09 kuna
- Izvršeni radove doznake stabala u vrijednosti 3.638.165,47 kuna
- Održavanje šumskih prometnica u vrijednosti 8.548.541,72 kuna
- Nabava sredstava za motrenje šumskih štetnika u vrijednosti 38.342,56 kuna
- Ministarstvo poljoprivrede – odobrenje programa gospodarenja u vrijednosti 86.400 kuna.
- Izrada Šumsko gospodarske osnove područja u vrijednosti 1.881.061,03 kuna.

Ukupno je u 2017. godini iz sredstava općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove isplaćeno 28.582.144,45 kuna.

Osnovni cilj koji smo si postavili u 2017. godini bio je izvršenje operativnog godišnjeg plana. Sa zadovoljstvom možemo reći da smo isti i ostvarili. To je bilo moguće samo maksimalnim zalaganjem svih djelatnika Sektora za šumarstvo. Bez šumoposjednika i odlične suradnje sa njima, izvršenje Operativnog godišnjeg plana bilo bi upitno.

Tijekom 2017. godine uspješno smo surađivali sa svim dionicima vezanim za sektor šumarstva. Služba je aktivno sudjelovala u svim aktivnostima od edukacije šumoposjednika pojedinačnim savjetima i organiziranim predavanjima, sudjelovanjem na radionicama, radio postajama, televiziji, novinama, objavom članaka na web stranici Službe, suradnjom sa lokalnom i regionalnom samoupravom, udrugama šumoposjednika, Ministarstvom poljoprivrede, Hrvatskim šumarskim institutom, Šumarskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.

Isplaćena sredstva OKFŠ-a u 2017. godini po vrstama rada

Odjel za šumsko gospodarske planove i šumsku infrastrukturu

Tokom 2017. godine „Odjel za šumskogospodarske planove i šumsku infrastrukturu“ uspješno je realizirao brojne stručne zadatke koji su mu bili povjereni. Ti realizirani zadaci očituju se u količini radova na izradi programa gospodarenja te u dužinama šumskih i protupožarnih prometnica na kojima su izvršeni radovi održavanja.

Šumske i protupožarne prometnice

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za održavanje šumskih odnosno protupožarnih prometnica objavljen je 23. siječnja 2017. godine. Obzirom da prema objavljenom javnom pozivu nismo imali dovoljno zahtjeva 08. svibnja 2017. godine objavili smo dodatni javni poziv

Tijekom javnoga nadmetanja te odabira izvođača radova za održavanje prometnica nije bilo prigovora od strane ponuditelja.

Radovi na održavanju šumskih odnosno protupožarnih prometnica započeti su tokom mjeseca rujna 2017. godine, a prema javnom nadmetanju koje je objavljeno tokom 2017-te godine. Realizacija radova održavanja prometnica za 2017-tu godinu gledano s financijske strane izvršena je s oko 30%.

Tijekom 2017. godine izvršeno je ukupno 39 komisijskih uvođenja izvođača u poslove te 39 komisijskih kolaudacija radova, što ukupno čini 78 radnih dana. Na niti jednoj prometnici na kojoj su izvršeni radovi održavanja od strane Povjerenstva iz Ministarstva koje kontrolira utrošak sredstava OKFŠ-a nismo dobili prigovor.

Povjerenstva za pregled i bodovanje šumskih prometnica terenskim su obilaskom utvrdila opravdanost radova na održavanju prometnica te prema tome formirala rang liste prioriteta održavanja navedenih prometnica.

Paralelno s prethodno spomenutim radovima pristupilo se izradi troškovnika za radove održavanja šumskih odnosno protupožarnih prometnica. Izrada troškovnika

bila je dovršena do 01. studenoga 2017. godine. Cilj izrade troškovnika bio je dobiti podatke ukupne dužine te planske cijene održavanja prometnica.

Slijedom navedenoga dobiveni su podatci koji će formirati javno nadmetanje za radove održavanja šumskih odnosno protupožarnih prometnica na području 16 županija ukupne dužine 228,08 km i planske cijene 25.382.632,00 kn bez PDV-a koji će biti provedeni tokom 2018. godine.

Usporedbom navedenih podataka s podacima iz prethodnih godina vidljivo je povećanje dužine prometnica predviđenih za održavanje za 125%. Kada javna nabava bude završena i ugovori s izvođačima radova potpisani pristupit će se radovima na održavanju prometnica.

Šumskogospodarski planovi – programi gospodarenja za šumama šumoposjednika

Tijekom godine provedeno je javno nadmetanje za izradu programa gospodarenja za 2017-tu godinu na području 12 županija ukupne površine 69.118,97 ha i licitirane vrijednosti 5.638.760,51 kn bez PDV-a. Izvođači su tokom kolovoza započeli s radom izrade programa gospodarenja i odjel je zadovoljan dinamikom izrade istih.

Ukupno je tijekom 2017. godine izvršeno 192 kolaudacijskih nadzora te za radove na izradi programa gospodarenja isplaćeno 5.838.754,64 kn bez PDV-a.

Obzirom da smo kolaudaciju radova za više programa od jednom obavljali u jednome danu ukupno smo na kolaudacijama proveli 110 dana. Svi programi za koje smo kolaudirali radove izrade programa gospodarenja odobreni su od strane Ministarstva bez prigovora.

Podloge odnosno troškovnici za javno nadmetanje izrade odnosno revizije programa gospodarenja za 2018. godinu napravljeni su te su za iste dobivene i planske cijene za površinu od ukupno 80.535,79 ha na području 14 županija.

Ukupna planska cijena za javno nadmetanje izrade programa gospodarenja za 2018. godinu iznosi 11.548.507,15 kn bez PDV-a odnosno 143,40 kn/ha.

Po potpisu ugovora s izvođačima radova započet će se s izradom odnosno revizijom programa za 2018. godinu.

Sektor za ruralni razvoj

Sektor za ruralni razvoj sastoji se od Odjela za ekonomiku i tržište poljoprivrednih proizvoda, Odjela za ruralni razvoj i Odjela za poljoprivrednu tehniku i mehanizaciju.

Sektor za ruralni razvoj na određenim poslovima surađuje s djelatnicima iz stručnog područja „agroekonomika“ u podružnicama Savjetodavne službe, s kojima intenzivno radi na razvoju aktivnosti/projekata vezanih za rad Sektora.

SPECIJALISTIČKE AKTIVNOSTI U INFORMIRANJU I SAVJETOVANJU KORISNIKA

Aktivnosti informiranja i savjetovanja korisnika u izravnoj komunikaciji u uredu, putem telefona ili elektroničkom poštom provode se stalno i na svim razinama. Najčešće tražene informacije i savjeti u protekloj godini prema vrstama i intenzitetu bili su:

- Prilike za ostvarivanje potpora iz Programa ruralnog razvoja (PRR),
- Provjera prihvatljivosti korisnika i ulaganja,
- Poslovni i porezni aspekti poslovanja OPG-a, obveze nositelja i članova,
- Preduvjeti i resursi pokretanje proizvodnje,
- Isplativost proizvodnje, procjena prinosa, prihoda i troškova,
- Uvjeti za financiranje ulaganja,
- Uvjeti za ostvarivanje izravne potpore, podnošenje zahtjeva i drugo.

Među mnogobrojnim korisnicima koji su zatražili informacije ili savjete izdvajaju se novi korisnici koji se tek počinju baviti poljoprivredom te obiteljska poljoprivredna gospodarstva, odnosno mali i mladi poljoprivrednici zainteresirani za mjere iz Programa ruralnog razvoja.

PROVEDBA MJERA 1 I MJERA 2 IZ PROGRAMA RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014.-2020.

Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. (PRR) i Pravilnikom o provedbi Mjere 1 „Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja“ i Mjere 2 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“ Savjetodavnoj službi omogućeno je korištenje potpore za provođenje aktivnosti u sklopu navedenih mjera i njihovo financiranje iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

Izradom „Kataloga savjetničkih paketa“ i donošenjem Godišnjeg plana provedbe Mjere 1 i Mjere 2 za 2017. uspostavljen je okvir za provođenje aktivnosti.

Specijalističke aktivnosti u provedbi Mjere M01 „Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja“

Prilikom izrade Godišnjeg plana provedbe M1, podmjere 1.1. „Potpora za strukovno osposobljavanje i aktivnosti stjecanja vještina“, tip operacije 1.1.2. Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike“ za 2017. godinu, predložen je Program stručnog osposobljavanja poljoprivrednika iz područja agroekonomike, određene su teme i predavači te su ažurirane sve prezentacije za ukupno 16 sati teorijske i praktične nastave, kao i svi stručni materijali za izvođenje predavanja i vježbi. U sve stručne programe (Tablica M1) po specijalnostima uvrštene su 4 teme iz područja agroekonomike (kao što se pokazalo dobrom odlukom u 2016. godini) kao zajedničke, u ukupnom trajanju od 6 sati (predavanja + vježbe). Teme koje su provedene u sklopu tečajeva navedenih u Tablici M1 su:

- Osnove ekonomike i poslovanja PG-a,
- Porezna politika i osnove knjigovodstva na PG-u,
- Tržište i marketing poljoprivrednih proizvoda,
- Izravna prodaja poljoprivrednih proizvoda.

Uz navedeno, djelatnici sektora intenzivno su radili na kreiranju novih tečajeva koji će se u potpunosti ostvariti kroz 2018. godinu:

- Upravljanje financijama poljoprivrednog gospodarstva,
- Prerada i dorada voća na OPG-ima,
- Prerada mesa,
- Prerada mlijeka,
- Uvjeti sigurnosti hrane u proizvodnji i preradi mlijeka.

Aktivnosti u provedbi Mjere 2 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“

Savjetodavna služba kreirala je Savjetničke pakete za različite tipove i razine proizvodnje, tako da svaki poljoprivrednik/šumoposjednik u suradnji sa savjetnikom može sukladno stanju poljoprivrednog gospodarstva/šumskog posjeda i problemu kreirati aktivnosti u ostvarenju željenog rezultata. Savjetnički paket niz

Provedbi M 1 za 2017.

M 1 tečajevi strukovnog osposobljavanja		satnica tečaja	ukupno tečajeva 2017.	ukupno polaznika
operacija 1.1.1.	Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene - uvod	6	69	832
	Održivo upravljanje tlom, vodom, gnojivima i pesticidima	6	68	824
	Poljoprivredno okolišna načela u praksi	6	70	804
	Poljoprivredno okolišna načela u praksi 2	6	128	2324
	Ekološki uzgoj - uvod	6	60	790
	Održivo upravljanje tlom, vodom i gnojivima u ekološkom uzgoju	6	55	742
	Prakse u ekološkom uzgoju	6	56	784
	Prakse u ekološkom uzgoju 2	6	145	2940
	ukupno		651	10040
operacija 1.1.2.	Ratarstvo	25	124	3211
	Povrtlarstvo	25	16	267
	Voćarstvo	25	37	856
	Maslinarstvo	25	22	372
	Vinogradarstvo	25	11	213
	Ljekovito i aromatično bilje	25	3	51
	Ukrasno drveće i grmlje	25	1	12
	Proizvodnja mlijeka	56	3	35
	Proizvodnja goveđeg mesa	41	2	39
	Zahtjevi higijene mužnje u primarnoj proizvodnji mlijeka	6	3	34
	Proizvodnja prasadi	37	1	14
	Tov svinja	25	12	257
	Uvjeti zaštite i dobrobiti u uzgoju svinja	6	7	91
	Ovčarstvo	41	9	131
	Kozarstvo	31	3	26
	Prerada mlijeka	34	26	551
	Uvjeti sigurnosti hrane u proizvodnji i preradi mlijeka	6	3	53
	Prerada mesa	24	1	17
	Pčelarstvo	23	2	41
	Uzgoj kopitara	32		
	Peradarstvo	41	3	50
	Ekološko stočarstvo - govedarstvo	27	1	18
	Ekološko stočarstvo - ovčarstvo i kozarstvo	25	1	18
Ekološko stočarstvo - svinjogojstvo	25	1	29	
Ekološko stočarstvo - kopitari	24	1	17	
Ekološko stočarstvo - peradarstvo	24	1	11	
	ukupno		294	6414
	sveukupno		945	16454

je aktivnosti i usluga osmišljenih za korisnika paketa (poljoprivrednika ili šumoposjednika) s ciljem pružanja efikasnog i kvalitetnog savjeta u skladu s odrednicama Zajedničke poljoprivredne politike EU-a. Savjetnički paketi sadrže aktivnosti koje u potpunosti zadovoljavaju prioritete, fokus područja i teme propisane Programom ruralnog razvoja.

Usluga savjetovanja u savjetničkim paketima može se prilagoditi potrebama pojedinog poljoprivrednika ili šumoposjednika. Aktivnosti savjetovanja na poljoprivrednom gospodarstvu ili šumskom posjedu može obaviti jedan savjetnik potrebne specijalnosti ili prema potrebi više savjetnika različitih specijalnosti. Odabir gospodarstava vrši se temeljem prioriteta navedenih u tipovima operacija. Sukladno mjeri M02 u savjetovanju se koristi metoda pojedinačnog savjetovanja poljoprivrednika ili šumoposjednika – savjetovanje „jedan na jedan“.

Savjetovanje u Podmjeri 2.1. provedeno je kroz četiri tipa operacija u 2017.:

- Tip operacije 2.1.1. Savjetovanje o višestrukoj sukladnosti, paketu mjera okoliš i klimatske promjene i ekološki uzgoj – za ekološke proizvođače (uključujući i poljoprivrednike koji prelaze na ekološki uzgoj – korisnici mjere M11) i poljoprivrednike s obvezama „zelene prakse“ (korisnici mjere M10) ili „višestruke sukladnosti“.
- Tip operacije 2.1.2. Savjetovanje o modernizaciji i povećanju konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava – za mala poljoprivredna gospodarstva, poljoprivrednike koji pokreću poljoprivrednu proizvodnju, te ostala poljoprivredna gospodarstva s ciljem modernizacije i povećanjem konkurentnosti gospodarstva.
- Tip operacije 2.1.3. Savjetovanje šumoposjednika – za šumoposjednike s ciljem poboljšanja gospodarskih rezultata i ekološke učinkovitost te zaštite klime i otpornosti svojih gospodarstava, za poduzeća ili ulaganja.
- Tip operacije 2.1.4. Savjetovanje mladih poljoprivrednika – za mlade poljoprivrednike korisnike mjere M06, podmjere 6.1. „Potpora za pokretanje poslovanja mladim poljoprivrednicima“ iz PRR-a. te mlade poljoprivrednike – osobe koje nisu starije od 40 godina u trenutku predaje Zahtjeva za savjetovanjem te po prvi put na jednom poljoprivrednom gospodarstvu preuzimaju dužnost upravitelja tog poljoprivrednog gospodarstva, ali ne duže od 18 mjeseci prije podnošenja Zahtjeva za savjetovanje.

Kroz podmjeru 2.3. kreiran je novi tečaj „Porezni sustav, obvezni doprinosi za socijalno osiguranje poljoprivrednika te upravljanje financijama poljoprivrednog

gospodarstva“ koji će se održati početkom 2018. godine.

Rad na operativnoj provedbi podmjere 5.2. „Potpora za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima“, tipa operacije 5.2.1. „Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala“.

Djelatnici sektora aktivno su sudjelovali u operativnoj provedbi operacije 5.2.1. Najveći dio posla odnosio se na:

- Izradu promotivnog materijala,
- Organizaciju edukacije savjetnika,
- Koordinaciju rada savjetnika na terenu,
- Potporu djelatnicima Savjetodavne službe prilikom podnošenja Zahtjeva za potporu za korisnike mjere/operacije.

Rad na operativnoj provedbi operacije 17.1.1. Osiguranje usjeva, životinja i biljaka (od proizvodnih gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama, životinjskim i biljnim bolestima, najездом nametnika, okolišnim incidentom i mjerom donesenom u skladu s Direktivom 2000/29/EZ).

Djelatnici sektora aktivno su sudjelovali u operativnoj provedbi operacije 17.1.1. Najveći dio aktivnosti odnosio se na:

- Koordinaciju rada savjetnika na terenu,
- Potporu djelatnicima Savjetodavne službe prilikom podnošenja Zahtjeva za potporu za korisnike mjere/operacije.

Sudjelovanje u radu povjerenstava, nacionalnih odbora, stručnih radnih skupina

- Povjerenstvo za rješavanje po prigovorima za M04 „Ulaganja u fizičku imovinu“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. – sudjelovanje u radu povjerenstva u svojstvu člana
- Povjerenstvo za rješavanje po prigovorima za M06 „Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja“, sudjelovanje u radu povjerenstva u svojstvu člana
- Povjerenstvo za rješavanje po prigovorima na Odluke APPRRR-a donesene tijekom provedbe Uredbe EU 1308/2013. (Zajednička organizacija tržišta – ZOT) – radna skupina Savjetodavne službe

- Povjerenstvo za izradu smjernica Savjetodavne službe za provedbu pilot projekta Shema školska riba, sudjelovanje u radu povjerenstva u svojstvu člana
- Izrada prijedloga Pravilnika o provedbi mjere 1.2. „Savjetodavne usluge“ iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. – radna skupina Savjetodavne službe
- Suradnja s Ministarstvom poljoprivrede u izradi stručnih podloga pri programiranju mjere Financijski instrumenti iz Programa ruralnog razvoja RH
- Povjerenstvo za izradu Pravilnika o izravnim plaćanjima i IAKS mjerama ruralnog razvoja
- Rad u stručnoj radnoj skupini za izračun cijene koštanja sirovog mlijeka ili proizvodne cijene sirovog mlijeka – kalkulacije u stočarstvu
- Sukladno inicijativi i traženju Ministarstva poljoprivrede, na kolegiju Ureda ravnatelja od 26.09.2017. dogovoreno je da se pokrenu aktivnosti glede analize odobrenih kredita HBOR-a za financiranje poljoprivrede. Sukladno tome provedene su analize PG koje je tražio HBOR.
- Sukladno inicijativi Savjetodavne službe pokrenuta je rasprava s Ministarstvom poljoprivrede vezana uz probleme poljoprivrednika u ekološkoj proizvodnji u 2017., nakon utvrđenih problema ekoloških proizvođača kroz 1. EKO SAJAM

Pilot projekt – Implementacija informatičke platforme za upravljanje PG-om

Analizom načina funkcioniranja poljoprivrednih gospodarstava, zaključeno je da poljoprivrednicima treba olakšati vođenje gospodarstva uvođenjem novih informacijskih tehnologija. U suradnji s tvrtkom Agrivi koja već posluje s poljoprivrednicima u zemljama širom svijeta, otpočete su aktivnosti na razvoju aplikacije po uzoru na već postojeći sustav tvrtke Agrivi, koja će se razvijati sukladno zahtjevima i potrebama poljoprivrednika i djelatnika Savjetodavne službe.

U 2017. pokrenut je pilot-projekt Implementacije platforme za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom. Zamišljeno je da se informatička platforma kao pilot-projekt uvede na odabranih 200 korisnika.

Početne su postavke i ciljevi pokretanja projekta:

- Pomoći poljoprivrednicima pri planiranju, vođenju i unapređenju proizvodnje,
- Omogućiti poljoprivrednicima pristup vlastitim i vanjskim podacima, savjetima i informacijama u

svakom trenutku na bilo kojem mjestu putem mobitela, tableta ili računala,

- Omogućiti poljoprivrednicima vođenje obveznih evidencija i izrade izvješća na jednom mjestu,
- Omogućiti poljoprivrednicima sustav koji prati sljedivost proizvodnje,
- Kreirati platformu koja je u potpunosti otvorena za prilagodbu i doradu sukladno potrebama i zahtjevima poljoprivrednika i Savjetodavne službe.

Najvažniji su ciljevi i korist od uvođenja informatičke platforme unapređenje savjetodavnog rada analitikom podataka s platforme. Nadalje, moderna aplikacija Savjetodavne službe omogućava sljedeće funkcionalnosti:

- brzu, efikasnu i kvalitetnu dvosmjernu komunikaciju s poljoprivrednicima,
- integraciju IPP poslova, uspostavu alarma za bolesti i štetnike,
- savjete i preporuke za poljoprivrednike,
- sustav obavještanja PG-a o natječajima, zakonskim propisima, novostima,
- sustav obavještanja PG-a o tečajevima Savjetodavne službe.

U 2017. održano je nekoliko radnih sastanaka na kojima su definirani koraci do uvođenja aplikacije za korisnike i hodogram aktivnosti. Provedena je početna edukacija 10 savjetnika za potrebe terenske podrške korisnicima i izrađeni su promotivni materijali.

Početne postavke i ciljevi uvođenja platforme i aplikacije je pomoć poljoprivrednicima pri analizi, planiranju i unapređenju proizvodnje i postizanje konkurentnosti na tržištu.

Sektor za organizaciju i kordinaciju rada

Sustavnu strukturu Sektora za organizaciju i koordinaciju rada čini 21 podružnica čije je operativno funkcioniranje zasnovano na principu županijskog ustroja.

Provedena analiza radnih aktivnosti, izdvojenih ovim izvještajem, odnosi se na 230 terenskih djelatnika koji su tijekom godine provodili sve zacrtane aktivnosti iz plana rada te aktivnosti i zadatke dobivene od nadređenih rukovoditelja i ravnatelja Službe proizašle iz određenih sporazuma o suradnji i izvanrednih situacija.

Stručne aktivnosti

Sve stručne aktivnosti provodile su se s ciljem povećanja konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava i subjekata u ribarstvu. Te aktivnosti obuhvaćaju najveći godišnji angažman radnog vremena i konkretno za sve aktivnosti iz te kategorije bilo je potrebno više od 50% ukupnih radnih sati. Najveći dio aktivnosti, čak 44%, odnosi se na Mjeru 1 i Mjeru 2, koje su sas-

tavni dio mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.

MJERA 1 PRENOŠENJE ZNANJA I AKTIVNOSTI INFORMIRANJA

U sklopu ove aktivnosti i same mjere tijekom 2017. godine treba naglasiti da je ukupan prosječan angažman rada iznosio 13%, a sama aktivnost provodila se prema zadanom programu u dvije podmjere ili operacije:

- Tip operacije 1.1.1. „Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj“ kroz 8 različitih tematskih cjelina s ciljanom skupinom korisnika potpora iz područja agrookolišnih mjera i ekološke poljoprivrede, i
- Tip operacije 1.1.2. „Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike“ kroz 26 različitih tematskih cjelina, a ciljana skupina bila je kategorija mladih poljoprivrednika.

Prikaz ostvarene realizacije osnovnih zacrtanih parametara u odnosu na plan vezano za Mjeru 1 u 2017.

Tip operacija	Aktivnost	Plan	Izvršenje	Realizacija (%)
1.1.1.	Broj predavanja	440	651	148,0
	Broj polaznika	8200	10040	122,4
	Broj sati rada na mjeri	16600	16365,25	98,6
1.1.2.	Broj predavanja	235	294	125,1
	Broj polaznika	4000	6414	160,4
	Broj sati rada na mjeri	13400	26233,50	195,8
UKUPNO	Broj predavanja	675	945	140,0
	Broj polaznika	12200	16465	135,0
	Broj sati rada na mjeri	30000	42598,75	142,0

MJERA 2 SAVJETODAVNE SLUŽBE, SLUŽBE ZA UPRAVLJANJE POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVOM I POMOĆ POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA

Ova stručna aktivnost bila je najopsežnija općenito po pitanju vremenskog angažmana a samim time i organizacijski jer je samo ona prosječno obuhvatila 28% cjelokupnog godišnjeg radnog vremena djelatnika angažiranih na provedbi mjere. Stručno savjetovanje provodilo se u okviru savjetničkih paketa zacrtanih planom i programom za 2017. godinu, unutar 4 tipa operacija, koji su sastavni dio mjere:

- 2.1.1. Savjetovanje o višestrukoj sukladnosti, paketu mjera okoliš i klimatske promjene i ekološki uzgoj,
- 2.1.2. Savjetovanje o modernizaciji i povećanju konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava,
- 2.1.3. Savjetovanje šumoposjednika,
- 2.1.4. Savjetovanje mladih poljoprivrednika.

Prikaz ostvarene realizacije osnovnih zacrtanih parametara u odnosu na plan vezano za Mjeru M 2 u 2017.

	Plan	Izvršenje	Realizacija (%)
Sati rada na savjetničkim paketima	100.000	92.467,25	92,5%
Broj novih savjetničkih paketa	2.500	2.769	110,8%

Tijekom godine ova aktivnost zaključena je na 3158 PG-a, što ujedno čini i broj zatvorenih paketa (jedan dio iz 2016. a drugi dio iz 2017.), pri čemu se ova aktivnost tijekom 2017. godine odvijala ili provodila na ukupno 4834 PG-a.

Prikaz ostvarene realizacije zatvorenih savjetničkih paketa u odnosu na plan po tipovima operacija u 2017.

Tip operacije	Planirani udio savjetničkih paketa po tipu operacije	Planirani broj savjetničkih paketa	Izvršenje: zatvoreno savjetničkih paketa	Realizacija (%)
2.1.1.	14%	500	558	111,6
2.1.2.	80%	1.775	2.353	132,6
2.1.3.	1%	75	62	82,7
2.1.4.	5%	150	185	123,3
Ukupno	100%	2.500	3.158	126,33

Ostale stručne aktivnosti

Ostale stručne aktivnosti manifestirale su se kroz razne metode: pojedinačnog, grupnog i masovnog savjetovanja. Tijekom godine angažman tih aktivnosti iznosio je 5% u odnosu na ukupno radno vrijeme.

Brojčani prikaz izdvojenih aktivnosti provedenih i izvršenih u okviru ostalih stručnih aktivnosti u 2017.

Aktivnost	Brojčano izvršenje
Broj PG-a s kojima je ostvarena neka od stručnih suradnja (ured i teren)	17.483
Održan broj stručnih tematskih predavanja	561
Održan broj stručnih prikaza i demonstracija	194
Napisan i objavljen broj stručnih priloga i članaka	413
Sudjelovanje i objava stručnih radijskih priloga	514
Sudjelovanje i objava stručnih televizijskih priloga	188

Manifestacije

Manifestacije, njihova organizacija i provedba te angažman djelatnika svih podružnica, tradicionalna su aktivnost za prijenos specifičnih stručnih i inih pojedinosti te svakako prilika za masovniji i širi pristup izmjene stručnih, tehničkih i organizacijskih informacija

prema svim subjektima u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu.

Djelatnici Savjetodavne Službe u 2017. godini aktivno su sudjelovali u pripremi, organizaciji i provedbi ukupno 143 različite manifestacije na kojima se okupilo oko 90000 posjetitelja. Ova aktivnost statistički je iziskivala 2% ukupnog godišnjeg radnog vremena.

Suradnje

U sklopu različitih oblika stručne suradnje najintenzivnije se surađivalo s Udrugama, LAG-ovima, Proizvođačkim organizacijama i Zadrugama, pri čemu je tijekom godine suradnja zabilježena sa 199 različitih subjekata na području cijele Republike Hrvatske.

Stalno se, u pogledu stručne podrške, odvijala i suradnja sa svim zainteresiranim stručnim, znanstvenim i drugim institucijama iz područja poljoprivrede, ribarstva i šumarstva te jedinicama lokalne uprave i samouprave, a produkt toga je i niz Sporazuma o suradnji.

Agronet

I 2017. godine, u okviru dogovorene suradnje, najvažnija zajednička aktivnost između Savjetodavne službe i Agencije za plaćanja u poljoprivredi ribarstvu i ruralnom razvoju bila je kampanja AGRONET 2017. U provedbi kampanje ova aktivnost evidentirana je kod 146 djelatnika Savjetodavne službe. Pružena je pomoć prilikom podnošenja zahtjeva za potpore u 20.039 slučajeva, što čini oko 20% svih službenih pomoći u kampanji AGRONET za 2017. godinu.

Projekt natjecanja orača

Kao pokretač manifestacije Natjecanja orača u sklopu suradnje s Hrvatskom udrugom za organizaciju natjecanja orača, Savjetodavna služba i njezini djelatnici aktivno su sudjelovali u svim organizacijskim ra-

zinama vezano za Projekt natjecanja orača u okviru kojega je u 2017. godini:

- Organizirano i provedeno 15 javnih treninga i županijskih natjecanja orača,
- Organizirano i provedeno Državno natjecanje orača traktorima i konjima i
- Provedena aktivnost oko priprema, odlaska i nastupa na Svjetskom natjecanju orača.

Stručno obrazovanje i osposobljavanje poljoprivrednih gospodarstava, subjekata u ribarstvu i šumoposjednika

Osposobljavanje savjetnika

U okviru Mjere 2, Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., Podmjere 2.3., Savjetodavna Služba za svoje je djelatnike, drugu godinu zaredom, koristila tip operacije: osposobljavanje savjetnika. Ta mjera pripremljena je i provedena u cilju stručnog educiranja, osposobljavanja i usavršavanja savjetnika s temama iz različitih grana poljoprivredne i šumarske struke, a sve s ulogom daljnjeg prijenosa stečenih znanja na krajnje korisnike poljoprivredne i šumarske proizvodnje kroz sve oblike i metode savjetodavnog rada.

Sukladno planiranom programu mjera je iskorištena maksimalno, a u sklopu iste mjere tijekom godine organizirano je 13 različitih tečajeva kroz koje je svoje strukovno osposobljavanje završilo 465 polaznika.

Održiva uporaba pesticida

Treću godinu za redom certificirani savjetnici Savjetodavne službe organiziraju i provode tečajeve na temu Održive uporabe pesticida, u trajanju od 15 školskih sati za sve potencijalne i zainteresirane poljoprivrednike – korisnike sredstava za zaštitu bilja. Tečajevi su održani po odobrenom programu uz završno testiranje polaznika.

Najmanje po jedan tečaj na tu temu održan je u svakoj županijskoj podružnici, pri čemu je u provedbi ove aktivnosti sudjelovalo 120 djelatnika Savjetodavne službe.

Prikaz ostvarene realizacije osnovnih zacrtanih parametara u odnosu na plan vezano za tečajeve Održive uporabe pesticida u 2017.

	Plan	Izvršenje	Realizacija (%)
Broj tečajeva	40	42	105,0%
Broj polaznika	500	586	117,2%

Sektor za informacijske sustave i analitiku

Godišnje FADN istraživanje

FADN sustav obvezne su uspostaviti sve države članice EU, i to u svrhu:

- praćenja dohotka poljoprivrednih gospodarstava,
- ocjene gospodarske učinkovitosti poljoprivredne proizvodnje,
- analize učinkovitosti mjera poljoprivredne politike.

FADN sustav na razini EU vodi FADN upravljački odbor koji čine predstavnici Agencija za vezu (Liaison Agency) svih država članica. Uloga Agencije za vezu kao provedbenog tijela propisana je člankom 7. Uredbe (EZ) br. 1217/2009, a obuhvaća:

- izradu plana organizacije i provedbe FADN istraživanja,
- izradu obrazaca i uputa za prikupljanje podataka u FADN istraživanju,
- prikupljanje podataka na reprezentativnom uzorku poljoprivrednika,
- obradu i kontrolu podataka FADN istraživanja,
- ustroj i vođenje baze podataka sustava FADN,
- izradu individualnih izvještaja za poljoprivrednike u FADN sustavu,
- izračun Standardnih rezultata,
- izradu izvještaja o provedbi FADN istraživanja,
- komunikaciju s nadležnim tijelom Europske komisije.

Ulogu Agencije za vezu u RH do 31. srpnja 2017. provodila je Savjetodavna služba. Stupanjem na snagu novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Savjetodavne službe ukida se Samostalni odjel za Sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (FADN), a ulogu Agencije za vezu s 1. kolovoza 2017. preuzima Ministarstvo poljoprivrede. Unutar Savjetodavne službe ustrojava se novi Odjel za prikupljanje i analize podataka koji preuzima obvezu organizacije i provedbe godišnjih FADN istraživanja.

U provedbi FADN istraživanja u 2017. godini, osim četiri djelatnika zaposlena u središnjem uredu Savjetodavne službe, bilo je uključeno i 59 djelatnika Savjetodavne službe na terenu koji su sudjelovali u odabiru i privoli poljoprivrednih gospodarstava za istraživanje te prikupljali podatke na 1.434 odabranih poljoprivrednih gospodarstava.

Osnovne aktivnosti:

- sudjelovanje na 200. sjednici Odbora zajednice za FADN,
- sudjelovanje na 8. sjednici Nacionalnog FADN odbora,
- organizacija i provedba edukacije za prikupljače podataka,
- monitoring i evaluacija prikupljanja podataka,
- izrada Selekcijskog plana 2018. i tablice limita,
- kontrola i verifikacija SO 2013 koeficijenata,
- dostava anonimiziranih individualnih rezultata na zahtjev,
- priprema, tisak i distribucija FADN promo materijala za poljoprivredna gospodarstva,
- priprema i objava FADN Standardnih rezultata 2016.,
- sudjelovanje u provedbi mjera iz Programa ruralnog razvoja (M02, M04, M06),
- dobivanje privole i odabir novih poljoprivrednih gospodarstava u istraživanje za rač. 2017.,
- sudjelovanje u verifikaciji podataka prikupljenih za rač. 2016.,
- sudjelovanje u dostavi i verifikaciji podataka prikupljenih za rač. 2016. kroz RICA 1 sustav.

Dostava seta podataka nadležnom tijelu Europske komisije prikupljenih na reprezentativnom uzorku od 1.251 poljoprivredna gospodarstva za rač. 2016. bio je osnovni cilj provedbe FADN istraživanja u 2017. godini. Budući da je tijekom istraživanja odustalo 95 poljoprivrednih gospodarstava (7%), a njih 51 bilo je ispod praga ekonomske veličine od 4.000 eura, konačni zbir podataka za dostavu Europskoj komisiji sastojao se od podataka s 1.288 poljoprivrednih gospodarstava, što predstavlja izvršenje plana od 100%.

Provedba FADN istraživanja financirana je u cijelosti iz sredstava EU (Standardna naknada), a sredstva su utrošena za nabavu nefinancijske imovine vezane za daljnji razvoj FADN sustava, podmirivanje rashoda koji se odnose na organizaciju rada, organizaciju i provedbu FADN istraživanja, edukaciju djelatnika, te nabavku promo materijala za poljoprivredna gospodarstva uključena u FADN istraživanje.

Odjel za razvoj informacijskih sustava

Informacijski sustav Služba gradi od svojeg osnutka. S ciljem ispunjenja zahtjeva koje su pred sustav postavile Mjere 1 i 2 Programa ruralnog razvoja u jedinstvenu cjelinu povezani su mrežna stranica (www.savjetodavna.hr), intranet (intwww) i SEMIS (Sustav mjesečnog izvješćivanja službenika). Uspostavljen je cjelovit sustav u kojem se uneseni podatak u SEMIS istovremeno koristi na više mjesta. Na primjer, najavom edukacije iz Mjere 1 putem SEMIS-a na javnom dijelu mrežnih stranica najava je odmah vidljiva, a administriranjem prisutnosti na edukaciji polaznici mogu ispisati potvrdu o sudjelovanju. Isti se podaci koriste za evidenciju radnog vremena službenika te se povlače u Zahtjev za financiranje koji se dostavlja APPRRR-u. Za potrebe kontrole Zahtjeva APPRRR-u je omogućen uvid u izvještaje u SEMIS-u te u stručne materijale objavljene na intranetu kojima se Služba koristi u edukacijama.

Na sličan način evidentiraju se aktivnosti na Mjeri 2 te za edukacije iz Održive uporabe pesticida (OUP).

Odjel aktivno sudjeluje u pripremama Izvještaja za financiranje, za evidenciju radnog vremena i ostalim izvještajima prilagodbom sustava SEMIS kako bi izvještaji bili cjeloviti i lako dostupni.

Tijekom 2017. u punu funkciju stavljeno je elektronsko vođenje putnih naloga te je pripremljena nadogradnja za planiranje službenih putovanja putem SEMIS-a. Također je omogućeno elektronsko praćenje aktivnosti u međunarodnim projektima.

Dnevno mrežne stranice Savjetodavne službe posjećuje više od 3000 različitih posjetitelja. Osim toga obavijesti o objavljenim sadržajima na mrežnim stranicama, uključujući i preporuke za zaštitu bilja, šalju se prijavljenima putem elektroničke pošte na više od 3800 adresa.

Odjel za informatičku podršku

Odjel za informatičku podršku prati poslovne aktivnosti Službe te pronalazi rješenja i primjenjuje nova tehnička rješenja kako bi unaprijedio poslovanje i olakšao rad djelatnicima. S ciljem ispunjenja zahtjeva koje su pred Službu postavile Mjere 1, 2 i 17 te suradnja s APPRRR-om vezana uz popunjavanje AGRONET-a i izdavanja EVPG potvrda pristupilo se optimizaciji uređaja za ispis i skeniranja dokumenata. U odnosu na 2016. godinu, ispis je sukladno očekivanjima u 2017. godini povećan za 35% (u 2017. pribavljeno je tonera i tinti za ispis 2.600.000 stranica (prema ISO 19752, 19798 i 24711). Kako bi se prevenirao porast troška ispisa tijekom prijašnjih godina započela je zamjena pojedinačnih malih ispisnih jedinica po uredima, većim zajedničkim (mrežnim), s povoljnijom cijenom ispisa po stranici. Tijekom 2017. to je rezultiralo održanjem cijene ispisa na razini prethodnih godina. Zbog Mjere 17 povećana je aktivnost skeniranja različite dokumentacije te se pojavio problem sa starijim skenerima koji su prespori za toliki opseg posla i nemaju podršku za nove Windowse, kao ni mogućnost direktnog spremanja u format PDF. Sustavno se završavaju uređaji prema dostupnim sredstvima kako bi se djelatnicima olakšao posao.

Održava se VPN s ispostavama kako bi se sigurno pristupalo aplikaciji za urudžbeni s udaljenih lokacija (OpenVPN rješenje).

Kontinuirano se pratilo stanje informatičke opremljenosti službenika. Tijekom 2017. distribuirana je oprema nabavljena krajem 2016. te je u 2017. nabavljeno i stavljeno u funkciju:

- 50 prijenosnih računala,
- 14 stolnih računala,
- 9 tableta,
- 4 projektor, a
- 1 NAS,
- 130 mobilnih telefona,
- 26 multifunkcijskih uređaja (printer, skener, telefax),
- 2 mrežna pisača u boji,
- te ostala informatička oprema.

U suradnji s Odjelom za nabavu proveden je natječaj za nabavu tonera i tinti. Službenicima se pruža tehnička podrška u svakodnevnom radu.

Sektor za podršku poslovnih procesa

Odjel za ljudske potencijale

- Zaposlenih: 266 na neodređeno vrijeme, 14 na određeno vrijeme (ukupno: 280)
- U 2017. godini zaposleno 49 osoba, dok je iz službe otišlo 20 osoba
- U 2017. godini raspisana su 4 natječaja za SOR (stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa) te ukupno zaposleno 20 polaznika
- Državni stručni ispit položilo je 8 službenika šumarske struke
- Studentsku praksu za akademsku godinu 2016/2017 završilo je 10 studenata (9 s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i 1 s Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima)
- UREDSKI PROSTORI – sjedišta
- Plan Ministarstva poljoprivrede je preseljenje središnjih županijskih ureda Ministarstva poljoprivrede, Savjetodavne službe, Hrvatske poljoprivredne agencije i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na zajedničke lokacije. Dosad je preseljenje ostvareno u gradu Vukovaru.

Odjel za pravne i opće poslove

Sjednice Upravnog vijeća

U 2017. godini održano je sedam sjednica Upravnog vijeća.

1. 18. siječnja 2017. donesena je Odluka o imenovanju ravnatelja Savjetodavne službe na temelju provedenog javnog natječaja.
2. Na sjednici održanoj 16. ožujka 2017. donesene su Izmjene i dopune Statuta Savjetodavne službe zbog potrebe za novim ustrojem Službe i formiranjem ustrojstvenih jedinica sukladno predstavljenom Programu rada od strane ravnatelja Službe.

Umjesto dosadašnja 2 sektora (Sektor za programe i projekte u poljoprivredi i ribarstvu i Sektor za programe i projekte u šumarstvu) ustrojeno je novih šest sektora: Sektor za poljoprivredu, Sektor za šumarstvo, Sektor za ruralni razvoj, Sektor za organizaciju i koordinaciju rada, Sektor za informacijske sustave i analitiku, Sektor za podršku poslovnih procesa.

Preostale su dvije ustrojstvene jedinice (Samostalni odjel za sustav FADN i Samostalni odjel za informiranje) ukinute.

Sukladno broju sektora umjesto dosadašnja 2 pomoćnika ravnatelja, ravnatelj može imati najviše 6 pomoćnika.

3. Na sjednici održanoj 13. travnja 2017. donesena je Odluka o osnivanju i imenovanju Stručnog vijeća Savjetodavne službe koje je tijekom 2017. održalo dvije sjednice.
4. Novi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta donesen je na sjednici održanoj 28. lipnja 2017. Na istoj sjednici imenovani su novi pomoćnici ravnatelja.
5. Na sjednici održanoj 31. srpnja 2017. donesena je odluka o razrješenju pomoćnika ravnatelja za programe i projekte u poljoprivredi i ribarstvu.

Sukladno novoj sistematizaciji radnih mjesta potpisani su novi ugovori o radu 1. kolovoza 2017.

6. Na sjednici održanoj 11. listopada 2017. donesena je odluka o imenovanju pomoćnice ravnatelja za Sektor za podršku poslovnih procesa.
7. Na sjednici održanoj 18. prosinca 2017. donesen je Cjenik stručnog nadzora integrirane proizvodnje za 2018. godinu, Izmjene i dopune Financijskog plana Savjetodavne službe za 2017. godinu i Izvješće o stručnom usavršavanju službenika Savjetodavne službe za 2017. godinu.

Na sjednicama Upravnog vijeća u 2017. godini također su doneseni: Pravilnik o zaštiti od požara, Pravilnik o radnoj i zaštitnoj odjeći i obuci na korištenju u Savjetodavnoj službi i Pravilnik o izmjeni Pravilnika o zaštiti na radu.

Sjednice radničkog vijeća

U 2017. godini ukupno je održano šest sjednica Radničkog vijeća koje je davalo očitovanja o prijedlogu donošenja pravilnika.

Sukladno članku 149. Zakona o radu (NN 93/14) svaka tri mjeseca Radničkom vijeću dostavljala se obavijest o stanju, rezultatima poslovanja te organizaciji rada, očekivanom razvoju poslovnih aktivnosti i njihovu utjecaju na gospodarski i socijalni položaj radnika, kretanju i promjenama u plaćama, opsegu i razlozima uvođenja prekovremenog rada, o broju i vrsti radnika koji su zaposleni, strukturi zaposlenosti te razvoju i politici zapošljavanja.

DONOŠENJE NOVOG ZAKONA O HRVATSKOJ POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKOJ SAVJETODAVNOJ SLUŽBI

- Na 47. sjednici Vlade RH od 13. srpnja 2017. raspravljano je o Nacrtu prijedloga zakona o Hrvatskoj poljoprivredno-šumarskoj savjetodavnoj službi (EU).
- Odbor za zakonodavstvo Hrvatskog sabora na 30. sjednici održanoj 19. rujna 2017. raspravljao je o Prijedlogu zakona o Hrvatskoj poljoprivredno-šumarskoj savjetodavnoj službi, koji je predsjedniku Hrvatskog sabora podnijela Vlada RH, aktom od 13. srpnja 2017. Odbor je utvrdio da tekst Prijedloga ovoga Zakona sadrži izjavu o usklađenosti Prijedloga s pravnom stečevinom Europske unije iz koje proizlazi da je ovaj Zakon u potpunosti usklađen s odredbama primarnih i sekundarnih izvora prava Europske unije.
- Na 5. sjednici Hrvatskog sabora od 22. rujna 2017. (prvo čitanje, P. Z. E. 168) donesen je zaključak da se prihvaća Prijedlog zakona. (107 glasova „za“, 5 „protiv“, 7 „suzdržanih“).
- Konačni prijedlog zakona poslan je na mišljenje središnjim tijelima Državne uprave.
- Po dobivenim mišljenjima Konačni prijedlog zakona treba biti upućen na sjednicu Vlade RH koja bi se trebala održati 7. prosinca 2017. Očekuje se da bi Zakon trebao biti donesen na sjednici Hrvatskog sabora do 15. prosinca 2017.

DONOŠENJE NOVOG ZAKONA O ŠUMAMA

- Provedeno je e-savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o šumama od 3. kolovoza do 5. rujna 2017.
- Izrada Nacrta prijedloga zakona o šumama u završnoj je fazi.

SPORAZUMI O SURADNJI

U 2017. godini potpisani su: Sporazum o suradnji u realizaciji projekta „Certificiranje seljačkih tržnica“ u Hrvatskoj – sporazum vrijedi do 31. prosinca 2017. i Sporazum o suradnji s Agencijom za poticanje razvoja poljoprivrede Republike Makedonije.

U pripremi je i sporazum o suradnji s Državnim hidrometeorološkim zavodom.

PROVEDBA MJERA M 01 I M 02

U 2017. ukupno je zatraženo i odobreno po zahtjevima za financiranje u kunama:

Program osposobljavanja za 2018. predan je Ministarstvu poljoprivrede 15. studenog 2017.

2017.	I. kvartal	II. kvartal	III. kvartal	IV. kvartal
	zatraženo odobreno	zatraženo odobreno	zatraženo odobreno	zatraženo odobreno
M1	309.472,68	166.434,35	208.511,45	
1.1.1.	309.472,68	166.434,35		
M 1	411.774,10	362.802,20	475.035,47	
1.1.2.	411.774,10			
M2	213.595,27 213.545,15 (umanjenje 50,12)	196.327,38	504.088,22	
2.1.1.				
M2	1.516.338,47 1.516.333,81 (umanjenje 4,66)	1.085.555,72 1.085.555,72	2.577.525,98	
2.1.2.				
M2	2.304,66 2.304,66	9.707,06	33.474,03	
2.1.3.				
M2	112.485,11 112.485,11	64.164,04 64.164,04	176.324,53	
2.1.4.				
M2	131.438,22 130.867,81 umanjenje (570,41)	343.796,93	0	
2.3.1.				

Godišnji Plan provedbe Mjere 2 za 2018. predan je Ministarstvu poljoprivrede 30. studenog 2017.

Novi temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama objavljen je u NN128, 21. prosinca 2017. godine i na snazi je do 30. studenog 2021. godine.

Prikupljaju se nove izjave zaposlenika vezane uz troškove prijevoza.

U 2017. godini osnovica za plaće u javnim službama povećana je dvaput, i to:

- Odlukom Vlade RH od 31. kolovoza 2017. (NN 87/17) na 5.315,24 kn bruto koja se primjenjivala na plaću od 08/2017.
- Odlukom Vlade RH od 30. studenog 2017. (NN 118/17) na 5.421,54 kn bruto koja se primjenjuje na plaću od 11/2017.
- Regres za godišnji odmor za 2017. je isplaćen u iznosu 1.250,00 kn po službeniku.
- Dar za djecu povodom Dana sv. Nikole isplaćen je u iznosu 500,00 kn po djetetu mlađem od 15 godina i koje je navršilo 15 godina u 2017.
- Božićnica – isplaćena je u iznosu 1.250,00 kn po službeniku.

Odjel za financije i računovodstvo

Financijski plan Savjetodavne službe za 2017. je usvojen u okviru Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu i projekcija za 2018. i 2019. godinu (NN, 119/16) u iznosu od 77.513.315 kn (povećanje od 3% u odnosu na 2016.).

Tijekom godine izvršeno je nekoliko izmjena i dopuna Financijskog plana Savjetodavne službe za 2017. godinu te je prihvaćen u iznosu 77.120.492,00 kn.

S danom 31. prosinca 2017. godine financijski plan je ukupno izvršen 98,74%, i to:

- aktivnost A865001 – Administracija i upravljanje je izvršena 98,58%,
- aktivnost A865002 – Provedba godišnjih FADN istraživanja izvršena je 97,88%,
- aktivnost A865004 – Provedba Nacionalnog akcijskog plana za postizanje održive uporabe pesticida je izvršena 72,28%,
- aktivnost A865005 – Unapređenje gospodarenja šumama i šumskim zemljištima šumoposjednika je izvršena 102,02%,
- aktivnost A865006 – Edukacija i savjetovanje Program ruralnog razvoja je izvršena 101,42%,
- aktivnost A865007 – Komunikacija sheme školskog voća i povrća je izvršena 67,00%,
- aktivnost T865008 – Program Obzor 2020 Projekt H2020 PLAID je izvršena 65,18%.

Ukupno je likvidirano s 31.12.2017. godine 3.941 ulazni tuzemni račun i 9 inozemnih ulaznih računa.

Obrađeno je i likvidirano sa 31.12.2017. godine 2.066 putnih tuzemnih naloga, te 55 putnih inozemnih naloga.

Broj izdanih računa za popratnice i šumske štete iznosi 1160 što je ukupno 204.431,00 kn.

Broj izdanih računa za održivu uporabu pesticida iznosi 232 što je ukupno 328.672,10 kn.

Odjel za nabavu

Sukladno Planu nabave za 2017. godinu provedeni su otvoreni postupci javne nabave te sklopljeni ugovori za:

- Uslugu izrade programa za gospodarenje šumama šumoposjednika – ugovoreni iznos s PDV-om za svih 12 grupa iznosi 7.015.735,72 kn.
- Uslugu odabiranja i obilježavanja stabala za sječju (doznaka stabala) – ugovoreni iznos s PDV-om

za svih 25 grupa iznosi 5.825.925,00 kn.

- Izvođenje radova na održavanju šumskih i protupožarnih prometnica u šumama šumoposjednika na području RH – ugovoreni iznos s PDV-om za svih 5 grupl iznosi 12.473.313,75 kn.
- Nabavu prijenosnih računala, 50 komada – ugovoreni iznos s PDV-om iznosi 246.875,00kn.
- Nabavu tonera i tinti – ugovoreni iznos s PDV-om iznosi 303.957,50 kn.
- Nabavu službenih automobile, 12 komada – ugovoreni iznos s PDV-om iznosi 1.716.525,14 kn, uključeno redovno održavanje na 5 godina.

Ove godine prodano je 9 automobila koji su bili u vlasništvu Službe u ukupnom iznosu od 130.927,00 kn što je uplaćeno u državni proračun (prihod državnog proračuna).

U postupcima jednostavne nabave (do 250.000,00 kn s PDV-om) navodimo značajnije:

- Nabava stolnih računala, 14 komada – 108.850,00 kn.
- Nabava mobilnih uređaja, 120 komada – 164.879,51 kn.
- Nabava feromonskih mamaca i klopki za potkornjake te ljepljivih ploča – 101.132,14 kn.
- Nabava usluge čišćenja poslovnih prostora Službe – 151.302,69 kn.
- Nabava sadnica za Školsku shemu – 71.935,80 kn.
- Nabava vrtnog alata za Školsku shemu – 176.837,22 kn.
- Nabava Microsoftovih licenci – 210.411,29 kn.
- Nabava antivirusnih licenci Avast – 33.473,25 kn.
- Nadogradnja SEMIS-a – 73.750,00 kn.
- Nabava FADN promo materijala – 135.611,25 kn.
- Nabava usluge tiska brošura, letaka, plakata – 226.358,37 kn.
- Nabava osvježenja za sudionike izobrazbe – napisano 260 narudžbenica u periodu od 2 mjeseca, 220.000,00 kn.
- AGRIVI – programska podrška za sustavno praćenje i analiziranje poljoprivredne proizvodnje – 204.125,00 kn.
- Nabava namještaja – 181.054,25 kn.
- Nabava radne obuće – cipela i majica kratkih i dugih rukava – 165.312,50 kn.

Plan rada za **2018.**

Međunarodna suradnja

Svakodnevna aktivnost koju Odjel za međunarodnu suradnju obavlja jest pripremanje projektne dokumentacije za prijavu novih projekata od kojih Savjetodavna služba uz financijsku ima i trajnu korist kroz stvaranje mreže kontakata u svrhu razmjene znanja, iskustva i uvid u najbolje prakse organiziranja poljoprivrednog savjetovanja, što znatno pridonosi dinamičnijem razvoju Službe.

Popis projekata koje međunarodna suradnja administrira

Projekt	Status	Aktivnosti
H2020, RUR-11-2016: PLAID – Peer-to-peer Learning: Accessing Innovation through Demonstration	Provedba aktivnosti; „case study“ u WP5 na OPG Romina Zdravec; Proračun Službe: 48.375 €; trajanje 30 mjeseci (1.1.2017. – 30.6.2019.) Voditelj: Milan Husnjak	Priprema anketnih upitnika; priprema polugodišnjeg izvješća Financiranje 100%
H2020: NEFERTITI – Networking European Farms to Enhance cRoss ferTilisation and Innovation uptake Through demonstratlon	Potpisan Grant Agreement Proračun Službe: 96.295 € Trajanje 48 mjeseci (2018.-2021.)	Pronalazak poljoprivrednih gospodarstava koja se bave demonstracijskim aktivnostima u svrhu stvaranja klastera na području Hrvatske koji bi sudjelovali na međunarodnim sastancima ostalih klastera (koji se bave istim aktivnostima)
Erasmus+: E-COFARM – Eco-friendly Farming for Future	Potpisan ugovor Trajanje: 11/2018. – 2/2019. Proračun Službe: 14.010 €	Imenovanje voditelja; Izrada Priručnika za poljoprivrednike, postera i brošure, 5 sastanaka

Popis projekata za koje su u tijeku prijava i pripremanje administrativne podloge

Naziv projekta	Opis aktivnosti	Status
H2020-RUR-16-2019: Fuelling the potential of advisors for innovation	Poziv za sudjelovanje u projektu kao članica SEASN-a	Poslan iskaz interesa
H2020-RUR-13-2018: Enabling the farmer advisor community to prepare farmers for the digital age	Poziv za sudjelovanje u projektu kao članica SEASN-a	Poslan iskaz interesa
H2020-RUR-15: Thematic networks (wine) compiling know-how ready for practice	Poziv za sudjelovanje	Poslan iskaz interesa
H2020-RUR-03-2018: Contracts for effective and lasting delivery of agri-environmental public goods	Poziv za sudjelovanje	Poziv za suradnju PoljOS i HCPHS
DAKISS – Danube Agricultural Knowledge and Information System to support entrepreneurship and sustainable development in rural areas	INTERREG projekt prijavljen 6. lipnja 2017., Proračun: 177.840 €, voditelj: Milan Husnjak Trajanje 36 mjeseci (1.1.2018. – 1.12.2020.)	Priprema ugovora i dokumentacije Financiranje 85% (učešće Službe: 26.676 €)

H2020 poziv SFS-06-2018-2020: Stepping up integrated pest management	Poziv za sudjelovanje u projektu	Poslan iskaz interesa
H2020 poziv SFS-01-2019-2020: Bio diversity in action. Across farmland and the value of chain	Poziv za sudjelovanje u projektu	Poslan iskaz interesa
H2020 poziv CE_SFS_24-2019: Innovative and citizen-driven food system approaches in cities	Poziv za sudjelovanje u projektu	Poslan iskaz interesa
H2020 poziv LC-SFS-19-2018-2019: Climate-smart and resilient farming	Poziv za sudjelovanje u projektu	Poslan iskaz interesa
PRIZEFISH – Piloting of eco-innovative fishery supply chains to market added value Adriatic fish products	INTERREG projekt ITA – HR, trajanje 30 mjeseci, prijavljen 3. srpnja 2017., Proračun: 74.500 €	Očekivana validacija u lipnju 2018. Financiranje 85% (učešće Službe: 11.175 €)
CLEAN NETS – CLEANing sea enhancing action of sea sentinel NETWORKS	INTERREG projekt ITA – HR, trajanje 30 mjeseci, U fazi ugovaranja, Proračun: 213.905 €	Očekivana validacija u lipnju 2018. Financiranje 85% (učešće Službe: 37.748 €)
SEAFAIR – Shared Ecosystem Approach to Fisheries for the Adrlatic Region	INTERREG projekt ITA – HR, trajanje 30 mjeseci, U fazi ugovaranja, proračun: 130.400 €	Očekivana validacija u lipnju 2018. Financiranje 85% (učešće Službe 19.560 €)
H2020 – CEDAR	Unapređenje i kreiranje Agrookolišnih mjera u Europskoj uniji pomoću „živih laboratorija“	Poslan iskaz interesa
H2020 – RUR-02-2018 CONNECT	Unapređenje novih inovacija na moru i kopnu	Poslan iskaz interesa
EC – H2020 – BOND	Izgradnja mreže leadera u svrhu promocije i povezivanja poljoprivrednog sektora	Poslan iskaz interesa (Matija Čabrajec, Mladen Fruk)

Broj prijavljenih projekata rezultat su partnerstva u već postojećim EU projektima i međunarodnim institucijama, gdje su vodeći partneri vrlo uspješni voditelji mnogih provedenih kompleksnih i velikih projekata te kroz daljnje projekte žele nastaviti uspješan rad s nama.

Broj planiranih putovanja može se povećati ovisno o broju odobrenih projekata.

Popis sastanka/manifestacija/odbora na kojima je predviđeno sudjelovanje

Naziv manifestacije/sastanka	Datum i mjesto održavanja	Predviđeni djelatnici
Kick off meeting Nefertiti	16.-17. siječnja 2018., Almeria, Španjolska	Zdravko Tušek, Damir Hajplan
Kick off meeting E-Cofarm	30. siječnja 2018., Bilicek, Turska	Ines Pohajda
Supra Regional Meeting – PLAID	4.-7. veljača 2018., Venecija, Italija	Kristijan Jelaković, Matija Čabrajec

EUFRAS godišnja skupština i konferencija	21.-22. veljača 2018., Varšava, Poljska	Kristijan Jelaković, Matija Čabrajec
Sjednica izvršnog odbora IALB	20.-21. veljača 2018., Salenstein, Švicarska	Milan Husnjak
Izvršni odbor SEASN	veljača 2018., Ilok i travanj 2018., Ilok	Zdravko Tušek, Siniša Hrgović, Kristijan Jelaković, Milan Husnjak
General Assembly Meeting – NEFERTITI	lipanj 2018., Toulouse, Francuska	Nije definirano
57. IALB i EUFRAS/SEASN/ ESSE konferencija	17.-21. lipnja 2018., Moson- magyaróvár, Mađarska	Zdravko Tušek, Kristijan Jelaković, Milan Husnjak
Sjednica izvršnog odbora IALB	studeni 2018., Bolzano, Italija	Milan Husnjak

Odjel radi i na aktivnostima za razvoj međunarodne suradnje s institucijama i organizacijama, akterima razvoja poljoprivrede ruralnog prostora, u Hrvats-

koj i inozemstvu (IALB, EUFRAS, GFRAS, SEASN, Agronomski fakultet, HPK, HPA...).

Informiranje i izdavaštvo

- Promocija novog imena i vizualnog identiteta nakon izmjene Zakona o službi

Donošenjem novog Zakona o Hrvatskoj poljoprivredno-šumarskoj savjetodavnoj službi, Služba će osim imena mijenjati i vizualni identitet, s čime je potrebno upoznati korisnike i širu javnost. To je prilika da se Služba i medijski dodatno promovira putem intervjua, gostovanjem u emisijama na radiju i televiziji ali i druženjem s novinarima na nekoliko prezentacija Službe koje bi trebalo organizirati van Zagreba, a svakako u Osijeku i Splitu.

- Društvene mreže – nadogradnja

Pojačati promociju facebook stranice s plaćenom promocijom članaka, objava i same stranice. Cilj stranice treba biti 50.000 do 100.000 pratitelja.

- Informiranje i savjetovanje putem video klipova i youtube kanala

Savjetodavna služba već ima otvoren youtube kanal koji treba osvježavati novim video isječcima s primjerima dobre poljoprivredne prakse.

- Informiranje o zaštiti bilja putem SMS poruka

Informacije o zaštiti bilja moraju biti dostavljene poljoprivrednicima na vrijeme, zbog važnosti pravovremene zaštite.

Gotovo je nezamislivo da radno sposobne osobe ne

posjeduju mobilni telefonski uređaj. Operateri mobilnih mreža nude cijeli niz pogodnosti koje omogućuju da se takva usluga može ponuditi poljoprivrednicima.

Sama poruka, zbog ograničene duljine teksta SMS-a može biti i samo informacija za gledanje cjelokupne preporuke na mrežnoj stranici Službe.

- Informiranje poljoprivrednika putem pisanih materijala – letaka, brošura

Uvažavajući specifičnosti poslova u poljoprivredi, za poljoprivrednike je važno da imaju tiskane materijale koje mogu pregledavati kada za to imaju vremena, i to više puta. Zato pisani materijali imaju osobitu važnost za poljoprivrednike.

Također, Služba bi trebala izraditi i mjesečni kalendar radova te sjetveni kalendar koji bi bio i u tiskanom i u digitalnom obliku.

- Besplatni info telefon

Služba bi trebala uvesti jedinstveni besplatan telefonski broj za sve korisnike, koji bi automatski usmjeravao korisnike na naše savjetnike

- Besplatna pravna pomoć Savjetodavne službe

Budući da smo upoznati s problemima seljaka i poljoprivrednika, jedna od neophodnih potreba za njih je besplatna pravna pomoć. Naime, velik dio problema koje imaju poljoprivrednici odnosi se upravo na pravne

probleme. Mogućnost davanja besplatnih pravnih savjeta približila bi nas poljoprivrednicima. Za početak to može biti savjetovanje, s jednim ili dvoje pravnika koji bi odgovarali na telefonske ili pisane upite poljoprivrednika.

- Promoviranje uspješnih poljoprivrednika i OPG-a

S novinarima uspostaviti kvartalno druženje predstavljajući (barem) svaka tri mjeseca po jedan uspješni OPG s kratkom prezentacijom perspektive tog OPG-a i takve proizvodnje. Demonstrirati provedbu „paketa“ pred novinarima razgovarajući o problemima i prilikama poljoprivrednika.

- Pokretanje biltena u Gospodarskom listu

Nakon donošenja Zakona o Službi pokrenuti podlistak u Gospodarskom listu, kojim ćemo doprijeti upravo do naše ciljane javnosti.

- Suradnja s lokalnim i tematskim portalima postavljajući combo-boxove IPP-a

Bez obzira na to što većina lokalnih medija i portala već surađuje s našim savjetnicima, putem njih i izravno iz ureda i odjela, od proljeća dogovoriti postavljenje naših combo-boxova koji automatizmom povlače preporuke za zaštitu bilja s naše mrežne stranice, uz mogućnost kreiranja boxa tako da odgovara pojedinoj županiji.

Izdavaštvo

Planira se nastaviti s izdavanjem stručnih publikacija i organizirano pristupiti tiskanju materijala koji će poslužiti u svakodnevnom radu te u provođenju edukacija kroz mjeru M01 „Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja“ i M02 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“ te pripremati idejna rješenja i materijale za buduće projekte.

Misao vodilja

Krilatica, geslo, kojim bi se povodilo u komunikacijskim aktivnostima, djelovanju i budućem pozicioniranju u javnosti glasilo bi POLJOPRIVREDA BUDUĆNOSTI JE POLJOPRIVREDA ZNANJA, a Savjetodavna služba je najkompetentnija institucija po pitanju znanja i konzultantskih usluga iz područja poljoprivrede, ribarstva, ruralnog razvoja i u unapređenja šuma privatnih šumoposjednika.

Realizacija

Definirati kalendar komunikacijskih aktivnosti prema bitnim događanjima u resoru, zbog pravovremenog djelovanja ureda za informiranje i usklađivanja komunikacijskih procesa i komunikacijskih kanala Savjetodavne službe s ostalim institucijama u resoru i njihovim aktivnostima.

Unaprijed osmišljenim komunikacijskim aktivnostima pozicionirati Savjetodavnu službu u javnosti te ciljano stvoriti percepciju i utjecati na javno mnijenje o važnosti, mogućnostima i koristima postojanja ove institucije te o važnosti poljoprivrede i ruralnog razvoja općenito za sve građane RH.

Nakon organizacijske pripreme, što podrazumijeva prikupljanje svih potrebnih popisa i baza kontakata te definiranje ekipe, radnih procesa, konkretnih metoda i zadataka, pristupit će se provođenju planiranih strateških komunikacijskih aktivnosti. Kako bi spomenute aktivnosti postigle maksimalan efekt i doseg, od iznimne je važnosti pripremne radnje i organizacijske procese odraditi kvalitetno i sistematizirati kontinuirane procese, uz određene sustave nadzora i pravovremene provjere. Svu komunikaciju s internom ili eksternom javnošću mora kontrolirati i koordinirati ured za informiranje, što znači da ured za informiranje mora imati uvid u sve publikacije, njihovu grafičku pripremu, po potrebi lekturu, objave u medijima, objave putem bilo kojeg komunikacijskog kanala Savjetodavne službe i sl., bilo da se radi o određenom odsjeku unutar glavnog ureda ili o bilo kojem uredu u RH.

Ostvarenje zacrtanih ciljeva ovisi o provođenju svih predloženih komunikacijskih aktivnosti sustavno i bez iznimaka, o motiviranosti svih djelatnika uključenih u spomenute procese i o njihovu poimanju dalekosežnosti efekata, čak i najmanjih uvedenih dijelova tih procesa, kako bi se postigao sinergijski učinak. Kako bi komuniciranje s eksternom javnošću polučilo željene rezultate, bitno je prethodno kvalitetno odraditi sve potrebne predradnje komuniciranja s internom javnošću, bez preskakanja predloženih koraka i postupaka.

Sektor za poljoprivredu

Hortikultura

- Jedan je od glavnih zadataka Odjela za hortikulturu u 2018. povećati broj korisnika usluga Savjetodavne službe.

Za vrijeme FADN istraživanja, kao i tijekom aktivnosti na AGRONET-u, kada su kontakti s korisnicima intenzivni, pokušat će se animirati što veći broj korisnika usluga. Prilikom rada na savjetničkim paketima nužno je razgovarati s korisnicima o uslugama koje Savjetodavna služba pruža te ponuditi daljnju suradnju i izvan paketa.

Službenici Odjela za hortikulturu izradit će popis manifestacija iz područja hortikulture u kojima Služba sudjeluje bilo kao organizator, suorganizator ili na bilo koji drugi način. Cilj je dodatni angažman u organizaciju i provedbu manifestacija.

- Sukladno planu nabave u 2018., temeljem iskazanog interesa podružnica, nabavit će se nova oprema i kompletirati postojeća. Nabavkom nove opreme znatno će se olakšati i poboljšati rad savjetnika na terenu.
- S pročelnicima podružnica bit će izrađena analiza trenutnog rasporeda specijalista hortikulture unutar županijskih podružnica.

Nakon završene analize pripremit će se prijedlog novog zapošljavanja specijalista hortikulture. Za kvalitetan rad nužno je zaposliti dodatne savjetnike hortikulture po užim specijalnostima (voćari, maslinari i uljari, vinogradari i vinari, povrćari te cvjećari) te dodatno educirati postojeće savjetnike.

Uspostavit će se mreža savjetnika hortikulture tako da budu ravnomjerno raspoređeni po svojim specijalnostima u podružnicama.

- Povjerenstvo za odabir škola za provedbu pratećih obrazovnih mjera odabrat će škole u kojima će se provoditi aktivnosti pratećih obrazovnih mjera Školske sheme.

Službenici Odjela i delegirani savjetnici podružnica vršit će edukaciju u izabranim školama te provoditi ostale prateće mjere u njima. Popis odabranih škola i dogovoreni aktivnosti objavit će se na mrežnim stranicama Savjetodavne službe.

Sporazumi sa školama o provedbi aktivnosti pratećih obrazovnih mjera potpisat će se početkom 2018.

Dogovaranje pojedinih aktivnosti s ravnateljima i/ili predstavnicima škola i nabavu potrebnog pribora te voća i mliječnih proizvoda za satove kušanja obaviti će delegirani savjetnici podružnica, dok će postupak nabave sadnog i sjemenskog materijala te alata i opreme za školske vrtove realizirati načelnica Odjela u veljači 2018.

- Početkom 2018. ažurirat će se postojeći letci i izraditi novi pisani materijal o obavezama poljoprivrednika i radnjama koje pripadaju poljoprivrednoj djelatnosti vezanoj uz hortikulturu.

Formirat će se uži stručni radni tim za vinogradarstvo i vinarstvo, a jedan od glavnih zadataka tima bit će pregledati, ažurirati i uskladiti postojeće letke iz vinarstva: „Kako staviti vino na tržište“ i „Podrumska evidencija“.

Također, izvršit će se analiza ostalih stručnih pisanih materijala, koji se odnose na hortikulture proizvodnje i po potrebi dopuniti i ponovno publicirati.

- Izradit će se program usavršavanja vještina i znanja specijalista hortikulture, kako bi usavršili i nadopunili svoja znanja, koja će im pomoći u

kvalitetnijem obavljanju poslova iz domene hortikulture. Planirana su 3 AD HOC tečaja za specijaliste hortikulture.

Djelatnici Odjela izradit će programe tečajeva iz mjere 1.1.2. za: Rezidba i cijepljenje različitih voćnih vrsta, Prerada i dorada voća i Vinarstvo u praksi i čaši.

U 2018. u planu su dvije dnevne edukacije kroz godinu, a prema iskazanim potrebama može se organizirati i veći broj. Educirat će se vinarski tim o tehnologijama proizvodnje vina na primjerima iz prakse kako bi savjetnici mogli stečena znanja primijeniti u svojim svakodnevnim aktivnostima.

8. Odjel za hortikulturu, u suradnji s Odjelom za međunarodnu suradnju, sudjelovat će u pripremnim aktivnostima i u samoj provedbi projekta iz programa HORIZON 2020- RUR -15- Winetwork 2.0.

9. Savjetodavna služba organizirat će novu vinarsku manifestaciju – reviju vina hrvatskih autohtonih sorti vinove loze, a službenici Odjela za hortikulturu te posebno članovi vinarskog tima će aktivno sudjelovati u kreiranju, pripremi i provođenju manifestacije.

Plan aktivnosti Odjela za hortikulturu u 2018.

Ciljevi	Aktivnosti	Zaduženja	Rokovi
Povećati broj korisnika	Animiranje novih korisnika	svi specijalisti hortikulture	2018.
Odgovarajuće opremiti savjetnike	Nabava nove opreme	načelnica Odjela za hortikulturu + Odjel nabave	prvi kvartal 2018.
Povećati broj savjetnika specijalista hortikulture	Uspostaviti mrežu savjetnika hortikulture da budu ravnomjerno raspoređeni po svojim specijalnostima u podružnicama	ravnatelj i pomoćnici ravnatelja	2018.
Školska shema	Odabir škola u kojima će se provoditi aktivnosti pratećih obrazovnih mjera Školske sheme	djelatnici Odjela za hortikulturu + delegirani savjetnici podružnica	prosinac 2017./2018.
	Potpisivanje sporazuma sa školama o provedbi aktivnosti pratećih obrazovnih mjera	načelnica Odjela za hortikulturu + Pravna služba	siječanj 2018.
	Dogovaranje pojedinih aktivnosti s ravnateljima i/ili predstavnicima škola	delegirani savjetnici podružnica	2018.
	Postupak nabave sadnog i sjemenskog materijala te alata i opreme za školske vrtove.	načelnica Odjela za hortikulturu	veljača 2018.
	Nabava potrebnog pribora te voća i mliječnih proizvoda za satove kušanja.	delegirani savjetnici podružnica	2018.
	Potpisivanje tripartitnih sporazuma za aktivnost Posjeta PG-u	načelnica Odjela za hortikulturu + Pravna služba	do 15. lipnja 2018.
Ažuriranje postojećih letaka i izrada novog pisanog materijala	Formiranje užih stručnih radnih timova	Nataša Puhelek Puština	prosinac 2017.
Stručno usavršavanje savjetnika u praksi	Program usavršavanja vještina i znanja specijalista hortikulture	djelatnici Odjela za hortikulturu	prosinac 2017.

Ratarstvo

Uz redovne poslove u Podružnicama u kojima rade svi službenici ratarske specijalnosti obavljaju i specijalističke poslove iz ratarstva.

Stručni poslovi, s ciljem razvoja konkurentnih i naprednih poljoprivrednih gospodarstva kroz informiranje, savjetovanje i obrazovanje, uz poštivanje načela dobre poljoprivredne prakse, koji se planiraju provoditi tijekom 2018. godine:

- Znanat dio vremena svi službenici ratarske specijalnosti provodit će i dalje u organizaciji, izvođenju i administriranju edukacija za poljoprivrednike korisnike M10 i M11 Programa ruralnog razvoja sukladno kompetencijama, ali uz težište na provođenje strukovnog osposobljavanja. Strukovno osposobljavanje planira se intenzivno provoditi tijekom prvog i posljednjeg kvartala 2018. godine. Planira se smanjenje intenziteta poslova ovlaštenih predavača u provođenju izobrazbe o održivoj uporabi pesticida kroz izvođenje edukacija, kao i poslovi edukacije i nadzora integrirane proizvodnje u čijem provođenju sudjeluju specijalisti ratarstva.
- Do polovice mjeseca siječnja 2018. godine planira se izrada prezentacija za nove sadržaje strukovnog osposobljavanja kroz Mjeru 1, u Operaciji 1.1.2. za 2018. godinu pod nazivom:
 - Ratarstvo I – žitarice, ukupne satnice 29 školskih sati (od toga 6 školskih sati iz područja agroekonomike, 6 školskih sati iz područja biljne zaštite i po 1 školski sat iz područja mehanizacije i višestruke sukladnosti), a do konca mjeseca rujna 2018. godine još dva nova programa strukovnog osposobljavanja u M1 - Operacija 1.1.2. pod nazivom:
 - Ratarstvo II – industrijsko bilje (trajanje: 29 školskih sati),
 - Gospodarenje tlom (trajanje: 25 školskih sati).
- Planira se provedba sortnih pokusa različitih ratarskih kultura: pšenica, uljana repica, kukuruz, heljda, soja, krmno bilje i povrće uz primjenu pravilne agrotehnike, organizacija demonstracija, „učionica na otvorenom“ i „dana polja“. Nakon provođenja navedenih aktivnosti, kroz organizaciju Dana polja, stručnih predavanja i putem medija planira se provesti prijenos informacija, spoznaja i postignutih rezultata.

- Nastavlja se i provođenje gnojidbenih pokusa, praćenje stanja plodnosti tla, prikazi kalcizacije i svih agrotehničkih mjera koje se mogu provesti u cilju održavanja i/ili povećanja plodnosti tla, mikrobiološke aktivnosti, očuvanja i povećanja sadržaja organske tvari tla, strukture tla, smanjivanja potrošnje dušičnih gnojiva na ranjivim područjima, uvođenjem mahunarki u plodored i korištenjem inokuliranog sjemena.
 - Planira se postignute rezultate u navedenim pokusima prezentirati na stručnim skupovima. Također će dobiveni rezultati biti temelj za stručne preporuke na području rada stručnih savjetnika.
 - Do konca rujna planira se provesti anketa o korištenju certificiranog sjemena na ukupnim poljoprivrednim površinama odabranih poljoprivrednih gospodarstava, s ciljem podizanja razine svijesti o važnosti korištenja kvalitetnog sjemena poznate kvalitete i zdravstvene ispravnosti. Plan je anketirati 50 gospodarstava u svakoj županiji/ Grad Zagreb.
 - Do konca listopada planira se izraditi letak pod nazivom „Mogućnost prerade i pakiranja oraničnih vrsta“ s ciljem diversifikacije proizvodnje na ratarskim gospodarstvima.
 - Tijekom vegetacije planira se da će savjetnici ratari pratiti i analizirati aktualno stanje ratarskih usjeva, te preporučivati provođenje agrotehničkih mjera, osobnim radom na terenu i/ili putem mrežne stranice Savjetodavne službe te ostalih medija. Redovito će se objavljivati stručni članci i preporuke u stručnim tiskovinama: Gospodarski list, Mljekarski list, Agroglas, zatim u lokalnim i regionalnim tiskovinama, na radio postajama i u specijaliziranim emisijama na nacionalnoj televiziji (Plodovi zemlje) i radiju u specijaliziranoj poljoprivrednoj emisiji nedjeljom ili kroz priloge na regionalnim TV postajama.
 - Sukladno potrebama djelatnici ratarske specijalnosti sudjelovat će u radu Povjerenstava na razini županija i jedinica lokalne samouprave (gradovi, općine) u provođenju i kreiranju programa razvoja poljoprivredne proizvodnje i mjera ruralnog razvoja na svim razinama.
 - Tijekom godine planira se da savjetnici ratarske specijalnosti sukladno organizaciji rada u Podružnicama sudjeluju u pripremama i izvođenju programa edukacije - osnovna obrada tla, te u organizaciji županijskih/državnog i svjetskog natjecanja u oranju, te radu Udruga orača.
 - Za razliku od gore navedenih, grupnih metoda rada, otprilike 40% radnog vremena planira se provesti u savjetovanju kroz individualni pristup svakom poljoprivrednom gospodarstvu koje je pokazalo interes i potrebu za praćenjem stanja ratarskih usjeva, izradom preporuka i pružanjem stručnih savjeta o potrebnim agrotehničkim mjerama na poljoprivrednim površinama. Ove će se aktivnosti provoditi u sklopu Mjere M02 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“, kroz „Savjetničke pakete“. S ciljem edukacije poljoprivrednika diljem Republike Hrvatske tijekom siječnja 2018. godine u planu je izrada pisanih materijala namijenjenih edukaciji poljoprivrednika pod nazivom:
 - Kalcizacija kiselih tala,
 - Uloga organske tvari u tlu,
 - Pokrovni i postni usjevi.
- Navedeni materijali izradit će se s ciljem očuvanja plodnosti tla i okoliša.
- Planira se intenzivirati rad radne skupine koja surađuje s kolegama stočarske specijalnosti na poslovima prikupljanja uzoraka sjenaže/silaže/sijena (voluminozne krme) radi stvaranja baze podataka o kvaliteti hrane na stočarskim farmama.
 - Tijekom 2018. godine službenici ratarske specijalnosti osobno će se usavršavati na edukacijama koje organiziraju tvrtke iz agrobiznisa, Ministarstvo poljoprivrede, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i ostale institucije sukladno organizacijskim mogućnostima. Prema mogućnostima i interesu planira se sudjelovanje savjetnika na Stručnim seminarima, Okruglim stolovima, Međunarodnim savjetovanjima i edukacijama kroz projekte.
 - Sukladno Programu ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. i Pravilniku o provedbi M02 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“, Podmjere 2.3. Potpora za osposobljavanje savjetnika, za tip operacije: Osposobljavanje savjetnika te sukladno Godišnjem planu provedbe, u organizaciji Savjetodavne službe u Požegi i Donjim Emovcima (Požeško-slavonska županija) koncem mjeseca rujna planira se održati dvodnevna edukacija za specijaliste ratare na temu: „Učinkovitost resursa, korištenje okolišno održivih ili poboljšanih tehnika proizvodnje, inovativnih tehnologija, razvoj poslovanja“.

Stočarstvo

Službenici stočarske specijalnosti u svim županijskim podružnicama provodit će aktivnosti za ostvarivanje općeg cilja Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava u stočarskoj proizvodnji, a njih će ostvariti:

- jačanjem kapaciteta malih obiteljskih gospodarstava,
- povećanjem educiranosti proizvođača,
- povećanjem kvalitete proizvoda,
- povećanjem kapaciteta u proizvodnji (proizvoda),
- međusobnim povezivanjem i organizacijom prema osnivanju zadruga (proizvođačkih organizacija).

METODE SAVJETODAVNOG RADA U PROVEDBI AKTIVNOSTI OSTVARIVANJA OPĆEG CILJA:

Stručna savjetovanja – provodit će savjetnici specijalisti za stočarstvo (46) za specijalističko područje stočarstva korištenjem Osnovnog savjetničkog paketa ili savjetničkog paketa Poljoprivredno gospodarstvo mješovite proizvodnje. Aktivnosti će se provoditi u sklopu mjere M02 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“.

Stručno osposobljavanje poljoprivrednika – provedba tečajeva iz programa Strukovnog osposobljavanja za poljoprivrednike u području Stočarstva. U ponudi je 14 različitih vrsta tečajeva osposobljavanja različitog vremenskog trajanja odnosno ukupno 18 uključujući tečajeve Ekološko stočarstvo. Tečajevi će se provoditi u okviru Mjere 1 Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja kroz Operaciju 1.1.2.

PODRŠKA SPECIJALISTIMA STOČARSTVA U PRIPREMI STRUČNIH MATERIJALA ZA SAVJETOVANJA I PREDAVANJA PREMA GRANAMA PROIZVODNJE

Odjel za stočarstvo provodit će stručne aktivnosti logističke pripreme materijala – letaka, brošura, kataloga, prezentacija, uputa i slično kroz organizaciju specijalističkih radnih grupa:

Radna grupa za govedarstvo (15 članova)

Proizvodnja mlijeka

- članovi radne skupine slavonske regije – Tomislav Mikel, Tomislav Koturić, Mato Nikolić, Juraj Ostoić, Aleksandar Knapček.

- članovi radne skupine središnje regije – Tomislav Mesić, Jurica Bengeri, Josip Komljenović, Damir Pejaković, Ivan Jukić, Dalibor Jugović.
- članovi radne skupine brdsko-planinske regije – Božidar Nikšić, Jaromir Vrbicky.
- članovi radne skupine jadranske regije – Ivica Kosor, Žarko Lovrinov.

Tov teladi i junadi

- članovi radne skupine – Ivan Jukić, Josip Komljenović, Božidar Nikšić, Dalibor Jugović.

Radna grupa za svinjogojstvo (8 članova)

- članovi radne skupine – Željko Kucjenić, Vera Jandrić, Dragutin Kasteljan, Ivan Uđbinac, Nada Matić, Dalibor Zima, Zita Ciler, Mijo Žugaj.

Radna grupa za ovčarstvo (6 članova)

- članovi radne skupine kontinentalne Hrvatske – Bernarda Kasunić, Nataša Bronzović, Darija Marković.
- članovi radne skupine mediteranske regije – Ivica Kosor, Zvonko Balta, Žarko Lovrinov.

Radna grupa za kozarstvo (5 članova)

- članovi radne skupine – Mirjana Bengeri, Nataša Bronzović, Zvonko Balta, Žarko Lovrinov, Valerija Čizmak.

Radna grupa za pčelarstvo (3 člana)

- članovi radne skupine kontinentalne Hrvatske – Zlatko Tomljanović, Igor Petrović, Jaromir Vrbicky

Radna grupa za peradarstvo (3 člana)

- članovi radne skupine kontinentalne Hrvatske – Tihana Biščan, Valerija Čizmak, Darija Marković.

Radna grupa za sirarstvo (6 članova)

- članovi radne skupine - Višnja Krapljan, Anđelka Pejaković, Emilija Cimerman, Predrag Janeš, Ivanka Bervida, Dubravka Kaić

Radna grupa za preradu mesa (10 članova)

- članovi radne skupine - Nada Matić, Emilija Cimerman, Predrag Janeš, Dragutin Kasteljan, Ivica Kosor, Željko Kucjenić, Manuel Čičko, Dalibor Zima, Višnja Krapljan, Anđelka Pejaković.

Potrebno je dodatno ojačati prepoznatljivije specijalističke timove unutar Savjetodavne službe koji će organizirati logističku pripremu i sudjelovati

u stručnom radu s obiteljskim gospodarstvima. Programske su smjernice specijalističkih radnih grupa u Službi:

1. Specijalizirati se u stručnom i organizacijskom smislu da bi radna grupa u svakom trenutku bila sposobna ne samo odgovoriti na potrebe obiteljskih gospodarstava za savjetom u svojoj grani stočarstva (tehnološkim, organizacijskim, informativnim i dr.), nego biti ključna spona u dvosmjernoj komunikaciji: obiteljsko gospodarstvo – Služba – donositelji odluka na svim razinama.
2. Organizirati stručnu potporu ostalim savjetnicima stočarske specijalnosti te organizirati stručnu pokrivenost obiteljskih gospodarstava iz ciljne skupine u pojedinim granama stočarstva na cijelom području Republike Hrvatske.
3. Proizvoditi standardizirane savjetničke proizvode kojima će se koristiti i ostali savjetnici u stručnom radu s gospodarstvima. Radne grupe proizvode savjetničke alate za korištenje svim savjetnicima.
4. Sudjelovanje u ažuriranju podataka obiteljskih gospodarstava po granama stočarstva.
5. Podići razinu odgovornosti, način rada i komuniciranja unutar radnih skupina, unutar Službe i prema van na višu profesionalnu razinu.
6. Promovirati stručne i organizacijske aktivnosti radnih grupa obiteljskim gospodarstvima i udruagama/zadrugama/proizvođačkim organizacijama.

PRIPREMA I PROVEDBA PROJEKATA ZA PODRŠKU SPECIJALISTIMA STOČARSTVA U ODNOSU PREMA KLIJENTIMA

Specijalisti stočarstva u sljedećem će razdoblju, tijekom 2018. godine, u svrhu dobivanja rezultata primjenjivih u radu s proizvođačima u govedarstvu, proizvodnji mlijeka i mesa, radi primjene istih u upravljanju proizvodnjom voluminozne krme i hranidbom sudjelovati u:

- Aktivnostima pripreme i provedbe projekta Uvođenje jedinstvenog nacionalnog sustava procjene hranidbene vrijednosti krmiva u hranidbi preživača. Projekt će zajednički provoditi Agronomski fakultet, Savjetodavna služba i obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja bi bila uključena u provedbu. Cilj je:
 - uspostavljanje baze laboratorijskih analiza voluminozne krme poznatih uzoraka koje će prikupljati savjetnici na terenu,
 - primjena analiza krmiva u upravljanju proizvodnjom voluminozne krme i hranidbom,

- uspostava jedinstvenog nacionalnog sustava procjene hranidbene vrijednosti krmiva u hranidbi preživača.

STRUČNO SPECIJALISTIČKO USAVRŠAVANJE SPECIJALISTA ZA STOČARSTVO

U okviru Programa stručnog osposobljavanja savjetnika kroz Mjeru M02 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“, podmjere 2.3. Potpora za osposobljavanje savjetnika iz PRR planira se:

- tečaj Trening trenera Specijalizacija u preradi mesa za dva specijalista stočarstva koji će sudjelovati u obuci korištenja novih inovativnih tehnologija u preradi mesa u tradicionalne suhomesnate proizvode
- AD HOC tečaj iz stočarstva pod nazivom Specijalizacija u preradi mesa. Organizirat će se obuka savjetnika u preradi mesa za šest polaznika.
- AD HOC tečaj iz stočarstva pod nazivom Specijalizacija u sirarstvu. Organizirat će se obuka savjetnika u preradi mlijeka za osam polaznika.

Agroekologija

Sukladno ustrojstvu Savjetodavne službe Odjel za agroekologiju obuhvaća područja ekološke proizvodnje, agroekologiju, održivu uporabu pesticida, izvještajno prognozne poslove u zaštiti bilja (IPP), te nadzor integrirane proizvodnje bilja u RH.

Agroekologija

Stručni poslovi iz područja agroekologije tijekom 2018. godine uključivat će: obrazovanje i osposobljavanje službenika o agrookolišu, klimatskim promjenama i mogućnostima korištenja obnovljivih izvora energije u poljoprivredi te obrazovanje poljoprivrednika o poljoprivredi, okolišu i klimatskim promjenama ili o načinima prijelaza na ekološke poljoprivredne prakse uz poslove provođenja stručnog nadzora integrirane proizvodnje kao javne ovlasti Savjetodavne službe.

Planira se priprema prezentacija za 5. skupinu predavanja u okviru M 1.1. za korisnike mjere 10 Poljoprivreda okoliš i klimatske promjene:

- Nastanak organske tvari tla interakcijama flore i faune,
- Fiziološki odgovori biljaka na agroekološke stresove,
- Popravak kontaminiranih tala biljnim vrstama.

U sklopu navedene edukacije poljoprivrednika planirana je i priprema video uratka na temu: Izrada i održavanje suhozida.

U okviru M 2.1. nastaviti će se savjetovanje putem savjetničkih paketa: poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, višestruka sukladnost i agroekologija.

Na početku godine planira se izrada informativnog pisanog materijala za korisnike M10 koji se nalaze na NATURA 2000 područjima.

Savjetodavna služba nastaviti će suradnju s Energetskim institutom Hrvoje Požar na temu korištenja obnovljivih izvora energije u poljoprivredi, putem koje bi se unutar projektnih mogućnosti omogućila edukacija savjetodavaca i poljoprivrednika o navedenoj tematici.

Na 13. znanstveno-stručnom savjetovanju hrvatskih voćara planira se izlaganje rada: Postupci očuvanja biološke raznolikosti u integriranoj proizvodnji lijeske.

Savjetodavna služba nastaviti će suradnju s Ministarstvom poljoprivrede radom na stručnom povjerenstvu za izradu Pravilnika o provedbi podmjere 4.4. „Potpora za neproduktivna ulaganja povezana s ostvarenjem ciljeva poljoprivrede, okoliša i klimatskih promjena“, tipa operacije 4.4.1. „Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.

Nastavit će se stručna suradnja s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike te aktivno sudjelovanje na četvrtoj regionalnoj konferenciji o procjeni utjecaja na okoliš.

Pred početak vegetacijske sezone planira se sastanak vezan za pripremu provođenja stručnog nadzora integrirane proizvodnje. Na sastanku bi se isplanirale aktivnosti uz prijedloge i razmjenu iskustava, a sve zajedno s ciljem kvalitetnog provođenja navedenih poslova. Nadzor će se provoditi tijekom vegetacijske sezone, nakon čega će Savjetodavna služba u skladu s pripadajućim pravilnikom poljoprivrednicima koji zadovoljavaju uvjete integrirane proizvodnje izdati potvrde o integriranoj proizvodnji.

Ekološka poljoprivreda

Tijekom godine savjetnici specijalisti ekološke poljoprivrede obilaziti će teren na poziv proizvođača, otvarati savjetničke pakete i pružati uslugu savjetovanja.

Raditi će s mladim poljoprivrednicima i na edukaciji ekoloških poljoprivrednika kroz predavanja u okviru Mjere 1.1.2. i Mjere 2.1.1.

Specijalisti ekološke poljoprivrede sudjelovat će u realizaciji Nacionalne strategije za provedbu Školske sheme, te biti uključeni u FADN istraživanja.

Djelatnici će pripremati priloge za mrežnu stranicu Savjetodavne službe, kao i druge priloge za lokalne medije: tisak, radio i TV postaje.

Sudjelovat će na različitim stručnim skupovima s temama iz ekološke poljoprivrede: Seminar Dobra praksa ekološkog i biološko dinamičkog voćarstva (Ljubljana, Slovenija), Modul za savjetnike za biodinamičku proizvodnju (Bled, Slovenija), Godišnja biodinamička konferencija Sekcije za poljoprivredu (Dornach, Švicarska), Znanstveno-stručno savjetovanje hrvatskih voćara s međunarodnim sudjelovanjem (Darugar), Međunarodni voćarski sajam u Donjem Kraljevcu, Sabatina 2018., Maslina 2018., Noćnjak 2018. (Split), Čuvari sjemena i dr. Organizirat će radionice izrade biološko dinamičkih preparata, razmjenu sjemena i dr., izrada komposta, izrada suhozida.

Savjetnici će prirediti prezentacije za edukaciju ekoloških poljoprivrednika u Mjeri 1.1.1. i Mjeru 1.1.2.

Organizirat će Sajam ekoloških proizvoda EKO ARENA 2018. i druge manifestacije koje doprinose promoviranju proizvodnje ekoloških proizvođača Republike Hrvatske.

Suradivati će s Ministarstvom poljoprivrede u rješavanju upita ekoloških poljoprivrednih proizvođača i olakšavanja rada, razjašnjavanju proizvodnih problema i dogovora oko ujednačavanja rada kontrolnih tijela.

Zaštita bilja

Stručnjaci zaštite bilja tijekom vegetacijske sezone 2018. sustavno će pratiti i bilježiti dinamiku pojave, intenzitet napada i rasprostranjenost, štete i mjere suzbijanja određenih štetnih organizama. Na temelju podataka prikupljenih u izvještajnim poslovima, u prognoznom poslovima na regionalnoj razini predviđat će jačinu pojave, određivati optimalne rokove i mjere suzbijanja štetnih organizama.

U provođenju poslova sudjelovat će 35 stručnjaka za zaštitu bilja.

Preporukama za suzbijanje štetnih organizama savjetovat će se različite mjere sukladno načelima integrirane zaštite bilja, pri čemu će se težiti stručnijoj primjeni sredstava za zaštitu bilja i povećanoj primjeni ekološki povoljnijih mjera zaštite bilja. Pravodobnom prognozom značajno se smanjuju troškovi u zaštiti bilja, a samim tim i troškovi u poljoprivrednoj proizvodnji.

Pomoću računalnih modela prognoze i CDA uređaja (116) pratit će se razvoj i rizik od pojave određenih gospodarski značajnih biljnih bolesti i štetnika. Let štetnika i njihova pojava bit će praćeni feromonskim mamcima, ljepljivim pločama i lovkama, dok će se prognoze vezane uz suzbijanje korova temeljiti na fazama razvoja usjeva i korova.

Za poboljšanje rada izvještajno prognoznom poslova prema iskazanim potrebama savjetnika s terena planira se nabava 85 CDA uređaja. U planu je nabava feromona, ljepljivih ploča i ostale opreme sukladno potre-

bama savjetnika uključenih u provedbu izvještajno prognoznom poslova. S jednim ili dva specijalista zaštite bilja po županiji ne može se kvalitetno pratiti kretanje svih štetnih organizama koji bi potencijalno mogli izazvati gospodarske štete. Stoga će se na razini svake

Plan edukacije savjetnika zaštite bilja

Organizator	Događaj	Vrijeme održavanja	Mjesto	Broj savjetnika
Savjetodavna služba	Završna radionica za savjetnike zaštite bilja	studeni	Stubičke Toplice	36
Hrvatsko društvo biljne zaštite	62. seminar biljne zaštite	veljača	Opatija	26
Agronomski fakultet u Zagrebu	17th meeting of the IOBC-WPRS Working Group „Integrated Control in Oilseed Crops“,	rujan	Zagreb	10
Hrvatska voćarska zajednica	13. Znanstveno-stručno savjetovanje hrvatskih voćara s međunarodnim sudjelovanjem	ožujak	Daruvar	2
Općina Donji Kraljevec	13. međunarodni voćarski sajam u Donjem Kraljevcu	studeni	Donji Kraljevec	2
Zadružni savez Dalmacije	Noćnjak 2018.	ožujak	Vodice	2
Savez maslinara i uljara Splitsko-dalmatinske županije Split	Maslina	veljača	Split	4

županije odabrati kulture obzirom na njihov značaj i zastupljenost na kojima će se intenzivno pratiti samo gospodarski značajni štetni organizmi. Nastavit ćemo i tijekom 2018. godine suradnju s medijima kako bi preporuke o suzbijanju štetnih organizama bile dostupne korisnicima.

U planu je izrada internetske aplikacije za izvještajne poslove o pojavi i intenzitetu štetnih organizama na poljoprivrednim kulturama.

U planu su i edukativna predavanja i radionice za proizvođače kroz rad s udrugama. Radit će se poljoprivrednicima i kroz predavanja u okviru Mjere 1.1.2. i Mjere 2.1.1. Programa ruralnog razvoja.

I tijekom 2018. nastavit će se informativno-edukativna kampanja posjednika vinove loze, kao i šire javnosti o zlatnoj žutici vinove loze. Kampanja će obuhvaćati stručna predavanja, nastupe u medijima, izradu tiskanog materijala, obilaske posjednika vinove loze.

Tijekom vegetacijske sezone savjetnici će obilaziti teren na poziv proizvođača, te će kroz savjetničke pakete intenzivno vršiti uslugu savjetovanja. Sudjelovat će u radijskim emisijama kao i snimati priloge za

lokalne i nacionalnu televiziju. Stručnjaci zaštite bilja izlagat će na različitim stručnim skupovima o aktualnim temama iz zaštite bilja.

Izdavačka djelatnost

- izrada letka:

Zlatna žutice vinove loze, svibanj/lipanj 2018.

- izrada brošura:

Štetni organizmi soje, lipanj 2017.

Štetni organizmi oraha, rujana 2017.

Rad u povjerenstvima Ministarstva poljoprivrede:

- Povjerenstvo za izradu Pravilnika o održivoj uporabi pesticida,
- Povjerenstvo za izradu Naredbe o poduzimanju mjera za sprečavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze, koju prouzrokuje štetni organizam *Grapevine flavescence doree*.

Ribarstvo

Savjetnici za ribarstvo u 2018. godini nastavit će se pripremom provedbenih propisa kojima će se definirati način i provedba mjera I.2. „Savjetodavne usluge“ i II.5. „Službe upravljanja, pružanja pomoći i savjetovanja za uzgajališta u akvakulturi“ iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH za programsko razdoblje 2014.-2020. Navedene mjere provodit će se u cilju postizanja specifičnih ciljeva:

- smanjenja utjecaja ribolova na morski okoliš, uključujući izbjegavanje i smanjenje, u najvećoj mogućoj mjeri, neželjenog ulova,
- jačanja konkurentnosti i održivosti poduzeća koja se bave ribarstvom, uključujući flote za mali priobalni ribolov i poboljšanje zaštite na radu ili radnih uvjeta,
- jačanja konkurentnosti i održivosti poduzeća koja se bave akvakulturom, uključujući poboljšanje sigurnosti ili radnih uvjeta, a pogotovo malih i srednjih poduzeća.

Postizanje navedenih ciljeva pridonijet će ostvarenju sljedećih prioriteta Unije za održivi razvoj ribarstva i akvakulture:

- Poticanje okolišno održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva i
- Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture.

Vezano za prioritet Unije: Poticanje provedbe Zajedničke ribarstvene politike (ZRP), Savjetodavna služba će nastaviti savjetovati, informirati i educirati ribare pojedinačno i/ili kroz različita priznata udruženja: Ceh ribara pri HOK-u, Udruženje ribara i uzgajivača HOK, Koordinaciju kočara, ribarske zadruge, organizacije proizvođača i ribarske udruge. Prioritetan cilj pružanja savjetodavnih usluga bit će suradnja i zajedničko upravljanje resursima sukladno ciljevima ZRP-a. U 2018. godini se očekuju pojačane aktivnosti oko donošenja višegodišnjeg plana upravljanja za malu plavu ribu na Jadranu te usklađenja provedbe nacionalnog plana upravljanja okružujućom mrežom plivaricom srdelaram.

Osnivanjem lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu (LAGUR-a/FLAG-ova) i udruživanjem u nacionalnu Mrežu koja trenutno broji 14 članova od čega su 11 FLAG-ovi (Lokalne akcijske grupe u ribarstvu), 2 ribarske zadruge i 1 Agencija za ruralni razvoj, stvorene

su pretpostavke za aktivno sudjelovanje svih dionika u provedbi Zajedničke ribarstvene politike.

Savjetodavna služba nastavit će suradnju s Ministarstvom poljoprivrede, Upravom ribarstva kroz aktivno sudjelovanje u radnim tijelima koja asistiraju u donošenju zakonskih propisa, strategija, planova upravljanja kao i sukreiranja prijedloga za uspostavljanje i provedbu modela upravljanja obnovljivim resursima sukladno preporukama Europske komisije i GFCM. Na taj način savjetnici sudjeluju u oblikovanju provedbe ZRP-a, što im olakšava savjetodavnu aktivnost prema ribarima i uzgajivačima vodenih organizama.

U cilju provođenja mjera upravljanja u ribolovu i akvakulturi, u suradnji s Upravom ribarstva i sa znanstvenim institucijama, savjetnici za ribarstvo sudjelovat će u prikupljanju podataka i uzorkovanju na terenu.

Suradnja s regionalnom i lokalnom samoupravom razvijat će se u dva osnovna smjera:

- savjetovanjem vezanim za planiranje i postavljanje projektnih zadataka uređenja ribarske infrastrukture i razvojnih projekata akvakulture,
- kroz model prekogranične suradnje, Županije sudjeluju u razvojnim projektima EU, pri čemu će Savjetodavna služba pružiti stručnu pomoć u pripremi i realizaciji projekata.

Tijekom 2018. godine očekuje se validacija Interreg projekata vezanih za održivost Jadranskog mora kroz provođenje aktivnosti ribolova i akvakulture. Savjetodavna služba prijavila se kao partner u tri projekta. Uloga je Savjetodavne službe savjetovanje u

osmišljavanju projektnih zadataka prikladnih realnom stanju u ribarstvu, provođenje projektnih zadataka te diseminacija dobivenih rezultata.

Savjetodavna služba će kroz izradu i objavu stručnih članaka, publikacija i brošura posredno i neposredno informirati i educirati korisnike o novostima iz područja ribarstva i akvakulture. U individualnim savjetovanjima korisnicima će se pružiti stručni savjeti o primjeni zakonskih propisa, inovacijama, primjeni novih tehnologija, mogućnostima financiranja kroz provedbu natječaja za mjere iz Operativnog programa za Pomorstvo i ribarstvo RH te nacionalnih potpora. U svakodnevnoj komunikaciji sa savjetnicima subjekti u ribarstvu moći će koristiti svu stručnu i administrativnu pomoć u ostvarenju svojih prava. Tijekom 2018. godine započeta edukacija odgovornih osoba za obavljanje gospodarskog ribolova na moru o primjeni dobre higijenske prakse u primarnoj proizvodnji, sukladno odobrenim Vodičima dobre higijenske prakse za plovila koja obavljaju ribolov pridnenom povlačnom mrežom kočom i okružujućom mrežom plivaricom srdelarom. Primarna zadaća Savjetodavne službe u 2018. godini bit će uspostava okvira za poboljšanje cjelokupne uspješnosti i konkurentnosti subjekata u ribarstvu te promicanje održivog razvoja ribarstva i akvakulture i povezanih djelatnosti.

Sukladno Zakonu o akvakulturi javnu savjetodavnu djelatnost u području akvakulture obavlja Savjetodavna služba. Sukladno tome Savjetodavna služba obavlja osnovno stručno osposobljavanje za obavljanje djelatnosti akvakulture, kao i dodatno neobavezno usavršavanje, prema Programu stručnog osposobljavanja o čemu izdaje potvrdu.

Sektor za šumarstvo

Odjel za uzgajanje šuma

Tijekom mjeseca siječnja Savjetodavna služba objavit će javni poziv za podnošenje zahtjeva za radove u šumama šumoposjednika za 2019. godinu.

Posebnu pozornost posvetit će radu s malim i srednjim šumoposjednicima, održavati prezentacije i upoznati šumoposjednike s mogućnostima financiranja radova u šumama šumoposjednika kroz fond općekorisnih funkcija šuma (fond OKFŠ).

Šumoposjednici kroz mjere M08 ruralnog razvoja mogu ostvariti potpore za konverzije degradiranih šumskih sastojina i kultura (tip operacije 8.5.1.). Savjetodavna služba svim će šumoposjednicima zainteresiranim za radove konverzije pružiti maksimalnu potporu.

Kroz fond OKFŠ i putem mjera ruralnog razvoja šumoposjednicima stoje na raspolaganju značajna financijska sredstva. Financiranjem potrebnih radova cilj je unaprijediti šume šumoposjednika s naglaskom na područje Gorskog kotara i sanacije šuma zbog štetnog

djelovanja smrekovog potkornjaka te opožarenih površina.

Uvođenjem u rad aplikacije za vođenje evidencije o šumama šumoposjednika i izrade Operativnog godišnjeg plana omogućit će se lakše izvještavanje i planiranje radova.

Kao glavni cilj 2018. godine smatrat ćemo izvršenje Operativnog godišnjeg plana. Imajući u vidu da svake godine sve uspješnije izvršavamo postavljene ciljeve, vjerujemo da ni 2018. godina neće biti iznimka.

Odjel za šumskogospodarske planove i šumsku infrastrukturu

Tijekom 2018. godine planirano je provođenje javnog nadmetanja za radove održavanja šumskih, odnosno protupožarnih prometnica na području 16 županija, ukupne dužine 228,08 km i planske cijene 25.382.632,00 kn.

Radovima na održavanju prometnica pristupit će se po završetku javne nabave i potpisa ugovora s izvođačima radova.

S revizijama, odnosno izradom programa gospodarenja planira se također započeti nakon završetka javne nabave, te potpisa s izvođačima radova, i to na području 14 županija (ukupno 80.535,79 ha). Ukupna planska cijena za javno nadmetanje izrade programa gospodarenja za 2018. godinu iznosi 11.548.507,15 kn bez PDV-a (143,40 kn/ha).

Odjel za planiranje i razvoj

U 2018. godini planiran je završetak mrežne aplikacije (WAVE-ŠŠ) te njezina dostupnost na korištenje svim licenciranim izvođačima od kojih se prikupljaju evidencije o radovima doznake u šumama šumoposjednika. Završetkom aplikacije sve evidencije koje Sektor za šumarstvo prikuplja bit će integrirane u jednu bazu podataka. Svi licencirani izvođači bit će educirani o načinu korištenja aplikacije do kraja drugog kvartala 2018.

U prvom kvartalu u planu je i preuzimanje aplikacije upisnika šumoposjednika od Ministarstva poljoprivrede.

Kao i svake godine u zadnjem kvartalu planira se izrada rebalansa plana za 2018. godinu u kojem se usuglašavaju do tada izvršeni radovi s financijskim planom i procjenom radova koji se planiraju završiti do kraja godine.

Odjel kontinuirano radi na razvoju baze prostornih podataka, baza se konstantno nadograđuje i proširuje, a čine je podaci o biološkoj obnovi šuma, šumskim prometnicama, uređenim i neuređenim gospodarskim jedinicama u šumama šumoposjednika, požarima na privatnim površinama te šumskim štetama.

Odjel za zaštitu šuma

Planirana je edukacija savjetnika šumarske struke u obliku tečaja, koji će se financirati iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. Mjere 2. „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“; Podmjere 2.3. „Potpora za osposobljavanje savjetnika, Tip operacije 1. Osposobljavanje savjetnika. Tečaj naslova „Zoonoze kod šumskih glodavaca“ planiran je u 4. tromjesečju 2018. godine, u trajanju od jednog dana. Zoonoze kod šumskih glodavaca znatno su se pojačale u prethodnoj, 2017. godini i uzrokovale niz oboljenja kod ljudi, osobito na području Zagrebačke gore. Istraživanja koja je pokrenuo Šumarski fakultet o zoonozama kod šumskih glodavaca diljem cijele Hrvatske, bit će kvalitetna baza za održavanje predavanja. Cilj je educirati savjetnike o toj pojavi kako bi mogli šumoposjedniku pružiti kvalitetan savjet.

Motrenja šumskih štetnika u šumama šumoposjednika nastaviti će se i tijekom 2018. godine, ali uz nadogradnju u obliku snimanja svih motrenih lokacija te formiranja jedinstvene baze podataka za praćenje i evidentiranje. Terenski savjetnici koji obavljaju motrenje šumskih štetnika, trebali bi tijekom 2018. godine snimiti GPS-om sve točke na kojima se motri mrazovac i sve pruge na kojima se motri gubar glavonja i to poslati u Odjel za zaštitu šuma gdje će se formirati baza podataka za cijelu Hrvatsku.

Ostale redovne djelatnosti izvršavat će se prema dosadašnjim uhodanim postupcima i procedurama: motrenje o procjenama šumskih požara, procjenama šumskih šteta, održavanje predavanja za šumoposjednike te pružanje pojedinačnih savjeta.

U sljedećoj godini očekujemo stabiliziranje kulminacije razvoja populacije smrekovog pisara na području Gorskog kotara, a možda i blagi pad brojnosti, ali se motrenje nastavlja dosadašnjom dinamikom, a prema odredbi Ministarstva poljoprivrede. Na područjima

zahvaćenim tim štetnikom, Hrvatske šume izvršile su doznaku državnih i privatnih šuma i u tijeku je sječa istih, uz nastavak radova u 2018. godini. Savjetodavna služba postavlja obavijesti na svoju mrežnu stranicu s popisom svih doznačenih katastarskih čestica, kako bi vlasnici mogli pronaći tu informaciju za svoju šumu.

Klimatske promjene kojih smo svakodnevno svjesni uzrok su pojave mnogih štetnika čije djelovanje dosad nije bilo zabilježeno na području šume Hrvatske. Jedan od njih je i potkornjak koji se pojavio na borovima na području Dalmacije, a čije točne lokacije i rasprostranjenost tek treba utvrditi motrenjem. Zasad pouzdano znamo da je jedan od glavnih uzročnika sušenja šuma na području Park šume Marjan iznad Splita. U 2018. godini planirano je postavljanje barem jedne klopke za motrenje i utvrđivanje brojnosti populacije spomenutog štetnika. Za te potrebe naručit će se feromonski pripravci koji se umeću u klopke kako bi privlačili mužjake koji se nakon toga jedanput tjedno prebrojavaju, a podaci dobiveni mjerenjem šalju se u Hrvatski šumarski institut koji po potrebi propisuje mjere suzbijanja.

Klimatski faktor koji znatno utječe na pojavu i širenje potkornjaka jest suša od koje stabla fiziološki oslabe i tako postaju pogodna za napad tih malih kukaca, specifičnih po stvaranju hodnika ispod kore napadnutih stabala.

Osim navedenih aktivnosti u 2018. godini planira se i sudjelovanje u radu povjerenstava za izradu Pravilnika za Podmjere 8.6. i 8.5. iz Programa ruralnog razvoja i u radu Povjerenstava za prigovore za Podmjeru 8.5. i 8.6., a prema pozivima Ministarstva poljoprivrede te sudjelovanje u radu Radne skupine za izradu PEFC nacionalnih standarda u sklopu projekta „Podrška di-

onicima u razvoju PEFC nacionalnih standarda“ koji vodi Hrvatski šumarski institut.

Kao pridruženi partner Zadarskoj županiji Savjetodavna služba planira u 2018. godini nastavak rada na projektu „Forest Bioenergy in the Protected Mediterranean Areas“.

Sektor za ruralni razvoj

Najvažnije planirane aktivnosti sektora u 2018. godini odnose se na:

Koordinacija, praćenje i provedbu aktivnosti mjera iz Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.,

Planiranje i provedba aktivnosti iz područja ekonomike i tržišta poljoprivrednih proizvoda,

Kreiranje i uvođenje korisničkih aplikacija i softvera i integracija savjetodavnih poslova s odabranim aplikacijama.

Koordinacija, praćenje i provedbu aktivnosti mjera iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.

U Mjeri 1 Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja sljedeće aktivnosti odnose se na koordinaciju, praćenje i planiranje provedbe mjere, sukladno Programu osposobljavanja za 2018. godinu odobrenom od Ministarstva poljoprivrede. U tipu operacije 1.1.1. „Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj“ za korisnike mjera M10 i M11 planira se u 2018. godini 720 tečajeva. Procjenjuje se da će na tim tečajevima sudjelovati oko 14.000 korisnika. U tipu operacije 1.1.2. „Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike“ planira se održavanje 156 tečajeva za cca 3.000 polaznika. Novost u ovom tipu operacije odnosi se na nove tečajeve: Gospodarenje tlom, Osnovna obrada tla – Oranje, Tehnike rezidbe i cijepljenja voća, Bogatstvo okusa sira, Seoski turizam, Navodnjavanje, Upravljanje financijama poljoprivrednog gospodarstva i Osnove korištenja poljoprivrednih aplikacija i servisa. Dio aktivnosti djelatnika sektora odnosit će se na kreiranje novih tečajeva i na izradu prezentacija te na koordinaciju aktivnosti glede provedbe tečajeva.

Izravan angažman djelatnika sektora bit će veći u pripremi i organizaciji tečajeva prerade poljoprivrednih proizvoda na OPG-u. Plan je osmisliti tečajeve prerade mesa i voća na OPG- u.

U Mjeri 2 Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima najvažnije aktivnosti odnose se na koordinaciju, praćenje i planiranje provedbe mjere, sukladno godišnjem Programu osposobljavanja za 2018. godinu odobrenom od Ministarstva poljoprivrede.

Sektor za ruralni razvoj zadužen je i za komunikaciju i izvještavanje Ministarstva poljoprivrede o navedenim mjerama.

U provedbi mjere 16 planirano je uključivanje službe u osnivanje i rad operativnih skupina kao partnerske institucije u provedbi projekata, uključujući i istraživačke aktivnosti vezane za pojedini praktični projekt ako su primjenjive na temelju detaljnog plana.

U provedbi Mjere 17 očekujemo povećanje aktivnosti djelatnika službe s obzirom na očekivane dodatne pogodnosti korisnika potpora iz ove mjere u smislu povećanja intenziteta potpore na 70% od prihvatljive premije osiguranja. U tzv. investicijskim mjerama (Mjeri 6 i Mjeri 4) planira se značajan angažman u potpori savjetnicima na terenu glede tumačenja Pravilnika, Natječaja i kolateralnih propisa koje moraju zadovoljiti korisnici i njihovi projekti. Obzirom da se u 2018. godini očekuje i početak provedbe LRS-ova LAG-ova očekujemo značajan angažman svih djelatnika službe u izračunu EVPG-ova za potencijalne korisnike potpora.

U IAKS mjerama ruralnog razvoja Mjere 10, 11 i 13 planiramo aktivnosti glede informiranja korisnika i tumačenju Pravilnika o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. godinu. Posebna pozornost dat će se novim IAKS mjerama.

U 2018. godini očekuju se i dvije nove mjere koje će se uvrstiti u Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Nove mjere su Dobrobit životinja i Financijski instrumenti. Sektor za ruralni razvoj bit će nadležan za koordinaciju aktivnosti glede promocije, tumačenja i informiranja o potporama i koristima iz navedenih mjera. Posebna pozornost i planiranje aktivnosti bit će usmjereni na mjeru Financijski instrumenti. U tom smislu planirane su edukativno-promotivne aktivnosti u koordinaciji Sektora za ruralni razvoj.

Planiranje i provedba aktivnosti iz područja ekonomike i tržišta poljoprivrednih proizvoda

Iz područja ekonomike i tržišta poljoprivrednih proiz-

voda jedna od važnih aktivnosti odnosit će se na kreiranje i početnu provedbu tečaja iz Mjere 1 „Upravljanje financijama poljoprivrednog gospodarstva“. Polazna zamisao je pripremiti dvodnevni tečaj kojim bi se podigla znanja iz područja ekonomike poslovanja i financijske pismenosti poljoprivrednika. Ovaj tečaj je zamišljen kao podloga za bolje usvajanje i razumijevanje nadolazeće mjere iz PRR RH „Financijski instrumenti“. Nadalje, Odjel za ekonomiku i tržište poljoprivrednih proizvoda nastavlja dosadašnju praksu podrške savjetnicima na terenu u tumačenju poreznih propisa vezanih za poslovanje poljoprivrednih gospodarstava. Odjel će i dalje koordinirati predavanja s iz područja tema agroekonomika.

Kreiranje i uvođenje korisničkih aplikacija i softvera i integracija savjetodavnih poslova s odabranim aplikacijama

Djelatnici sektora planiraju aktivnosti na pilot projekta implementacije informatičke platforme Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe za planiranje i upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom. U tom smislu održavat će se mjesečni koordinacijski sastanci s djelatnicima na terenu i s predstavnicima tvrtke Agrivi koja je uključena i tehničku pomoć i podršku rada na platformi.

U 2018. godini planirana se kreiranje i izrada mobilne aplikacije za poljoprivredna gospodarstva. Mobilna aplikacija radit će na operativnim sustavima ANDROID i iOS. Aktivnosti u tom smislu se odnose na razradu i definiranje funkcionalnosti, uspostave pozadinskog sustava, definiranja procedura, administriranja i svih važnih procedura za funkcioniranje aplikacije. Prvi koraci u razvoju aplikacije su intervjui s fokusnim grupama, desk istraživanja i istraživanja korisničkih percepcija i zahtjeva. Cilj projekta je razvoj i puštanje u rad aplikacije koja pruža korisne, kvalitetne i pravodobne informacije poljoprivrednicima i ima obilježja interaktivnosti.

Sektor za organizaciju i koordinaciju rada

Aktivnost	Period obavljanja	Pokazatelji	Broj izvršitelja	Očekivani ciljevi
Mjere M01 i M02	Cijela godina	Radni sati M01-30000 M02-115000	220	145.000,00 radnih sati i ostvarenje prihoda iz Mjera u ukupnom iznosu od 14.800.000,00 kn
M01	Cijela godina	Broj osposobljavanja	180	Tip operacija 1.1.1. – 720 osposobljavanja Tip operacije 1.1.2. – 156 osposobljavanja
M02	Cijela godina	Broj novih paketa	220	Minimalno otvoreno 3500 novih savjetničkih paketa
Održiva Uporaba pesticida	Cijela godina	Broj tečajeva Broj polaznika	120	40 tečajeva 500 polaznika
Kampanja AGRONET 2018.	05.03. – 31.05.	Broj OPG-a s izvršenim pomoćima	190	20000 izvršenih pomoći OPG-ima pri podnošenju zahtjeva
Mjera 17 – Upravljanje rizicima, podmjera 17.1	Cijela godina	Broj izvršenih pomoći oko podnošenja zahtjeva	190	3.000 izvršenih pomoći pri podnošenju zahtjeva za mjeru
Projekt natjecanje orača	Tijekom godine	Broj edukacija i natjecanja orača	50	16. treninga orača u cilju educiranja 1. edukacije za sudce 16. županijskih natjecanja 1. državno natjecanje 1. svjetsko natjecanje
Županijske manifestacije	Tijekom godine	Broj manifestacija	230	161 manifestacija s direktnim sudjelovanjem nekoga iz Savjetodavne službe
Stručne aktivnosti	Cijelu godinu	Broj aktivnosti	190	20000 savjetovanih PG-a 500 stručnih predavanja 150 stručnih demonstracija 400 objava pisanih stručnih priloga 500 objava stručnih radijskih priloga 150 objava tv stručnih priloga

Sektor za informacijske sustave i analitiku

Odjel za prikupljanje i analizu podataka

Glavni cilj Odjela za prikupljanje i analize podataka u 2018. je prikupljanje podataka u sklopu godišnjeg FADN istraživanja za rač. 2017. na reprezentativnom uzorku poljoprivrednih gospodarstava. U reprezentativni uzorak za rač. 2017. odabrano je 1.385 poljoprivrednih gospodarstava, pretežno tipova i veličina koji nedostaju u uzorku.

U organizaciju i provedbu FADN 2017. istraživanja uključena je jedna djelatnica u Uredu ravnatelja, a u prikupljanje podataka 60 djelatnika Savjetodavne službe na terenu.

Budući da je s 1. kolovoza 2017. ulogu Agencije za vezu preuzelo Ministarstvo poljoprivrede, u tijeku je izrada Sporazuma o međusobnoj suradnji Savjetodavne službe i Ministarstva poljoprivrede kojim će se definirati raspodjela aktivnosti na provođenju godišnjih FADN istraživanja.

Odjel za razvoj informacijskih sustava

Razvoj informacijskog sustava nastaviti će se i u 2018. Krajem 2017. pripremljena je nadogradnja SEMIS-a s modulom za planiranje putnih naloga koja će u punu funkciju doći tijekom 2018. U planu je daljnja nadogradnja izvještajnog sustava novim funkcionalnostima te provjera i unaprjeđenje postojećih. Sustav je prilagodljiv mogućoj stručnoj i kadrovskoj reorganizaciji te novim izazovima koje će postaviti Program ruralnog razvoja.

U tijeku je izrada mrežne aplikacije WAVE za potrebe praćenja poslovnih procesa u šumarstvu.

U planu je razvoj sustava izvješćivanja o pojavi i kretanju štetnih organizama na poljoprivrednim kulturama.

S ciljem daljnjeg približavanja djelatnosti Službe u planu je razvoj novih sustava i načina komunikacije.

Odjel za informatičku podršku

Završavanje implementacije novog „back-up“ rješenja u uredu ravnatelja, koje je započelo 2017., kako bi se zamijenilo staro rješenje koje je postalo zastarjelo i nepouzdanost. Proširenje novog rješenja i na ostale urede Službe. U planu je početak rada usluge „cloud“ za potrebe djelatnika Službe na vlastitoj infrastrukturi. Potrebna oprema za testni rad instalirana je i stavljena u funkciju. Također pripremljeno internetsko rješenje za kolaboraciju na tekstualnim dokumentima i tabličnim kalkulacijama s udaljenih lokacija, bez potrebe za instaliranim dodatnim programskim rješenjima na udaljenim lokacijama.

Praćenje ispisa te optimizacija ispisa i procesa skeniranja, s ciljem pojednostavljenja odvijat će se i tijekom 2018. Provedba javne nabave tonera i tinti, u suradnji s Odjelom za nabavu.

Kako bi službenici spremno odgovorili na izazove koji ih očekuju tijekom 2018., planira se nabava 86 prijenosnih računala, 14 stolnih računala, 40 multifunkcijskih uređaja te ostala informatička oprema. Za potrebe novozaposlenih djelatnika planirana je nabava dodatne količine navedenih uređaja.

Sektor za podršku poslovnih procesa

Odjel za ljudske potencijale

- Ukupni broj zaposlenih: 300 zaposlenika (novo zaposlenje ili prelazak djelatnika)
- SOR 2018. – 28 polaznika
- Kako bi potrebe za SOR polaznike po sjedištima i potrebu za zapošljavanje djelatnika bile poznate, potrebno je na početku godine putem e-maila

dostaviti u Odjel za ljudske potencijale zahtjev za polaznikom ili djelatnikom, traženi smjer, predložiti mentora za SOR djelatnika i kratko obrazloženje

- Planira se, sukladno uputi MP, preseliti sjedišta na još 17 lokacija
- O datumu preseljenja i odluci Odjel za ljudske resurse pravovremeno će obavijestiti pročelnike
- Izrada Pravilnika o kriterijima za ocjenjivanje i raspoređivanje službenika na radna mjesta u savjetodavnoj službi i implementacija navedenog

Odjel za pravne i opće poslove

Naziv aktivnosti	Opis aktivnosti
Novi Zakon o HPŠSS-u	
Novi Zakon o šumama	po donošenju novog Zakona o HPŠSS-u potrebno je pripremiti novi Statut, sazvati sjednicu Upravnog vijeća, pripremiti materijale
Novi Statut HPŠSS-a	
Sudski registar	izvršiti promjene u sudskom registru Trgovačkog suda u Zagrebu
Državni zavod za statistiku	ishoditi novi NKD za HPŠSS
Natpisne ploče	promjena natpisnih ploča
Pečati i štambilji	promjena pečata i štambilja, zahtjev za izdavanje novih pečata s grbom RH, dostava starih pečata s grbom RH Ministarstvu uprave na uništenje, ažuriranje evidencije koja se vodi sukladno propisima, nabava novih pečata bez grba
HZMO i HZZO	izvršiti promjene na propisanim obrascima radi promjene imena Službe
Novi poslovni prostor za Ured ravnatelja i sjedišta podružnica	po preseljenju u novi poslovni prostor potrebno je prikupiti nove izjave zaposlenika vezane uz troškove prijevoza, dolaska i odlaska s posla, izraditi odluke i nove ugovore
Novi pravilnici	potrebno je pripremiti sve nove pravilnike, s naglaskom na Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o arhivi, Pravilnik o stručnom usavršavanju službenika ...
Procjena rizika	potrebno je provesti novu procjenu rizika sukladno Zakonu o zaštiti na radu
Urudžbeni zapisnik	potrebno je donijeti novi Plan klasifikacijskih oznaka i brojčanih oznaka stvaratelja i primatelja pismena za 2018.

Arhiva	organizirati preseljenje arhive, dio izlučiti i dostaviti na pohranu Hrvatskom državnom arhivu
Školska shema	izrada Ugovora o provedbi pratećih obrazovnih mjera: satovi kušanja voća i povrća i/ili mlijeka i mliječnih proizvoda sjetva, sadnja i održavanje školskih vrtova posjet poljoprivrednim gospodarstvima i slične aktivnosti usmjerene na povezivanje djece s poljoprivredom i edukacija djece o poljoprivredi, zdravim prehrambenim navikama, lokalnim lancima hrane i ekološkoj proizvodnji, održivoj proizvodnji i sprečavanju rasipanja hrane korespondencija sa školama
Mjere 1 i Mjere 2	zajedno s Odjelom za financije i računovodstvo priprema i podnošenje zahtjeva za financiranje, praćenje rokova za podnošenje zahtjeva te priprema dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev, dostavljanje zahtjeva i kvartalnih i godišnjih izvješća, praćenje dodjele bespovratnih sredstava.

Odjel za financije i računovodstvo

- Financijski plan Savjetodavne službe za 2018. usvojen je u okviru Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcija za 2019. i 2020. godinu (očekuje se objava u NN) u iznosu od 87.749.167 kuna (povećanje od 12% u odnosu na 2017.),
- Od 2018. godine planirana je nova aktivnost A865009 – Jačanje sustava izvještajno-prognoznih poslova u iznosu od 5.000.000 kn,
- Predaja financijskog izvještaja 31. siječnja 2018.,
- Popis inventure izvršiti do 26. siječnja 2018.,
- Priprema financijske dokumentacije i zahtjeva za refundaciju troškova koji se podnosi APPRRR,
- Mjesečno pripremanje zahtjeva za refundaciju za Školsku shemu,

- Prikupljanje podataka za dopunu zahtjeva Mjera 1 i Mjera 2,
- Izrada kvartalnih izvješća (10.04., 10.07., 10.10.2018.),
- Financijsko praćenje realizacije,
- Redovni tekući poslovi (obrada putnih naloga, likvidacija računa, plaćanje, izvještavanje).

Odjel za nabavu

- Donošenje Plana nabave do 18. siječnja 2018., i objava u roku 8 dana od donošenja 26. siječnja 2018.,
- Provođenje Plana nabave te realizacija nabave za predmete do 20.000,00 kuna koji nisu objavljeni u Planu nabave,
- Plan nabave bit će objavljen na EOJN RH i stranici Službe.

Zaposlenici

DJELATNICI	RADNO MJESTO
URED RAVNATELJA	01/4882-700
Zdravko Tušek, dipl. ing. agr.	ravnatelj
Siniša Hrgović, dipl. ing. agr.	pomoćnik ravnatelja za organizaciju i koordinaciju rada
mr. sc. Robert Ojurović	pomoćnik ravnatelja za šumarstvo
Zdenko Škiljan, prof. inf.	pomoćnik ravnatelja za informacijske sustave i analitiku
Renata Škrnjug, dipl. oec.	pomoćnica ravnatelja za podršku poslovnih procesa
mr. sc. Robert Črep	pomoćnik ravnatelja za ruralni razvoj
Višnja Čagalj, dipl. oec.	viši koordinator - voditelj Ureda ravnatelja
Goran Kunštek, struč. spec. oec.	tajnik Službe
Kristijan Jelaković, dipl. ing. agr.	načelnik Odjela za međunarodnu suradnju
Natalija Balen, dipl. iur.	načelnica Odjela za pravne i opće poslove
Ena Ban, dipl. oec.	načelnica Odjela za ekonomiku i tržište poljoprivrednih proizvoda
dr. sc. Lav Bavčević	načelnik Odjela za ribarstvo
Valentina Bašić, dipl. oec.	načelnica Odjela za financije i računovodstvo
dr. sc. Ivan Danjek	načelnik Odjela za organizaciju rada podružnica
Aleksandar Horvatić, dipl. ing. agr.	načelnik Odjela za obrazovanje i osposobljavanje
Goran Klopotan, prof.	načelnik Odjela za informatičku podršku
Mirela Matičević, dipl. ing. agr.	načelnica Odjela za prikupljanje i analize podataka
Višnja Krapljan, dipl. ing. agr.	načelnica Odjela za ruralni razvoj
Snježana Matjanec, dipl. oec.	načelnica Odjela za nabavu
Tomislav Meštrović, dipl. ing. šum.	načelnik Odjela za šumskogospodarske planove i šumsku infrastrukturu
mr. sc. Tatjana Međimurec	načelnica Odjela za ratarstvo
Maja Pleše, dipl. ing. šum.	načelnica Odjela za zaštitu šuma

Aleksandra Radić, dipl. ing. agr.	načelnica Odjela za agroekologiju
Goran Smolčec, dipl. ing. šum.	načelnik Odjela za planiranje i razvoj u šumarstvu
mr. sc. Ivka Veić	načelnica Odjela za unutarnju kontrolu i kvalitetu
Beti Volić, dipl. iur.	načelnica Odjela za ljudske potencijale
mr. sc. Dario Zagorec	načelnik Odjela za stočarstvo
mr. sc. Višnja Šimunović	načelnica Odjela za hortikulturu
Vanda Čuljat, dipl. ing. el.	načelnica Odjela za razvoj informacijskih sustava
Miroslav Đurik, dipl. ing. šum.	načelnik Odjela za uzgajanje šuma
dr. sc. Davorin Hrsto	viši koordinator za organizaciju rada podružnica
dr. sc. Ines Pohajda	viša koordinatorica za agroekologiju
mr. sc. Marija Ševar	viša koordinatorica za ekološku poljoprivredu
Željka Kamenarić, dipl. oec.	rukovoditeljica Odsjeka za financije
Monika Starčević, dipl. oec.	rukovoditeljica Odsjeka za računovodstvo
Melita Đogić, dipl. iur.	rukovoditeljica Odsjeka za pravne poslove
Dorija Mlinarić	voditeljica Odsjeka za opće poslove i pisarnicu
mr. sc. Milan Husnjak, dr. med. vet.	viši stručni savjetnik za međunarodnu suradnju
Dejana Kovačić, dipl. oec.	viša stručna savjetnica za nabavu
Marko Mraović, dipl. oec.	viši stručni savjetnik za ekonomiku i tržište poljoprivrednih proizvoda
Vladimir Novotny, univ. spec. pr.	viši stručni savjetnik za informiranje i izdavaštvo
Nataša Puhelek Puština, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Vesna Šimić, dipl. oec.	viša stručna savjetnica (računovodstvo)
Sandra Špilek, dipl. oec.	viša stručna savjetnica za nabavu
Blanka Genjga, dipl. ing. šum.	stručna savjetnica za uzgajanje šuma
Matija Čabrajec, dr. med. vet.	stručni savjetnik za ruralni razvoj
Marin Balabanić, dipl. ing. agr.	stručni suradnik za ruralni razvoj
Mladen Fruk, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (hortikultura)

Andrea Gorički, mag. iur.	stručna suradnica za pravne poslove
Ljiljana Jelaković, mag. ing. des. text.	stručna suradnica
Vedrana Kuštek, mag. iur.	stručna suradnica za ljudske potencijale
Ivana Lovrić, dipl. ing. silv.	stručna suradnica za zaštitu na radu
Petra Martić, mag. oec.	stručna suradnica
Ana Marija Ostojić, str. spec. financijskog men.	stručna suradnica za financije
Marija Pijeska, dipl. iur.	stručna suradnica za ljudske potencijale
Nikola Sever, mag. ing. šum.	stručni suradnik za planiranje i razvoj u šumarstvu
Andrea Vladić, mag. oec.	stručna suradnica za zaštitu na radu
Martin Šimek, mag. ing. šum.	stručni suradnik za šume šumoposjednika
Marina Čehulić, mag. polit.	stručna suradnica
Silvija Špiljak, mag. ing. ek. polj.	stručna suradnica za međunarodnu suradnju
Damir Hajplan, bacc. međ. odn. i diplo.	viši stručni referent
Barbara Sente	stručni referent
GRAD ZAGREB	01/6524-832
Dario Padro, dipl. ing. agr.	pročelnik Podružnice
Marijan Mavračić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Joško Bubalo, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (hortikultura)
Maja Mihaljinec, mag. ing. silv.	stručna suradnica
Ivana Torić, mag. ing. agroekologije	stručna suradnica
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	01/2011-808
mr. sc. Vlasta Rubeša-Vili	pročelnica Podružnice
Bernard Jakopec, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Damir Pejaković, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Anđelka Pejaković, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Ana Posedi, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)

Tatjana Radiković, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Zlatko Tomljanović, dr. med. vet.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
mr. sc. Zvonimir Vukov	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Nenad Đura, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Ratko Branković, mag. ing. agr.	stručni savjetnik za šume šumoposjednika
mr. sc. Katarina Poljak Laušić	stručna savjetnica (hortikultura)
Dalibor Zima, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (stočarstvo)
Manuel Čičko, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (stočarstvo)
Božidar Hrvoj, mag. ing. šum.	stručni suradnik za šume šumoposjednika
Marija Prnjak, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (zaštita bilja)
Dunja Prvčić, mag. ing. agr.	stručna suradnica (zaštita bilja)
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA	043/211-471
Iva Majhen-Vlašiček, dipl. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Jadranka Berić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Vlado Bistrović, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Vesna Bradić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Goran Godina, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Grozdana Grubišić-Popović, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Hrvoje Gusić, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Josip Komljenović, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Darija Marković, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Ivan Udbinac, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Dario Vinceković, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Nikolina Perčec, struč. spec. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ekološka poljoprivreda)
Jaromir Vrbický, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Mihaela Čuhnil, ing. agr.	viši stručni referent
Dario Halauš, struč. spec. ing. agr.	stručni suradnik (ekološka poljoprivreda)

Antonija Kanešić Ivkovičić, struč. spec. ing. agr.	stručna suradnica (ekološka poljoprivreda)
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	035/487-545
Željko Kucjenić, dipl. ing. agr.	pročelnik Podružnice
Vesna Alasić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Jasna Kladarić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (agroekonomika)
Mladen Konjević, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Mara Maglić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Mato Nikolić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Vera Novaković, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Dario Đurđević, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ekološka poljoprivreda)
Marija Milašin, mag. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Marijana Milušić, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (zaštita bilja)
Juraj Ostoić, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (stočarstvo)
Zvonimir Kovačić, dipl. ing. šum.	stručni suradnik za šume šumoposjednika
Marina Kršić, mag. ing. agr.	stručna suradnica (zaštita bilja)
DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA	020/671-766
Ivana Tomac Talajić, dipl. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Ivo Batinović, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Milenko Buljubašić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Zrinka Favro, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (hortikultura)
Zoran Kajić, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik
Ante Mijić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Maja Ficović, mag. ing. morskog ribarstva	stručna suradnica (ribarstvo)
Blanka Krstić, dipl. ing. agr.	stručna suradnica
Frano Mihlinić, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (hortikultura)
ISTARSKA ŽUPANIJA	052/211-703
mr. spec. Albin Lampe, dipl. ing. šum.	pročelnik Podružnice

Miran Gortan, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
mr. sc. Nenad Hrelja	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Marina Kocijančić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Zdravko Miholić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Ivanka Bervida, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Zrinka Krpan-Buić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
dr. sc. Danijela Mioković	stručna savjetnica (ribarstvo)
Ines Modrić, mag. ing. silv.	stručna suradnica za šume šumoposjednika
KARLOVAČKA ŽUPANIJA	047/600-731
Margita Budiselić-Kutle, dipl. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Snježana Blašković, dipl. ing. šum.	viša stručna savjetnica za šume šumoposjednika
dr. sc. Mirna Ceranić	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Bernarda Dražetić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Nikola Gržan, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Ljubica Magdić, struč. spec. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ekološka poljoprivreda)
Matija Volner, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Krešimir Fumić, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (agroekonomika)
Srećko Kostelić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Nikolina Štedul, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (hortikultura)
Davor Bedeniković, dipl. ing. šum.	stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Marijana Lemić, mag. ing. fitomedicine	stručna suradnica
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA	048/712-491
Slavko Kopilović, dipl. ing. agr.	pročelnik Podružnice
Ivica Kovačević, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Tanja Lasić Jašarović, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Tomislav Mesić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
mr. sc. Željka Oštrkapa-Međurečan	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)

Sunčica Dombaj, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (hortikultura)
Leon Golub, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Sanja Vuković, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (zaštita bilja)
Marko Barkić, mag. ing. šum.	stručni suradnik za šume šumoposjednika
Katarina Šostarec, mag. ing. agr.	stručna suradnica (ekološka poljoprivreda)
KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA	049/462-607
Darko Antonina, dipl. ing. agr.	pročelnik Podružnice
Pavlina Bosec, dipl. ing. šum.	viša stručna savjetnica za šume šumoposjednika
Georg Gal, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Sanja Gregurić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Gordana Jurina, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Nenad Kantoci, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Dragutin Kasteljan, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Dragica Tresk Penezić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Sandra Majsec, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA	053/560-775
Nada Murgić, dipl. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Nataša Bronzović, dr. vet. med.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Martina Orešković, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Marko Rukavina, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Božidar Nikšić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Slavica Maras, mag. ing. šum.	stručna savjetnica za šume šumoposjednika
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA	040/373-373
mr. sc. Milorad Šubić	pročelnik Podružnice
Mirjana Bengeri, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Ljiljana Kocen, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (agroekonomika)

Suzana Pajić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Mario Vlašić, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Valerija Čižmak, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Marijan Čižmešija, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Natalija Peter-Hunjadi, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	031/275-755
Ivana Jurišić, dipl. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Damir Babić, mag. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
dr. sc. Emilija Cimerman	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Judita Gerber, mag. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Juraj Klarić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ekološka poljoprivreda)
dr. sc. Tomislav Koturić	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
mr. sc. Ivica Lovrinčević	viši stručni savjetnik (zaštita bilja)
Katica Maras, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Snježana Numanović, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Vesna Petrov, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Ruža Skenderović, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Miroljub Stojanović, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
dr. sc. Boris Župan	viši stručni savjetnik (ribarstvo)
Maja Međurečan, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Mario Batori, dipl. ing. šum.	stručni suradnik za šume šumoposjednika
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	034/312-540
Ivica Prpić, dipl. ing. agr.	pročelnik Podružnice
Tomislav Božičević, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Ivan Han, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Vera Jandrić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)

Goran Josipović, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Đurđica Kšenek, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Snježana Pešut-Pilon, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ekološka poljoprivreda)
Tomislav Pojer, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Marko Žilić, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Željko Klaić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Tomislav Mikel, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (stočarstvo)
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	051/813-186
Maja Bukovac, dipl. ing. šum.	pročelnica Podružnice
Karmen Karlić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Žarko Mulc, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (mehanizacija)
Goran Šoštarić, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Predrag Janeš, struč. spec. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Ivan Rački, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Marko Popović, mag. ing. šum.	stručni savjetnik za šume šumoposjednika
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA	044/523-082
Ivan Jukić, dipl. ing. agr.	pročelnik Podružnice
mr. sc. Dalibor Jugović	viši stručni savjetnik (ekološka poljoprivreda)
Mirta Križanić Božurić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
mr. sc. Marijan Matokanović	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Suzana Slovic, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Mijo Žugaj, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Andrea Ćosić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (agroekonomika)
Goran Abramović, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Vlatka Grgić, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (hortikultura)
Marija Petir, mag. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Igor Petrović, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)

Tomislav Šporčić, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Josipa Miličić, dipl. ing. agr.	stručna suradnica (hortikultura)
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA	021/225-801
Danica Tadin, dipl. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Božena Beljan, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Bernard Bokšić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Tomislav Dilber, mag. ing. silv.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Žarko Kovačić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Silvija Marušić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Mirjana Perica, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ekološka poljoprivreda)
Lea Puharić-Visković, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Ferdinand Puljić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Dražan Rakušić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Ankica Rogošić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
mr. sc. Stanislav Štambuk	viši stručni savjetnik (hortikultura)
mr. sc. Ivana Župić	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Zvonko Balta, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (stočarstvo)
Ksenija Franulović, dipl. ing. šum.	stručna savjetnica za šume šumoposjednika
Milan Jakovčić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Ante Jakić, dipl.ing.agr.	stručni suradnik (hortikultura)
Tihana Šundov, dipl. ing. pomorsko-ribarske tehnologije	stručna savjetnica (ribarstvo)
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	022/888-097
mr. sc. Marijo Tomić	pročelnik Podružnice
Marko Dobrić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Dubravka Kaić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Ivica Kosor, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)

Gordana Kožarić-Silov, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Boris Perić, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (agroekonomika)
Izabella Buzaši, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (ratarstvo)
Jelena Brkić Terzanović, dipl. ing. agr.	stručna suradnica (hortikultura)
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	042/200-332
Mara Bogović, mag. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Jurica Bengeri, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Davor Brečak, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Suzana Gotal, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Miroslav Matovinović, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Valerija Pokos, mag. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Jelena Stipetić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Zita Ciler, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Andreja Vukalović Pofuk, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica
Petra Pozder, mag. ing. fitomedicine	pripravnik
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	033/800-970
Ljubica Kravaršćan, dipl. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Tihana Bišćan, mag. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Ljubomir Duvnjak, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Željko Ferenc, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Davor Jakupec, dipl. ing. šum.	viši stručni savjetnik za šume šumoposjednika
Ivan Ključec, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (ratarstvo)
Mirjana Rastija Novak, mag. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Ana Marija Čajkulić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Marijan Lincmajer, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Ivana Češek, mag. ing. bilinogojstva	stručna savjetnica (zaštita bilja)

Marko Borić, mag. ing. agr.	stručni suradnik (zaštita bilja)
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	032/280-078
Đuro Cerovčec, dipl. ing. agr.	pročelnik Podružnice
Katica Juzbašić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (agroekonomika)
Ružica Kovačević, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Nada Matić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Tatjana Oršolić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (stočarstvo)
Anica Pavičić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (ratarstvo)
Mira Živković, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (zaštita bilja)
Ljiljana Bačvanski, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (hortikultura)
Božica Dolić, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Aleksandar Knapček, mag. ing. zootehnike	viši stručni savjetnik (stočarstvo)
Mirjana Miljević, mag. ing. agr.	stručna suradnica (agroekonomika)
Miroslav Radonić, dipl. ing. šum.	stručni suradnik za šume šumoposjednika
ZADARSKA ŽUPANIJA	023/214-059
Gordana Dragun, dipl. ing. agr.	pročelnica Podružnice
Valentina Andrić, mag. ing. morskog ribarstva	viša stručna savjetnica (ribarstvo)
mr. sc. Hrvoje Klarić	viši stručni savjetnik (agroekonomika)
Zvonimir Vlatković, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (hortikultura)
Ivan Šimičević, dipl. ing. agr.	viši stručni savjetnik (zaštita bilja)
Mirjana Dijan, dipl. ing. agr.	viša stručna savjetnica (hortikultura)
Silvija Grbić Atelj, dipl. ing. agr.	stručna savjetnica (zaštita bilja)
Žarko Lovrinov, dipl. ing. agr.	stručni savjetnik (stočarstvo)
Nikolina Paleka, mag. ing. agr. (mirovanje radnog odnosa)	stručna savjetnica (hortikultura)
Ivan Grgas, dipl. ing. agr.	stručni suradnik (agroekonomika)

HRVATSKA
POLJOPRIVREDNO-ŠUMARSKA
SAVJETODAVNA SLUŽBA

10000 Zagreb, Hrvatska
Tel.: +385 (0)1 4882 700
Telefax: +385 (0)1 4882 701

savjetodavna@savjetodavna.hr
www.savjetodavna.hr